

**FILIP KOTA
TO LINJER
I VERDENS
FAG-
BEVEGELSE**

**TO LINJER
I VERDENS
FAGBEVEGELSE**

Filip Kota

**TO LINJER
I VERDENS
FAGBEVEGELSE**

**FORLAGET OKTOBER A/S
OSLO 1975**

**Filip Kota: TO LINJER I VERDENS FAG-
BEVEGELSE**

© Forlaget Oktober A/S, Oslo 1975.

Originaltittel: »Dy vija te kunderta ne levizjen sindi-
cale boterore», utgitt første gang av Forlaget
»8. november», Tirana 1973.

Oversatt fra fransk etter Filip Kota: »Deux lignes
opposées dans le mouvement syndical mondial», for-
laget NBE, Paris 1974, gjennomsett og rettet av
forfatteren.

1. opplag, november 1975, 4 000.

Trykt hos A/S Duplotrykk, Oslo 1975.

ISBN 82-7094-107-7

INNHold

Liste over forkortinger	8
Lær de internasjonale erfaringene fra fagbevegelsen å kjenne. Forord fra forlaget	9
Klassekamp om fagbevegelsen	9
Utviklinga i hvert land henger sammen med utviklinga internasjonalt	10
USA-imperialismens kamp om fagbevegelsen	11
Den moderne revisjonismen og sosialimperialismen	12
For en fagbevegelse på klassekampens grunn	13

FØRSTE DEL:

Hvordan fagbevegelsen oppsto og utviklet seg, dens strømninger og dens organisering på internasjonalt nivå	15
---	----

Kapittel 1:

Arbeiderklassen og de første fagorganisasjonene oppstår. De forskjellige strømningene innafor disse organisasjonene	16
1. Betingelsene for at arbeiderklassen og fagbevegelsen oppstår	16
2. De forskjellige strømningene i og utviklinga av fagbevegelsen internasjonalt	20
a) Trade-unionismen	21
b) Anarkosyndikalismen	23
c) Den faglige pluralismen	25

Kapittel 2:

De to antagonistiske linjene i den internasjonale fagbevegelsen	29
1. Den reformistiske og den opportunistiske linja	29
2. Om visse grunnleggende prinsipper i den klasseorienterte fagbevegelsen	31

Kapittel 3:

Den proletariske internasjonalsismen og arbeider- solidariteten: Grunnleggende prinsipper i arbeider- klassens fagbevegelse	34
Opprettelsen av internasjonale faglige organisasjoner	36
A. Den Internasjonale Faglige Føderasjonen	38
B. Den Internasjonale Konføderasjon av Kristne Fagforeninger	38
C. Den Røde Faglige Internasjonale	39
D. Den internasjonale Arbeiderorganisasjonen (ILO)	40

Kapittel 4:

Den faglige verdensføderasjonen og den positive rollen den spilte i sin første fase	42
--	----

ANDRE DEL:

Om visse sider ved den verdensomspennende fag- bevegelsen	51
--	----

Kapittel 1:

Den moderne revisjonismen i fagbevegelsen — en ny variant av opportunismen og reformismen	52
Degenerering av fagforeningene i Sovjetunionen og i de andre landa der revisjonistene har makta	
1. Fornektelsen av arbeiderklassens ledende rolle	54
2. Styrking av de kapitalistiske tendensene	
3. Dannelsen av arbeideraristokratiet og fag- foreningsbyråkratiet	56

Kapittel 2:

De reformistiske og tradeunionistiske landsorganisa- sjonene, redskaper i hendene på monopolene og de kapitalistiske regjeringene	58
--	----

Kapittel 3:

Reformismens og revisjonismens sosiale basis i fag- bevegelsen	65
a. Arbeideraristokratiet	65
b. Det faglige byråkratiet	66

Kapittel 4:

Den unge fagbevegelsen i de nylig frigjorte landa . .	71
--	----

TREDJE DEL:

Kampområdene mellom de to linjene i verdens fagbevegelse og Albanias Fagforbunds holdning . 75

Kapittel 1:

De antagonistiske retningene i WFTU og Albanias fagforbunds holdning 76

1. Opprinnelsen til meningsforskjellene i WFTU og om hvordan organisasjonen forlot klassekampinja og den anti-imperialistiske linja 77

2. Albanias Fagforbund – en fortropp i verdens fagbevegelse 80

Første periode. (før 1960) 81

Andre periode (1960–65) 81

Tredje periode. (fra 1965) 87

Kapittel 2:

○ Fagbevegelsen – en del av den anti-imperialistiske klassefronten 94

1. Om den økonomiske kampen i fagbevegelsen . . 95

2. Om »faglig sjølstyre» 99

3. Om visse reformistiske og revisjonistiske standpunkter i fagbevegelsen 101

a) Om arbeiderklassens rolle 104

b) Om den teknisk-vitenskapelige revolusjonen . . 107

c) Samfunnsmessig »medeie» 109

4. Holdninga til den Internasjonale Arbeiderorganisasjonen (ILO) 112

○ Kapittel 3:

Fagbevegelsens holdning til imperialismen og den internasjonale frigjøringskampen 115

○ Kapittel 4:

To diamentralt motsstridende linjer også angående enheten i verdens fagbevegelse 121

○ Kapittel 5:

Om formene for klassekamp i fagbevegelsen 126

○ FJERDE DEL:

For en revolusjonær fagbevegelse på klassekampens grunn 133

For en revolusjonær fagbevegelse på klassekampens grunn 134

Noen generelle konklusjoner 139

Noter 143

Bibliografisk oversikt – sammenfatning

OVERSIKT OVER FORKORTINGER

- AFF – Albanias Fagforbund
- AFL – American Federation of Labour (USAs Arbeiderføderasjon)
- AFL–CIO – American Federation of Labour – Congress of Industrial Organisations (USAs Arbeiderføderasjon – Industriorganisasjonenes Kongress)
- CGIL – Confederazione General Italiana del Lavoro (italiensk landsorganisasjon)
- CGT – Confederation Generale du Travail (fransk landsorganisasjon).
- CIA – Central Intelligence Agency (USAs etterretningsorganisasjon)
- CIO – Congress of Industrial Organisations (Industriorganisasjonens Kongress (USA))
- WCL – World Confederation of Labour (kristen, internasjonal arbeiderorganisasjon)
- DGB – Deutsche Gewerkschaftsbund (vest-tysk LO)
- FFI – Frie Faglige Internasjonale
- FGDB – Freier Deutscher Gewerkschaftsbund (øst-tysk LO)
- ILO – International Labour Organisation (and Office) (FNs internasjonale arbeiderorganisasjon (og kontor))
- TUC – Trade Union Congress (britisk LO)
- WFTU – World Federation of Trade Unions (Den faglige verdensføderasjonen).

LÆR DE INTERNASJONALE ERFARINGENE FRA FAGBEVEGELSEN Å KJENNE!

Forord fra forlaget

Filip Kotas bok »To linjer i verdens fagbevegelse» som Forlaget Oktober nå utgir i norsk oversettelse, er den beste sammenfatninga vi kjenner til av situasjonen i verdens fagbevegelse i dag på noe språk.

Klassekamp om fagbevegelsen

Boka sammenfatter for det første den historiske bakgrunnen for kampen mellom den borgerlige linja og den proletære klassekamplinja i fagbevegelsen i verdensmålestokk. Den drøfter det sosiale grunnlaget for reformistenes og revisjonistenes klasseforræderi, hvordan dette lederskiktet er bundet til profitten og den kapitalistiske staten med tusen band.

Mye av denne historia finnes sammenfattet i publikasjoner fra den Røde Faglige Internasjonale i 20- og 30-åra, bl.a. i de såkalte Strasbourger-tesene fra Den 3. internasjonales faglige konferanse i 1928. (*Deler* av resolusjonen er gjengitt i Oktober-heftet »Streik! Om økonomisk og politisk kamp» fra 1970 – ny utgave november 1975.) Storparten av dette materialet er praktisk talt utilgjengelig for vanlige arbeidere i Norge i dag. Kotas sammenfatning er klar og god og vil gi deg den oversikten du trenger.

Og du trenger den virkelig! Ved siden av studiet av arbeiderpartienes utvikling gjennom historia er studiet av den konkrete utviklinga av kampen mellom de to linjene i fagbevegelsen et nøkkelledd når det gjelder å lære å skjelne mellom en politikk på klassekampens grunn og allskens opportunistiske linjer.

Helt fra fagbevegelsen ble født i forrige århundre, har både klassebevisste arbeidere og klassebevisste borgere sett at fagbevegelsen er arbeiderklassens viktigste masseorganisasjon. Borgerskapet sloss først hardt mot at det skulle være mulig å opprette fagforeninger i det hele tatt, og hadde en

viss hjelp fra falske arbeiderledere til dette. Da det så at de måtte tape denne kampen, la de om linja, og gikk inn for å erobre fagbevegelsen innafra.

Det har slått inn på en dobbelttaktikk, bruker pisken mot klassebevisste arbeidere og gulrota overfor medgjørlige fagforeningsbyråkrater og mindre grupper privilegerte arbeidere. Deres hjelpesmenn i og omkring fagbevegelsen har omgitt seg med mange slags forskjellige slagord og taktiske linjer.

I svært stor grad har de lyktes å bedra arbeiderklassen med utspillene sine. Når de er blitt avslørt, har de som oftest greidd å gjøre så stor skade allerede, at veien er blitt åpnet for nye bedragerere.

Like fullt har det alltid stått en revolusjonær strømning i fagbevegelsen mot den borgerlige klassesamarbeidslinja.

Ledelsen for denne strømmingen har over alt vært de kommunistiske partiene, fra 1917 med Lenins og Stalins bolsjevikparti som fortropp. Det er mange gjennom tidene som har hevdet at fagbevegelsen må stå «uavhengig» av partiene, nasjonalt og internasjonalt. I virkeligheten har fagbevegelsen til alle tider og i alle land vært bundet til politiske retninger, ideologier og partier. Spørsmålet er bare hvilken retning, hvilken ideologi, hvilket parti.

Erfaringa har vist at uten et marxist-leninistisk parti som leder, blir fagbevegelsen offer for spontaniteten, de kommer under innflytelse av opportunismen og faller i makta til borgerskapet. I dag preiker de falske kommunistene i revisjonistpartiene igjen om fagbevegelsens «autonomi» og kaller den en «sjølstendig politisk kraft». Det er enda et tegn på at de har forvandla seg til borgerlige ledere som kjemper *mot* revolusjonen.

Utviklinga i hvert land henger sammen med utviklinga internasjonalt

Kotas sammenfatning av historia viser hvordan de forskjellige borgerlige linjene og den proletære klassekamplinja har utviklet seg i hovedlanda for kapitalismen gjennom historia.

Til forskjellige tider har norsk fagbevegelse vært under innflytelse av forskjellige av disse strømmingene. Kjenn-

skapet til dem er derfor grunnleggende for å forstå de politiske linjene som var framherskende eller sto i kamp med hverandre i norsk fagbevegelse, f.eks. omkring århundreskiftet da LO ble stiftet, i kampene omkring fagopposisjonen fra 1911, i 20-åra, da det sto strid om norsk tilslutning til den gule Amsterdam-internasjonale, eller Den Røde Faglige Internasjonale, i 30-åra, da klassesamarbeidet ble satt i system gjennom Hovedavtalen osv.

I tillegg er det viktig å forstå det allmenne grunnlaget for utviklinga av fagbevegelsen i alle land – kapitalismens utvikling til imperialismen. Dette har skapt det sosiale grunnlaget for klassesamarbeidslinja og det faglige byråkratiets forræderi. Kota gir verdifulle analyser av disse tingene flere steder i boka.

Vi oppfordrer folk til å lese disse avsnittene i boka med et dobbelt formål for øye: Først og fremst for å gjøre seg kjent med den internasjonale utviklinga i fagbevegelsen og det allmenne grunnlaget for den. Dernest for å bruke dette til å forstå den særegne utviklinga av norsk fagbevegelse bedre, sett i forhold til utviklinga av kapitalismen i Norge.

Uten et grep om den første sida, vil vi komme svært kort med den andre. De oppsummeringene som fins av norsk fagbevegelses historie er i hovedsak laget av borgere og opportunistar. Det som er laget av NKP før krigen er nyttig, men preget av partiets svakheter. Det står igjen mye arbeid fra norske kommunisters side før vi kan si at vi har en korrekt bedømmelse av kampen mellom de to linjene i Norge.

USA-imperialismens kamp om fagbevegelsen

Det som gir Kotas bok særlig stor verdi er at den også behandlar utviklinga de siste 30 åra, både den rollen USA-imperialismen og den nye sovjetiske sosialimperialismen har spilt i den internasjonale fagbevegelsen, både i Europa, Amerika og i Asia, Afrika og Latin-Amerika.

Kota viser hvordan USA-imperialismen har gått fram for å infiltrere og splitte fagbevegelsen i de landa den har søkt å dominere mens den har vært verdensreaksjonens hovedkvarter.

Den agentvirksomheten sosialdemokratiet og toppen i fagforeningsbyråkratiet har drevet for supermakta USA i denne tida, er noe av det som best har avslørt den imperialistiske karakteren til det borgerlige lederskiktet i sosialdemokratiet og den reformistiske fagbevegelsen det har hatt kontroll over.

Det understreker at de konklusjonene Lenin trakk av sosialdemokratenes forræderi i den 1. verdenskrigen fortsatt er gyldige: Den opportunistiske linja er ikke to linjer *innafor* arbeiderklassen. De er linjene til to innbyrdes kjempende klasser – borgerskapet og proletariatet. Enhet med opportunistene betyr enhet med imperialismen.

Klassebevisste arbeidere må trekke følgene av dette. De må avvise enhver enhet med de lederne som støtter USA-imperialismen hengivent. Vi må lære å bedømme politiske retninger og partier, som NKP og SF, SV, ut fra hvordan de stiller seg til dette spørsmålet. Først når vi legger dette målet på NKPs taktikk i de første åra etter krigen, blir vi i stand til å avgjøre om det var revisjonisme eller marxisme som dominerte i partiet.

Den moderne revisjonismen og sosialimperialismen

Kota følger også utviklinga i den internasjonale fagbevegelsen etter at Sovjet skiftet farge gjennom Khrusjtsjovs kupp på 20. partikongress i SUKP i 1956. I en stor del av de tidligere kommunistpartiene var den moderne revisjonismen sterk allerede før dette skjedde. Kontrarevolusjonen i Sovjet betydde den endelige konsolideringa av denne retningen i partiledelsen i en rekke land.

Kota viser at Sovjet-partiets og de andre partienes forvandling til *falske* kommunistpartier, borgerlige partier, har hatt svære konsekvenser for den delen av fagbevegelsen som tidligere sto for en revolusjonær linje.

Den sovjetiske fagbevegelsen er blitt et pådriverapparat av fascistisk type. De »røde» ledelsene i land som Frankrike, Italia er blitt 5. kolonner for monopolborgerskapet i arbeiderklassen i sine land. Med den sovjetiske fagbevegelsen i spissen trækker Den faglige verdensføderasjonen i dag opp fotefara til USA-imperialismens Frie Faglige Internasjonale,

og kjemper for å gjøre fagbevegelsen om til et redskap i sosialimperialismens kamp for verdenshegemoniet.

I boka dokumenterer Kota hva slags brutale metoder de sovjetiske fagforeningslederne og støttespillerne deres brukte for å tyne all opposisjon i Den faglige verdensføderasjonen.

Disse avsnittene viser igjen at partiet og arbeiderklassen i Albania fra første stund har slåss mot den moderne revisjonismen, uten å vike en tomme verken for press eller for blide overtalelser.

Kotas analyser her er til stor hjelp når det gjelder å forstå betydninga av den internasjonale orienteringa i fagbevegelsen. Han peker på at fagbevegelsen må innta sin plass i fronten mot imperialismen og supermaktene, både i landa i den tredje verden og i de utviklede kapitalistiske landa. Det er viktig å legge seg dette på sinne i ei tid da rivaliseringa mellom de to supermaktene skjerpes for hver dag som går, og faren for en tredje verdenskrig blir stadig mer nærliggende.

For en fagbevegelse på klassekampens grunn

Gjennom hele boka klargjør Kota også hvilke oppgaver de *virkelige* kommunistpartiene i de kapitalistiske landa og de frigjorte landa må løse i fagbevegelsen. Han understreker nødvendigheten av å avsløre de reformistiske ledergruppene og å isolere dem fra arbeidermassene. Kommunistene må bygge på massene og reise en klassebevisst fagbevegelse gjennom sjølve kampen for arbeiderklassens interesser.

De må ikke la borgerlige ledere innskrenke virksomheten der til snever reformistiske fagforeningspolitikk. Fagbevegelsen må være en del av den internasjonale anti-imperialistiske og revolusjonære fronten. Alle spørsmål som angår arbeiderklassen og dens allierte i deres eget land og i andre land har sin plass der.

Kota viser at det programmet Marx og Engels skapte for fagbevegelsen for over hundre år siden fortsatt er gyldig: Den må bli et senter for organisering og motstand mot kapitalistisk utbytting og ei løftestang i kampen for den endelige frigjøringa av arbeiderklassen, dvs. for å avskaffe lønnsslaveriet.

Kotas bok er en gave til arbeiderklassen i alle land. Vi vil takke ham for at han har gitt oss høve til å gi den ut på norsk og for de rådene og anvisningene han har gitt i arbeidet med oversettelsen.

Vi oppfordrer deg til å studere boka nøye, spre den til mange norske arbeidere og andre anti-imperialister og revolusjonære – og gjøre bruk av lærdommene i den.

Vi tror utgivelsen av boka vil ha stor betydning for arbeidet med å gjøre norske fagforeninger til kamporganisasjoner og å forene stadig større deler av arbeiderklassen på klassekampens grunn, dersom vi evner å anvende den riktig på de særskilte forholda som rår i Norge.

*E. T,
Forlaget Oktober
Oslo, oktober 1975.*

FØRSTE DEL

***Hvordan fagbevegelsen
oppsto og utviklet seg, dens
strømninger og dens organisering
på internasjonalt nivå***

KAPITTEL 1

ARBEIDERKLASSEN OG DE FØRSTE FAGORGANISASJONENE OPPSTÅR. DE FORSKJELLIGE STRØMNINGENE INNAFOR DISSE ORGANISASJONENE

1. Betingelsene for at arbeiderklassen og fagbevegelsen oppstår

Historisk sett oppstår proletariatet, liksom borgerskapet og den kapitalistiske produksjonsmåten, i en bestemt epoke. Det er et tidsrom da produktivkreftene utvikles og maskinene gradvis erstatter det manuelle arbeidet. Det er et tidsrom som er kjennetegnet med den begynnende industrielle revolusjonen som først brøt fram i England i andre halvdel av 1700-tallet og deretter i de andre vesteuropeiske landa og i USA.

Den industrielle revolusjonen betydde i første omgang at det dukket opp maskiner og fabrikker, men den var likevel ikke bare en teknisk revolusjon. Den virket direkte inn på klassesammensetninga av samfunnet og skapte nye klassemessige forhold mellom menneskene. Den førte til at det oppsto og utviklet seg to antagonistiske klasser, borgerskapet og industriproletariatet. Denne dype kvalitative omforminga av samfunnet ledet til at det ble utviklet kapitalistiske produksjonsforhold. På den ene sida sto eierne som hadde råderetten over produksjonsmidlene, og på den andre proletaren som bare levde av sine egne henders arbeid. Proletariatets kamp mot borgerskapet begynner nettopp idet proletariatet oppstår som klasse.

Parallelt med at kapitalismen oppstår og utvikles, vokser også arbeiderklassen. Denne klassen av «lønnede slaver» ble skapt først gjennom den såkalte første kapital-

akkumulasjonen, og deretter ved å ekspropriere bøndene og ruinere håndverkerne. Det var disse to gruppene som kom til å danne hæren av lønnsarbeidere som var tvunget til å selge sin arbeidskraft billig til kapitalistene.

Mekaniseringa av industriproduksjonen førte til en tøylesløs og umenneskelig utbytting av proletarene. Arbeidet var meget slitsomt, det fantes ikke de enkleste tekniske verne- og hygienetiltak eller noen som helst arbeidslovgiving, lønnene var svært lave, boligforholdene for arbeiderne helsefarlige. Sult, fattigdom og de kapitalistiske arbeidskjøpernes vilkårlige oppførsel rådde. Slik var de harde vilkår som proletariatet levde under. Engels har gitt oss en levende skildring av denne tilstanden i sitt verk *»Forholdene for de arbeidende klasser i England»*.

For å skaffe seg størst mulig profitt og billigst mulige produkter utbyttet kapitalistene særlig barnas og kvinnenes arbeid. I tekstilindustrien arbeidet tusenvis av barn for en munnfull brød, og ofte ble fem-seksåringer slått for at de skulle holde seg våkne. *»Så seint som i 1875 arbeidet nesten hundreogtjue tusen barn under tretten år i tekstilindustrien i Storbritannia og Irland. Vanligvis måtte de stå og arbeide, fra tolv til fjorten timer daglig.»*¹

Den loven Underhuset vedtok 6. april 1802 som slo fast at arbeidsdagen ikke skulle være over 12 timer for barn og at det var forbudt å la mer enn to barn sove i samme seng, ble aldri satt ut i livet.

Arbeidsforholdene og livsvilkårene for arbeiderne var svært harde. Arbeideren var ganske enkelt en vare som en ansatte eller sendte bort alt etter som produksjonen og konkurransen krevde det. Han var underkastet bedriftsherrens vilkårlige handlinger og jernharde regler. I reglementet av 1838 for den tyske Krupp-fabrikken, en bedrift som på det sosiale området ble ansett som en av de mest framskredne for sin tid, kunne man lese: *»Enhver arbeider må være trofast og adlyde uten innsigelse. Han må både i og utenfor fabrikken vise sømmelig adferd og gjennom sin flid vise at han ønsker å arbeide til fabrikkens beste.»*²

Ettersom de var ofre for en voldsom utbytting og ikke hadde de mest elementære rettigheter, begynte arbeiderne å kjempe for å forbedre sin økonomiske stilling. Denne motstanden, som ble bekjempet på forskjellig vis, voldelig så vel som fredelig, var inntil midten av 1800-tallet spontan, isolert og hadde ingen bevisst og organisert karakter. I begynnelsen trodde arbeiderne at det var maskinene som var årsaken til alle deres ulykker, og de satte seg med alle midler imot at de ble tatt i bruk. De gikk til og med så langt som til å ødelegge dem. Men disse kampene overbeviste arbeiderne om at slike handlinger ikke ga de ønskede resultater og at opphavet til deres lidelser ikke var maskinene, men de kapitalistiske produksjonsforholdene, kapitalistklassen som flådde dem.

Etter de borgerlige revolusjonene og fram til midten av 1800-tallet, da kapitalismen helt eller delvis var innført som det herskende system i Vesteuropa og USA, førte den aksellererende kapitalistiske utviklinga til at proletariatet vokste i kvantitet og kvalitet. Arbeiderklassen ble skapt.

Historisk oppsto og utviklet arbeiderklassen seg i flere etapper og faser, alt etter de forskjellige land og deres særegne forhold. I løpet av den lange og kampfylte prosessen tok arbeiderklassen i bruk arbeidsmåter, kampformer og organisasjonsmetoder som førte fram til dannelsen av klassens første organisasjoner: arbeiderforeninger, hjelpekasser, »trade unions», »chambre syndicale» (»syndikatkamre), arbeidsbørser, syndikater, osv.

I begynnelsen oppsto disse foreningene i de forskjellige produksjonsgreinene som et resultat av arbeidernes spontane anstrengelser, ut fra behovet for å slå seg sammen og forsvare sine yrkesmessige interesser, rett og slett. Kravene begrenset seg til dagsproblemene: lønninger, arbeidstid, arbeidsledighet, osv. Gradvis endret disse foreningene seg til »organisasjons-senter» og »motstandsorganer» for arbeiderklassen mot det kapitalistiske borgerskapet, og de kjempet systematisk mot kapitalistenes undertrykking og utbytting.

Den første formen, den lavere formen i fagbevegelsen, var altså den økonomiske kampen.

Helt siden 1720 hadde skreddermestrene i London vært samlet i en organisasjon som talte sju tusen håndverkere. Et brev som denne organisasjonen sendte til Underhuset viser at foreningens formål var *»å øke deres lønn og å slutte arbeidet en time tidligere... de har samlet store penge-summer for å forsvare seg i tilfelle forfølgelser.»*³

Da proletariatet og dets klassebevissthet vokste og de sosialistiske ideene dermed begynte å spire, undergikk fagforeningene i egenskap av organisasjoner for arbeiderklassen kvantitative og kvalitative forandringer. De fikk både i innhold og form en mer utpreget klassekarakter og siktet mot å få igjennom bestemte økonomiske og politiske krav. *»Fagforeningene»*, understreket Marx, *»må overbevise hele verden om at de ikke bare kjemper for sine egne, personlige interesser, men for frigjøringen av millioner undertrykte mennesker.»*⁴

Arbeiderbevegelsens historie viser at de første arbeiderorganisasjonene, fagforeningene, ikke ble anerkjent straks. Borgerskapet og statsapparatet gikk hardt ut mot dem. Representantene deres, særlig lederne, ble offer for hardhendt forfølgelse, og en gikk ikke av veien for å ta dem av dage. Borgerskapet rettet sin jernlanse mot arbeiderklassens organisasjoner ved å utstede en hel serie lover og forordninger mot dem. I denne første tida var fagforeningene hemmelige og ansett som en fare for den offentlige, borgerlige orden. Å melde seg inn i en fagforening var derfor en handling loven fordømte og ble ansett som en forbrytelse.

For å svekke og ødelegge arbeider- og fagbevegelsen nølte ikke borgerskapet med å ta i bruk direkte vold, demagogi og korrupsjon. Alt etter omstendighetene ble den ene eller andre av disse metodene brukt, og ofte alle tre samtidig. Kansleren i Det tyske keiserriket, Bismarck, erklærte *»unntakslov mot sosialistene»* og massakrerte tusenvis av dem på tolv år. Da han ble klar over at det var umulig å

ca
1830-
1840

utrydde de sosialistiske ideene uten samtidig å tilintetgjøre hele arbeiderklassen, som var gjennomsyret av dem, endret han taktikk. I stedet for »pisk-politikk» gikk han over til »honningkake-politikk». Han utstedte lover om godkjenning av fagforeninger, om sosiale trygder, om arbeidsulykker, osv. Alle disse »konsesjonene» eller »reformene» har borgerskapet sett seg nødt til å gi helt opp til våre dager. Hensikten er å holde arbeiderklassen i ro og hindre opprør og »farlig uro».

Opprettelsen av fagforeninger er følgelig ikke en gave borgerskapet gir av sitt »storsinn», men et resultat av proletariatets seige og konsekvente kamp. Det synspunktet borgerskapet forfekter, som går ut på at fagbevegelsen kom i stand fordi det var nødvendig for arbeiderklassen å samarbeide med kapitalismen, tar sikte på å tilsløre det kapitalistiske systemets klassekarakter, gjøre det evigvarende, og å vise at klassesamarbeidet mellom proletariatet og kapitalistene har vært og bør forbli fagbevegelsens hovedoppgave.

Arbeiderklassen har ikke vunnet noe fra borgerskapet uten gjennom innbitt klassekamp. Denne kampen har hatt svært varierte og til tider voldelige former, like til væpnet opprør for å styrte borgerskapet og innføre proletariatets diktatur. Denne verdifulle lærdommen har arbeiderklassen trukket ut fra sine egne erfaringer.

Organiseringa av arbeiderklassen i fagforeninger var en stor seier for arbeiderne. Fra å være isolerte enkeltmennesker slo de seg sammen og ble en stor, organisert kraft. Derfor er borgerskapet med eller mot sin vilje blitt nødt til å godta fagforeningene som representanter for arbeiderklassen.

2. De forskjellige strømningene i og utviklinga av fagbevegelsen internasjonalt

Både proletariatets organisering og kamp, og de første formene som fagbevegelsen tok, ble bestemt av de særskilte historiske betingelsene i hvert land: den ujevne utviklinga av

kapitalismen, graden av klassebevissthet i proletariatet og den politiske situasjonen til enhver tid.

I siste halvdel av 1800-tallet utviklet det seg særlig i Europa tre typer faglige organisasjoner. Spesielt i Storbritannia, Frankrike og Tyskland fikk disse stor framgang og kom til å påvirke arbeiderbevegelsen i hele verden. Disse organisasjonene hadde hver sine spesielle karakteristiske trekk som vi kort skal nevne.

a) Trade-unionismen

Det var i Storbritannia, et av de første kapitalistiske landa, at proletariatet oppsto først. Og med proletariatet kom de første arbeiderorganisasjonene. Trass i at den engelske regjeringa i 1799 og 1800 vedtok lover som forbød disse organisasjonene og deres første streiker, skapte tekstil- og gruvearbeiderne en rekke illegale og halvt illegale organisasjoner. Under det sterke presset fra arbeiderne, som i enkelte tilfeller gikk til åpent opprør, så det britiske parlamentet seg tvunget til å vedta lover som godkjente at arbeiderklassen organiserte seg i fagforeninger.

Det var nettopp innflytelsen fra den nye, engelske arbeiderklassen som etter 1830 skapte chartist-bevegelsen. Trass i mange seirer og framganger, led denne bevegelsen nederlag til slutt.

Etter at lovene som satte forbud mot å opprette arbeiderorganisasjoner ble opphevet, dukket de første »trade unions» opp i England som faglige grunnorganisasjoner. Disse organisasjonene samlet fagarbeiderne etter deres fag og stundom etter deres spesialitet. Seinere samlet disse seg på landsnivå og dannet i 1868 en felles, sentral ledelse: Trade Union Congress (TUC). Denne kongressen skal ». . . møte en gang hvert år, første mandag i september, og sitte sammen fire dager i rad». ⁵

Arbeiderbevegelsen og fagbevegelsen i Storbritannia har utviklet seg under spesielle forhold. Borgerskapets økonomiske makt har vokst meget sterkt som en følge av den

tøylesløse utbyttinga av det engelske proletariatet og den nådeløse plyndringa av et stort antall koloniland. Mens det engelske borgerskapet på den ene sida akkumulerte enorme profitter, var det på den andre det første som tok til å kjøpe opp arbeiderklassens ledere. Disse lederne sammen med de høyest kvalifiserte arbeiderne og »topplederne» i fag- og arbeiderforeningene utgjorde et stort sjikt av arbeiderklassens aristokrater som deltok i landets politiske organer, i Parlamentet, i de lokale styringsorganene, osv.

Under disse forholdene grodde det fram en strømning i Storbritannia som ble kjent under navnet *tradeunionisme*. Virksomheten var – og er den dag i dag – basert på classesamarbeid, på den borgerlige orden og privateiendommens ukrenkelighet og på forsvar av interessene til de mest privilegerte arbeiderne. Tradeunionistene kjemper ikke for å avskaffe det kapitalistiske systemet og alt som følger av det, men for å »forbedre» det. De anvender bare former som borgerskapet kan godta, som forhandlinger og avtaler med arbeidskjøperen, de deltar i forskjellige økonomiske, stats- og arbeidsgiverorganer, de tar sete i voldsdomstoler der borgerskapets representanter har det avgjørende ord, osv.

Den tradeunionistiske ideologien hviler på spontanitetsteorien. Det er en opportunistisk teori som hevder at arbeiderbevegelsen utvikler seg spontant. »*Den spontanistiske arbeiderbevegelsen,*» skrev Lenin, »*det er tradeunionismen. Men tradeunionismen betyr nettopp arbeiderklassens ideologiske trelldom under borgerskapet.*»⁶ De britiske tradeunionistene hevder prinsippet om »ingen politikk i fagforeningene» og avgrenser dermed aktiviteten til bare å gjelde økonomiske krav. Spørsmål av »politisk» karakter blir behandlet av arbeiderpartiet (Labour Party), som opprinnelig bare var et produkt av den borgerliggjorte fagbevegelsen, dens talerør i Parlamentet.

I begynnelsen representerte de britiske tradeunionistene et utviklingstrinn da arbeiderbevegelsen ennå hadde meget begrensede erfaringer og nettopp tok sine første steg.

Opprettelsen av »trade unions» var på denne tida et progressivt fenomen i arbeiderbevegelsens historie, men tradeunionismen ble meget snart en opportunistisk strømning i fagbevegelsen og spiller en negativ rolle.

b) Anarko-syndikalismen

Det franske proletariatet har deltatt i mange kamper og revolusjoner. Pariskommunen i 1871 er blitt stående som en begivenhet av største historiske rekkevidde, etter som det var første gang proletariatet reiv makta ut av hendene på borgerskapet og gjorde de første forsøk på å opprette sitt eget diktatur. Pariskommunen fikk stor politisk betydning og ga nye impulser til arbeiderbevegelsen og fagbevegelsen både i og utafør Frankrike. Trass i de ekstreme tiltak reaksjonen satte i verk etter at Kommunen hadde lidd nederlag, vokste og utviklet arbeiderbevegelsen seg.

Fra 1860 dukket »syndikat-kamrene» eller syndikatene opp i Frankrike. De ble opprettet på grunnlag av fag på lokalplanet. I 1884, da Le Chapelier-loven ble opphevet og retten til å danne fagforeninger ble godkjent av Parlamentet, var det omlag 100 000 arbeidere som var medlemmer i disse organisasjonene. Noen av syndikat-kamrene ble ledet av den franske seksjonen av Den Første Internasjonale. Arbeidsbørsene kom til etter syndikat-kamrene og ble i begynnelsen organisert av kommunene. De tok seg av problemene i tilknytning til ansettelse av arbeidere, hjelp til medlemmene i organisasjonen og kulturelle aktiviteter. I 1895 fikk man i stand en samling av alle syndikatene. På et møte i Limoges ble den landsomfattende *Confédération Générale du Travail* (CGT) opprettet. Noen år seinere sluttet Den Nasjonale Føderasjonen av Arbeidsbørser seg til CGT.

Trass i den industrielle framgangen var det fortsatt småbedriftene som dominerte bildet i Frankrike. »I 1900 var det i gjennomsnitt fire ansatte for hver arbeidsgiver, og ni av ti bedrifter hadde færre enn ti arbeidere.»⁷ Den

økonomiske utviklingstakten i Frankrike sakket etter de andre utviklede kapitalistiske landa. Grunnen var at da Frankrike gikk inn i imperialismen investerte det franske borgerskapet ikke lenger pengene sine i landet, men eksporterte dem – vanligvis i form av lån – til underutviklede land for å trekke ut maksimalt med profitt. Dette var en av hovedårsakene som bremset den kapitalistiske utviklingstakten, og det fikk en negativ innflytelse på den økonomiske utviklinga i Frankrike.

De økonomiske og politiske forholda ved slutten av 1800-tallet og fram til Første verdenskrig ga god grobunn for at anarko-syndikalistiske ideer oppsto og spredte seg i den franske arbeiderbevegelsen. Denne strømmingen, som etter 1906 oftest ble kalt »revolusjonær syndikalisme», skyldes ruininga av mellomlag som springer ut av småborgerskapet. De slutter seg til proletariatets rekker og bringer med seg den småborgerlige ideologien. De utgjør den sosiale basisen for utbredelsen av anarko-syndikalismen. Arbeiderne var skuffet over det de reformistiske og opportunistiske faglige lederne hadde utrettet, og de var skuffet over det franske sosialistpartiet. Dette ga enda bedre vekstmuligheter for anarko-syndikalismen. På grunn av dens store utbredelse i Frankrike har en ofte kalt dette landet »anarko-syndikalismens fedreland». Seinere utviklet anarko-syndikalismen seg også i Italia, Spania, Portugal, Argentina, Mexico, osv., alle land som klart var på etterskudd i kapitalistisk utvikling. En anser derfor anarko-syndikalismen som et særfenomen for landa med latinsk språk.

Det var i den første tida de anarko-syndikalistiske oppfatningene som dominerte i CGT i Frankrike. I 1906 vedtok CGT-kongressen »Amiens-charteret» – et dokument som ble program og ideologisk plattform for anarko-syndikalismen. Der slås det fast at *»syndikalismen anbefaler generalstreiken som aksjonsmåte og anser at fagforeningene som da blir sentrum for motstanden, også i framtida skal bli sentret for produksjon og distribusjon, basen for reorganiseringa av samfunnet»*.⁸

Anarko-syndikalistene anså generalstreiken med »hendene i kors» som den høyeste og mest radikale form for proletariatets kamp. Deres endelige mål var å velte kapitalismen uten å gjøre revolusjon, og ta makta gjennom generalstreiken som de betraktet som »det ideelle midlet for å gjøre revolusjon» og »uttrykk for vold som unngår blodsutgydelse». Anarko-syndikalistene gikk imot enhver form for stat, uansett dens karakter. De betraktet fagforeningene som proletariatets eneste organisasjon og den eneste som kunne yte motstand mot borgerskapet. De ville at »verkstedene skulle erstatte regjeringa».

Anarko-syndikalistene erklærte at fagforeningene skulle være fullstendig »uavhengige» av arbeiderklassens politiske partier. Dermed fornektet de nødvendigheten av arbeiderklassens politiske kamp og det proletariske partiets ledende rolle. De fornektet også det væpna opprøret og proletariatets diktatur over borgerskapet.

Anarko-syndikalismen var en halv-anarkistisk småborgerstrømning som innførte anarkismens ideologi, politikk og taktikk i arbeiderbevegelsen og fagbevegelsen. De innførte bl.a. arbeidsformer som sabotasje og ødeleggelse av maskiner, råvarer, produkter, m.m. Uansett hvilken karakter de hadde var streiker og sabotasjer å betrakte som »revolusjonær gymnastikk». Lenin kalte anarko-syndikalismen opportunismens »tvillingbror» og »opprinnelig venstre-opportunisme».

De anarko-syndikalistiske strømningene som skjuler sin opportunisme under skinn-revolusjonære fraser viser seg ennå i dag i fagbevegelsen, under andre navn og med forskjellige nyanser. De har gjort — og gjør fortsatt — mye skade i fagbevegelsen.

c) Den faglige pluralismen

Arbeiderbevegelsen og fagbevegelsen i Tyskland utmerker seg særlig ved den faglige oppsplittingen. Det tyske sosialdemokratiet har hatt stor innflytelse over bevegelsen. De kapitalistiske produksjonsforholda ble opprettet seinere i

Tyskland enn i England og Frankrike. Mot slutten av 1800-tallet, og særlig etter at alle de tyske statene var gått sammen i *en* stat, gikk utviklinga av økonomien i Tyskland raskere. På samme vis har arbeiderklassen oppstått og organisert seg raskere.

Det var ikke før etter 1860 at de første **tyske** arbeiderklasseorganisasjonene ble skapt, for den politiske reaksjonen hadde forbudt dem inntil da. Fagorganisasjonene økte meget hurtig i antall. August Bebel sa at de «vokste som paddehatter etter et sommerregn». På grunn av mangfoldigheten i politiske retninger ble tysk fagbevegelse sterkt oppsplittet. Vi kan skille ut fire faglige retninger og stille dem opp i kronologisk rekkefølge etter tidspunktet de oppsto:

1. — Hirsch-Dunker-fagforeningene (etter deres grunnleggere). Disse var under det liberale borgerskapets innflytelse og var opportunistiske og reformistiske organisasjoner av samme type som de britiske trade unions. Seinere ble de kalt Fagforeningene for gjensidig hjelp.

2. — Lasalleske fagforeninger som ble ledet av Lasalles politiske parti. Disse fornektet den økonomiske kampen totalt og var motstandere av revolusjon. I dens sted satte de kampen for allmenn stemmerett og parlamentarisk aktivitet. De prekte dessuten fredelig overgang til det sosialistiske samfunnet. Marx har i «Kritikken av Gotha-programmet» avslørt lasalleanernes reaksjonære karakter.

3. — Eisenacht-fagforeningene, som også er kjent under navnet «Arbeiderdannelsesforeningene». De ble skapt av det tyske sosialdemokratiske arbeiderpartiet, som stort sett var ledet av folk som sto på marxismens grunnlag. Foruten arbeidernes økonomiske kamp hadde de også som målsetting å avskaffe det kapitalistiske systemet. For å nå dette målet var de rede til å ta i bruk alle midler. Eisenachtforeningene godtok i november 1868 programmet til Den Første Internasjonale. De ble de sterkeste og mest innflytelsesrike av fagforeningene i Tyskland. I 1875 hadde de omlag 50 000 medlemmer.

4. — Kristne fagforeninger, opprettet på grunnlag av religiøse prinsipper som propaganderte klassenes harmoni. De ble grunnlagt av det katolske presteskapet.

Da Eisenachpartiet og Lasalle-partiet slo seg sammen, førte dette også til en samling av de to landsorganisasjonene som disse to partiene kontrollerte. Den faglige konferansen som foretok samlinga, slo fast to prinsipper:

a) — *»Det er arbeidernes plikt å holde politikken borte fra fagforeningene»,*

b) — *»Arbeiderne har moralsk plikt til å slutte opp om det sosialistiske partiet, som er det eneste som kan gi proletariatet anstendige politiske og økonomiske forhold.»⁹*

Hvoretter den forente tyske fagbevegelsen slo inn på den opportunistiske og reformistiske veien.

På den første all-tyske fagforeningskongressen i 1892 ble det opprettet en felles landsorganisasjon som var under innflytelse fra det tyske sosialdemokratiet, men som mer og mer glei ut i opportunismens og reformismens hengemyr. Fra den ble stiftet og til 1920 var den ledet av høyresosialdemokraten og superopportunisten Karl Legien, som Lenin kalte arbeiderklassens avskyelige bøddel i monarkiets og den borgerlige kontra-revolusjonens tjeneste.

I den tida la de tyske fagforeningene mer vekt på de administrative sidene enn på arbeiderklassens kamp. Det var derfor at man med ironisk snert sa at de tyske fagforeningene led av *»murstein-syken»*. De rådde over store penge-midler, og for dem kjøpte de eller lot bygge svære mursteinspalasser. Fagforeningene ble byråkratisert. De ble ledet av fast ansatte funksjonærer som gradvis ble borgerliggjort og som vendte organisasjonene bort fra klassekampen og orienterte dem i retning av parlamentarisk kamp.

Disse tre hovedstrømningene i fagbevegelsen i England, Frankrike og Tyskland fikk spesiell betydning ettersom de kom til å influere utviklinga av fagbevegelsen over hele verden.

Det karakteristiske ved fagbevegelsen i den vestlige verden er at den oppsto og utviklet seg før enkelte av arbeiderklassens politiske partier var skapt. En lang rekke av disse partiene sprang til og med ut av fagbevegelsen. Og fagforeningene førte for det meste bare økonomisk kamp. Arbeiderklassen var på denne tida mest opptatt av denne sida av sin kamp, mens de politiske partiene først og fremst tok seg av den parlamentariske og politiske kampen.

Særlig i tida mellom Pariskommunen og fram til begynnelsen av 1900-tallet skjøt utviklinga av disse strømningene fart. Kapitalismen hadde ennå ikke nådd sitt høyeste utviklingsstadium, imperialismen. Europa ble ikke skaket av revolusjonære rystelser. Fagbevegelsen vokste (mot slutten av 1900-tallet hadde fagforeningene om lag 4 millioner medlemmer) og streikebevegelsen førte til at borgerskapet så seg tvunget til å gi arbeiderne visse helt elementære økonomiske og politiske rettigheter.

KAPITTEL 2

DE TO ANTAGONISTISKE LINJENE I DEN INTERNASJONALE FAGBEVEGELSEN

Etter at arbeiderbevegelsen og fagbevegelsen i de siste 25 åra av 1900-tallet var blitt en organisert kraft og hadde fått større tyngde på det politiske og sosiale plan, begynte to forskjellige linjer å utvikle seg i arbeiderklassen, to linjer som gradvis fjernet seg fra hverandre: den opportunistiske linja og den proletariske klassekamplinja. Disse to motstridende linjene svarer i dag som dengang til to forskjellige politiske og ideologiske plattformer.

1. Den reformistiske og opportunistiske linja

Det var en serie objektive forhold, økonomiske så vel som sosiale, som bestemte utviklinga av opportunismen og reformismen i arbeiderbevegelsen og fagbevegelsen. Av disse vil vi særlig nevne:

1. — De forhold som førte til en relativt »fredelig» utvikling av kapitalismen. Alle de motsigelsene som er innebygd i det kapitalistiske samfunnet hadde ennå ikke manifestert seg så sterkt som de skulle komme til å gjøre det i den perioden som fulgte, med allmenn krise i kapitalismen. Den ville utbyttinga og plyndringa av kolonilanda hadde gitt borgerskapet enorme profitter. Trass i enkelte kriser førte den raske utviklinga av kapitalismen til en relativ og midlertidig forbedring av arbeiderklassens levestandard, reduksjon i arbeidstida, lønnsøkning, lover om arbeidervern, sosiale trygder osv. I Tyskland steig for eksempel lønnene til de store arbeidermassene med 15 % i løpet av 1890-åra, og fagarbeidernes lønn gikk opp 50 %.

2. — Som en følge av veksten i storkapitalen sluttet småprodusentene (store skarer av bønder, håndverkere og deklassert småborgerskap) seg til proletariatets rekker. De var under sterk påvirkning av borgerskapet og dets ideologi og smittet arbeiderklassen og fagbevegelsen med sine småborgerlige ideer, spredte desorganisering, anarki og ubesluttsomhet. Disse nye laga kom inn i arbeiderklassens rekker og førte med seg reformistiske oppfatninger og illusjoner.

3. — Borgerskapets korrumperting av arbeiderne, dvs. arbeiderklassens aristokrati. Denne «eliten» fjernet seg fra massene i arbeiderklassen. Ved sin økonomiske status og sin tenkemåte skilte den seg lite fra borgerskapet, for den representerte i virkeligheten denne klassens interesser og verdensanskuelse. Den ble borgerskapets sosiale base og hovedstøtte i arbeiderbevegelsen og fagbevegelsen.

Mange forhold førte til at den opportunistiske og reformistiske strømmingen oppsto og vokste. Arbeider- og fagbevegelsen var blitt legalisert. Bevegelsen hadde fått et stort antall mennesker med småborgerlig opphav i sine rekker. Visse arbeiderparti hadde hatt stor framgang ved valgene (i parlamentene i de ti industrialiserte landa hadde disse partiene over 200 deputerte). Noen del-seirer var vunnet på det sosiale området. Alt dette bidro til å utvikle opportunisten og reformismen som politisk plattform for arbeiderklassen og fagbevegelsen. I denne perioden oppsto enkelte teorier og teser som opportunistene og reformistene straks tok i bruk i fagbevegelsen.

De snevert laugsmessige, tradeunionistiske tendensene tok form i fagforeningene. Aktivitetene i slike fagforeninger begrenset seg til enkelte økonomiske krav og innkreving av kontingent. I noen tilfeller ble fagforeningene gjort om til kultur- og samhjelpsorganisasjoner. Grunnprinsippet i fagbevegelsen ble klassesamarbeidet. De faglige «lederne» betraktet den parlamentariske talerstolen som deres viktigste kamparena.

2. Om visse grunnleggende prinsipper i den klasseorienterte fagbevegelsen

Grunnleggerne av den vitenskapelige kommunismen og den dialektiske og historiske materialismens revolusjonære filosofi, Karl Marx og Friedrich Engels, var de første som definerte det teoretiske, praktiske og organisatoriske grunnlaget for arbeiderklassens fagbevegelse. De så på fagforeningene som proletariatets skole i klassekamp under det kapitalistiske systemet.

Karl Marx uttrykte seg klart om fagbevegelsens rolle og oppgaver. Han skreiv: *»Fagforeningene virker bra som motstandssenter mot kapitalens overgrep. Dersom de ikke gjør forstandig bruk av sine krefter vil de ikke tjene dette formålet. Og de vil være uten noe som helst formål dersom de begrenser seg til å små-krige mot virkningene av det eksisterende systemet, i stedet for samtidig å arbeide for dets omforming og bruke sine organiserte krefter som en hevstang for arbeiderklassens endelige frigjøring, dvs. den endelige avskaffelsen av lønnsarbeidet.»*¹⁰

I resolusjonen «Om fagforeningenes rolle, viktighet og oppgaver» som Marx la fram på Internasjonalens første kongress i 1866 i Geneve, ble grunntrekkene for den marxistiske oppfatning av fagforeningene som klasseorganisasjoner streket opp for første gang. I følge denne resolusjonen skal fagforeningene være senterer for å organisere arbeiderklassen, de skal ha til oppgave å kjempe for klassens endelige frigjøring og for øvrig støtte enhver revolusjonær bevegelse. Resolusjonen uttaler at arbeiderne verken må overdrive betydningen av den økonomiske kampen (slik man så de engelske arbeiderne gjøre) eller undervurdere den (slik franskmennene og tyskerne – særlig lasalleanerne gjorde.) Fagforeningene var å betrakte ikke bare som lovlige, men også som uunnværlige for å organisere arbeiderklassen mot den kapitalistiske utbyttinga.

Seinere analyserte Lenin klassekampen og utarbeidet på vitenskapelig vis et omfattende politisk, ideologisk og

organisatorisk program for fagforeningene. Han videreutviklet og underbygde med teoretiske argumenter den nye læren om den revolusjonære fagbevegelsen og slo fast dens rolle, funksjon og oppgaver i tre epoker: imperialismens epoke, ved overgangen fra kapitalisme til sosialisme og perioden med bygging av det sosialistiske samfunnet.

I kapitalismens tidsalder anså Lenin fagforeningene som nødvendige og uunnværlige organisasjoner for arbeiderklassen, som sentrer for motstand, organisering og enhet mot borgerskapet, som arbeidernes første klasseoppdragelse der de danner og utvikler sin klassebevissthet og kjemper aktivt mot kapitalistenes utbytting og undertrykkelse.

Lenin forkastet den reformistiske og opportunistiske tesen om fagforeningenes »nøytralitet» overfor arbeiderklassens politiske partier, og han understreket nødvendigheten av at fagforeningene ikke stilte seg utenfor ideologien og politikken. Enhver organisasjon eller sosial bevegelse må utvikle sine egne politiske og ideologiske oppfatninger som må være i samsvar med den klassen den representerer. Følgelig må fagforeningene, som organisasjoner for arbeiderklassen, la seg lede av den proletariske ideologien. » *Arbeidet i fagforeningene*», legger Lenin til, *»må ikke føres i nøytralitetens ånd, men ta sikte på å knytte stadig sterkere bånd mellom fagforeningene og det sosialdemokratiske partiet»*.¹¹

— Lenin betraktet fagforeningene som viktige løftestenger og ledd som knytter partiet til store deler av de arbeidende massene. Til forskjell fra de andre kapitalistiske land var det i Russland bolsjevikpartiet som skapte, organiserte og ledet den revolusjonære fagbevegelsen.

Lenin førte for øvrig en uforsonlig kamp mot syndikalistiske og anarkistiske avvik i Det Russiske Kommunistpartiet (bolsjevikenes) rekke, slik de ble ført fram av ei gruppe som ble kalt »Arbeideropposisjonen». Den betraktet fagforeningene — og ikke arbeiderklassens parti — som den høyeste form for organisering av arbeiderklassen. I følge »Arbeideropposisjonen» skulle ledelsen av hele nasjonal-

økonomien ligge hos »Den russiske produsentkongressen», basert på fagforeningene.

Etter den store, sosialistiske Oktoberrevolusjonen var Lenin den første som utarbeidet de teoretiske bevis for nødvendigheten av fagforeninger under proletariats diktatur. Han definerte deres rolle, funksjon og oppgaver som arbeiderklassens organisasjoner under oppbygginga av det sosialistiske samfunnet.

Lenin understreket at fagforeningenes rolle og funksjon endres etter de forskjellige endringene samfunnet gjennomgår. Deres funksjon i Russland forandret seg grunnleggende etter at proletariatet hadde tatt makta. De fikk nye funksjoner. De gikk over fra å være motstandsorganisasjoner mot kapitalistene og den borgerlige staten til å bli oppdragelsesorganer og uunnværlige organer for samarbeid med staten, en »reserve» for statsmakta i arbeiderklassens hender.

Lenins rettleidninger har vist seg å være korrekte og levedyktige. De har derfor hatt stor teoretisk og praktisk betydning for fagbevegelsen både i kapitalistiske og sosialistiske land. De har universell verdi også i våre dager og er stadig blitt bekreftet av erfaringer av den internasjonale arbeiderbevegelsen og fagbevegelsens historie og kamp, av praksis under bygginga av sosialismen i Sovjetunionen under Lenins og seinere Stalins ledelse.

KAPITTEL 3

DEN PROLETARISKE INTERNASJONALISMEN OG ARBEIDERSOLIDARITETEN: GRUNNLEGGENDE PRINSIPPER I ARBEIDERKLASSENS FAGBEVEGELSE

Etter hvert som proletariatet vokste og konsoliderte seg og ideene til den vitenskapelige sosialismen begynte å bli utbredt, ble arbeiderne stadig mer bevisst at de var utsatt for hensynsløs utbytting hvor de enn arbeidet og bodde. De skjønnte at uavhengig av deres nasjonalitet hadde de sammenfallende interesser og felles forhåpninger og mål. De forsto at de var brødre og at for å frigjøre seg fra utbyttinga måtte de organisere seg, forenes og hjelpe hverandre i kampen mot den felles fienden, borgerskapet og kapitalismen. For arbeiderklassen ble internasjonalismen følgelig en bydende nødvendighet, et meget viktig prinsipp og en moralsk norm som hadde en dypt revolusjonær betydning. I proletariatets bevissthet dukket internasjonalismen opp som resultat av den stadig voksende økonomiske og sosiale rolle denne klassen hadde i den kapitalistiske produksjonen.

Det grunnleggende prinsippet i internasjonalismen har vært og er arbeidernes kampsolidaritet, samarbeidet, hjelpen og støtten som arbeiderne må gi hverandre i den felles kampen mot kapitalismen. Solide bånd må knyttes mellom dem. Dette er den taktikken som må brukes i klassekampen mot borgerskapet, og den må samordnes med kampen for nasjonal frigjøring og revolusjonær kamp. Lenin skreiv: *»Det finnes bare en, en eneste virkelig internasjonalisme. Den består i å arbeide sjøloppofrende for å utvikle den revolusjonære bevegelsen og den revolusjonære kampen i sitt eget land, og å støtte (gjennom propaganda, sympati og materiell hjelp) denne samme kampen, denne samme linja, og bare den, i alle land uten unntak.»*¹²

Arbeidets og kapitalens internasjonale karakter, sammen med de særskilte forhold som ble skapt ved proletariatets kvalitative og kvantitative vekst, gjorde det nødvendig å danne en internasjonal organisasjon for arbeiderklassen, som var i stand til å forsvare dens interesser og som kunne sette proletariatets forente kraft mot det samlede borgerskapets krefter.

Alt i 1847 hadde Marx og Engels i Det kommunistiske Manifestet lansert den berømte parolen »Proletarer i alle land, foren dere!». De var også de første som holdt fram nødvendigheten av at proletariatet samlet seg og organiserte seg, ikke bare på nasjonalt, men også internasjonalt nivå. I september 1864 grunnla de Arbeidernes Internasjonale Forbund, også kjent under navnet den første Internasjonale.

I den første Internasjonale førte Marx og Engels uforsonlig kamp mot proudhonianerne og deres følgesvenner som var mot opprettelsen av fagforeninger og mot streikene og de andre revolusjonære kampformene proletariatet benyttet i klassekampen. Den første Internasjonale spilte en historisk rolle i utviklinga og styrkinga av den internasjonale arbeiderbevegelsen og fagbevegelsen, på klassekampens grunn. Den la grunnlaget for arbeidernes internasjonale organisering og ryddet veien for en ny og mer framskreden etappe i arbeiderbevegelsens og fagbevegelsens utvikling.

Seinere gjorde også den andre Internasjonale – særlig i dens første periode da den ble ledet av Engels og sto på det revolusjonære standpunkt – et betydelig arbeid med å opprette fagforeninger og hjelpe verdensproletariatet med å organisere sine krefter. Den første kongressen for de sosialistiske partiene ble holdt 14. juli 1889, på hundreårsdagen for Bastillens fall, og der ble den andre Internasjonale stiftet. Det ble bestemt at man hvert år ville feire 1. mai, årsdagen for massakren av arbeidere i Chicago som krevde 8 timers arbeidsdag. Det ble også besluttet at 1. mai skulle være den proletariske internasjonalsmen og solidaritetens dag.

Opprettelsen av internasjonale faglige organisasjoner

Organiseringa av fagbevegelsen på internasjonalt nivå krevde hardt arbeid. De første anstrengelsene ble gjort på enkelte produksjonssektorer som tobakkindustrien, pottemakerindustrien, typografisk industri osv. De organene som ble opprettet begrenset seg stramt innenfor ramma av hvert fag. Deres oppgaver var å utveksle statistiske opplysninger og gi økonomisk støtte til sine yrkesbrødre.

I 1871 ble tobakkarbeidernes Internasjonale Faglige Føderasjon stiftet. Seinere kom et stort antall internasjonale organisasjoner til, slik at en like før utbruddet av Første verdenskrig hadde hele 32 faglige føderasjoner. Av disse var gruvearbeidernes den viktigste, med sine 1 370 000 medlemmer. Men sannheten var at de ikke spilte noen viktig rolle verken når det gjaldt å gi støtte og solidaritet, eller når det gjaldt koordinering av arbeiderbevegelsens og fagbevegelsens kamp på nasjonalt og internasjonalt nivå.

Under den tyske fagforeningskongressen i Stuttgart i 1902 besluttet delegatene fra landsorganisasjonene i Europa og USA å organisere en internasjonal faglig konferanse, og samme år opprettet man i Dublin (Irland) »Det Internasjonale Sekretariat for de Nasjonale Faglige Landsorganisasjonene». Etter kongressen i Zürich i 1913 fikk denne organisasjonen navnet »Den Internasjonale Faglige Føderasjonen». Men trass i at den ble støttet av 19 nasjonale landsorganisasjoner med over 6 200 000 arbeidere som medlemmer, spilte denne føderasjonen ingen viktig rolle. En tysk høyre-sosialdemokrat, Legien, ble valgt til president.

De kontaktene og møtene som ble holdt innenfor rammen av disse organisasjonene hadde nok sine positive sider. Men de tjente verken til å definere et program og en plattform for arbeiderklassens kamp, eller til å oppmuntre og påskynde den kampen som klassen førte mot den kapitalistiske utbyttinga verden over. Det mest karakteristiske for disse organisasjonene var at opportunismen og

reformismen dominerte, og av og til kom det sjåvinistiske og nasjonalistiske tendenser til uttrykk. Trass i at krigen syntes nær forestående, betraktet den internasjonale fagbevegelsens ledere problemet med imperialistisk krig som et »politisk» spørsmål, som de derfor ikke tok noe standpunkt til. Det gikk så langt at da krigserklæringene kom ble faglige ledere som Jouhaux, Gompers, Legien & Co. stående på snevre borgerlig-nasjonalistiske standpunkter, og de ble glødende tilhengere av den sjåvinistiske og militaristiske ideologien i hvert sitt land og tok til og med på seg viktige funksjoner i statsorganene.

Den store sosialistiske Oktoberrevolusjonen førte til radikale forandringer i den internasjonale situasjonen og forholdet mellom klassekreftene. For arbeiderklassen og den internasjonale fagbevegelsen ble den på en og samme gang et strålende eksempel og en verdifull erfaring. Arbeiderne over hele verden så i denne revolusjonen hvordan deres rettmessige ønsker kunne bli virkelighet. Oktoberrevolusjonen ble en avgjørende faktor som ga arbeiderbevegelsen og fagbevegelsen nytt og løftet den til et høyere nivå. Den førte til at arbeiderklassen i kolonilanda våknet og ble seg bevisst sin styrke, og dermed kjempet desto mer resolutt mot kapitalismen og dens reformistiske agenter. Opprettelsen av en sterk faglig landsorganisasjon i Russland ble en virkelig sterk støtte og hjelp for hele verdens klassebevisste fagbevegelse. På den andre sida viste den faste støtte og den internasjonale solidaritet som proletariatet over hele verden ga den unge Sovjetrepublikken at arbeiderne hadde forstått at den sosialistiske revolusjonen i Russland var en del av deres egen sak.

De opportunistiske og reformistiske faglige lederne skapte straks etter at den sosialistiske Oktoberrevolusjonen hadde seiret en del internasjonale faglige organisasjoner, bl.a. med støtte fra de kapitalistiske statene og borgerskapet. Hensikten med disse var å begrense den store utbredelsen av ideene fra Oktoberrevolusjonen og å dempe styrken i

klassekampen og den revolusjonære ånd som på denne tida bredte seg overalt. Den endelige hensikten var så å gripe kontrollen over arbeiderbevegelsen og fagbevegelsen.

Særlig etter at den sosialistiske Oktoberrevolusjonen hadde seiret skjerpet kampen seg mellom de to motstridende linjene i den internasjonale arbeiderbevegelsen og fagbevegelsen, og avstanden mellom dem økte ytterligere. På det faglige området konkretiserte den seg på den ene sida gjennom opprettelsen av opportunistiske og reformistiske organisasjoner som Den Internasjonale Faglige Føderasjonen, Den Internasjonale Konføderasjonen av Kristne Fagforeninger og Den Internasjonale Arbeidsorganisasjonen (ILO), på den andre ved opprettelsen av Den Røde Faglige Internasjonale, som var en revolusjonær faglig klasseorganisasjon.

A. Den Internasjonale Faglige Føderasjonen

Denne organisasjonen ble grunnlagt i 1919 i Amsterdam og er også kjent som »Amsterdam-internasjonen». Den opererte særlig i Vest-Europa. Dens ledere sto hele tida for opportunisme, reformisme og klassesamarbeid. De bekjempet den faglige klassekampen og de sosialistiske ideene fra Oktoberrevolusjonen, de motarbeidet frigjøringsbevegelsene i koloniale og halv-koloniale land, og de saboterte klasse-enheten i fagbevegelsen. Selv om denne organisasjonen påsto seg å være utenfor politikken og partiene, var den i virkeligheten underlagt Sosialistinternasjonen som var i høyre-sosialistenes hender.

B. Den Internasjonale Konføderasjon av Kristne Fagforeninger

Denne faglige organisasjonen, som ble skapt i Haag i 1920, baserte sin aktivitet på det kristne lære. I følge artikkel 2 i dens statutter *»krever det økonomiske og sosiale livet samarbeid mellom barn av det samme folket. Derfor*

forkaster organisasjonen voldsbruk og klassekamp . . .» ¹³

Organisasjonen fikk ingen innflytelse i arbeiderklassens rekker. Dens rolle var begrenset, og like før Andre verdenskrig hadde den mindre enn 2 millioner medlemmer.

Men sine klart opportunistiske og reformistiske standpunkter er det klart at de to nevnte organisasjonene har vært til enorm skade for arbeiderbevegelsen og fagbevegelsen og de har gjort borgerskapet meget store tjenester.

C. Den Røde Faglige Internasjonale

I mars 1919 ble den Tredje kommunistiske Internasjonale grunnlagt i Moskva, og dette fikk direkte virkninger for den internasjonale klassebevisste fagbevegelsen og ga den nye, kraftige impulser. Allerede i 1920 avholdtes den første kongress for de revolusjonære fagforbundene med delegerte fra 41 land. Det var ved denne anledning Den Røde Faglige Internasjonale ble grunnlagt.

Den viktigste oppgaven den stilte i sitt program var å knuse det kapitalistiske systemet og innføre sosialismen. Internasjonalen var åpen for enhver organisasjon som godtok de revolusjonære prinsippene for klassekampen, som knyttet arbeidernes kamp for økonomiske krav sammen med politisk kamp, og som slåss for å avsløre den reformistiske bevegelsen slik den var representert ved lederne av Den Internasjonale Faglige Føderasjonen, Amsterdam-internasjonalen. Den Røde Internasjonale var skapt av og med direkte støtte fra Den Tredje kommunistiske Internasjonale, og den erklærte åpent at den samarbeidet med og aksepterte Den kommunistiske Internasjonals politiske og ideologiske ledelse.

Opprettelsen av Den Røde Internasjonale fikk svært stor betydning for arbeiderklassens kamp og for fagbevegelsen verden over. Dens utbredelse kan en også se av medlems-

tallet som i 1937 var 20 millioner, mens Amsterdam-internasjonalen var gått tilbake fra 20 til 12 millioner.

Den Røde Internasjonale innbød utallige ganger Amsterdam-internasjonalen til enhet, til fellesaksjoner mot kapitalens offensiv, mot fascismen som dukket opp og ble innført i noen land, mot truselen om en imperialistisk krig. Men alle dens forslag ble forkastet av høyrelederne i Amsterdam-internasjonalen, som dermed i virkeligheten ryddet veien for fascismen.

D. Den Internasjonale Arbeidsorganisasjonen (ILO)

En annen organisasjon som beskyttet og vernet borgerkapets og monopolenes interesser, var den Internasjonale Arbeidsorganisasjonen (ILO), grunnlagt i Geneve i 1919, samtidig med Folkeforbundet. Initiativet kom fra seierherrene i Første verdenskrig, og det skulle være *»en permanent organisasjon til beskyttelse og forbedring av arbeidernes kår i verdensomfattende målestokk»*.¹⁴

Ildsjeler og hovedtalsmenn var høyre-sosialdemokratene S. Gompers, L. Jouhaux og lederne i Den Internasjonale Faglige Føderasjonen. Den første formannen for ILO var Albert Thomas, *»sosialist»*, syndikalist og fransk rustningsminister under første verdenskrig.

Formålet med å opprette ILO var å lede arbeiderklassen bort fra revolusjonen, få den til å glemme motsigelser og klassekamp og å inngi fagbevegelsen illusjonen av at dens klasseinteresser ble tatt hånd om og beskyttet av denne organisasjonen.

Opprettelsen av fascismen i Italia og Tyskland førte til at fagforeningene ble knust og oppløst. Alle de rettigheter og faglige friheter som var oppnådd ble avskaffet. Faren for at fascismen skulle komme til makta oppsto også i andre land, som f.eks. Frankrike, men her satte arbeiderklassen i verk

en lang rekke aksjoner mot fascismen. I Frankrike skapte man i 1935 Folkefronten, som var resultatet av et enhetsarbeid på toppplan. Fagbevegelsen sluttet seg også til denne enhetsfronten. I mars 1936 gikk de to største faglige landsorganisasjonene sammen til en. Erfaringene skulle etterhvert vise at denne enheten ikke bygde på solide prinsipper, men var et resultat av de politiske konjunktorene. En streikebølge av til da ukjent styrke brøt fram i hele Frankrike. Arbeiderne okkuperte fabrikkene og bedriftene, og dette skapte en revolusjonær situasjon. Men de reformistiske faglige lederne ble skremt av denne svære klassekamp-bevegelsen, og de saboterte den ved å inngå et kompromiss med borgerskapet, kjent under navnet »Matignon-avtalene».

Perioden mellom de to verdenskrigene ble karakterisert av den indre krisa i det kapitalistiske systemet, av veksten i arbeiderklassens rekker, av utbygginga av fagforeningene og av arbeiderklassens økte revolusjonære ånd. Mens det like før Første verdenskrig var omlag 10 millioner fagorganiserte, talte fagbevegelsen rett før Andre verdenskrig nesten 40 millioner medlemmer.

Kampen mot fascismen skjerpet arbeidernes klassebevissthet og kampånd, særlig etter at Sovjetunionen var blitt med i krigen. Fascismen var ikke bare arbeiderklassens fiende, men også fiende av den nasjonale uavhengigheten. Når arbeiderklassen sloss mot okkupantene og for sine lands frigjøring, sloss den derfor også for å løse sine mest brennende problemer. Det var årsaken til at arbeiderklassen aktivt deltok i kampen mot nazi-fascismen, og i denne kampen tok den i bruk de forskjelligste former, fra streik og sabotasje til væpnet kamp.

KAPITTEL 4

DEN FAGLIGE VERDENSFØDERASJONEN OG DEN POSITIVE ROLLE DEN SPILTE I SIN FØRSTE FASE

Det var innenfor den antifascistiske koalisjonen at Den Faglige Verdensføderasjonen (WFTU) så dagens lys, som en stor demokratisk organisasjon og en representant for den internasjonale fagbevegelsen. Det var ikke tilfeldig at den ble opprettet. Den oppsto som en historisk kjensgjerning som svarte til de nye betingelsene som var skapt under den andre verdenskrig.

De første tiltakene for å knytte varige bånd og få i stand faglig samarbeid innenfor ramma av den anti-fascistiske fronten var opprettelsen av en engelsk-sovjetisk faglig komite i desember 1941. Den tok seinere initiativet til en forberedende komite som var satt sammen av representanter fra sovjetisk LO, britisk LO (TUC) og den amerikanske Congress of Industrial Organizations (CIO). Denne komiteen forberedte og kalte inn til den første Faglige Verdenskonferansen.

Den Faglige Verdenskonferansen fant sted i London fra 6. til 17. februar 1945. 40 nasjonale landsorganisasjoner og 15 internasjonale organisasjoner deltok. Til sammen representerte de om lag 50 millioner arbeidere. Konferansen slo fast fagbevegelsens oppgaver under krigen og i tida etter krigen, og den utarbeidet et program for arbeidernes grunnleggende samfunnsøkonomiske krav. En av dens viktigste beslutninger var å kalle sammen til en konstituerende kongress som skulle opprette den faglige verdensorganisasjonen.

Den faglige verdenskonferansen som satt sammen fra 25. september til 8. oktober 1945, og som fra 3. oktober ble konstituert som den første Faglige Verdenskongress, besto

av 215 delegater fra 56 land. Denne kongressen skapte Den Faglige Verdensfødrasjonen. (WFTU)

Kongressen vedtok Verdensføderasjonens statutter som slo fast organisasjonens formål, metoder, program og plattform når det gjaldt de store internasjonale problemene som ventet, så som utslettelsen av fascismen, spørsmålet om fred, fagbevegelsens krav for bedre leve- og arbeidsvilkår for arbeiderne, faglig enhet, osv. Kongressen valgte også de ledende organene i WFTU.

Den første resolusjonen WFTU vedtok gjaldt kampen for å knuse fascismen raskt og fullstendig. Dette ble ansett som en av hovedoppgavene for WFTU og fagbevegelsen i alle land. Det var uten tvil en seier for Kongressen at man tok opp og diskuterte problemene med kampen mot kolonialismen og folkenes nasjonale frigjøringskamp. *»Det vil være en ufullstendig seier»*, sier Kongressens fjerde resolusjon som behandler folkenes sjølråderett, – *»dersom folkene i koloniene og alle territorier skulle bli fratatt sin rett til sjølstyre og nasjonal uavhengighet»*.¹⁵

Konferansen i London, kongressen i Paris og grunnlegginga av WFTU utgjorde en stor seier for den klasseorienterte og demokratiske fagbevegelsen. For første gang i fagbevegelsens historie ble det holdt møter med et så stort antall representanter fra alle kontinenter. De vedtak som ble gjort var positive og tok vanligvis utgangspunkt i å forsvare arbeiderklassens retter og interesser. Men det var ikke lett å oppnå disse resultatene, og ofte måtte det føres hard kamp før det lyktes. Det fantes uenigheter og uoverensstemmelser som slett ikke var tilfeldige, men som tvert imot avslørte at før eller seinere og under gitte forhold måtte de tvinge seg fram.

På den ene sida sto de faglige kreftene som sloss for klassekamplinja, for anti-imperialistisk og progressiv politikk og som krevde at den nye verdensorganisasjonen skulle baseres på et solid, bredt klassefundament med antifascistisk og demokratisk program. De ville at organisasjonen skulle samle arbeiderklassen i alle land for å kunne

ha framgang i alle de grunnleggende spørsmål som gjaldt klassens interesser. Da lederne for den sovjetiske faglige delegasjonen ved London-konferansen talte om enhetsproblemet og de anti-sovjetiske tendensene som lederne for de britiske tradeunions viste, erklærte han: *»Hvordan kan vi snakke om enhet i den internasjonale fagbevegelsen, hvordan kan vi snakke om arbeiderklassens anstrengelser for å slå det fascistiske Tyskland, dersom vi skremmer delegatene med de sovjetiske fagforeningenes spøkelse?»*¹⁶

På den andre sida befant de reformistiske og opportunistiske kreftene seg, representert ved de faglige lederne fra Storbritannia og USA, osv., som på forskjellige måter forsøkte å hindre og sabotere opprettelsen av WFTU. De ønsket å holde sitt avkom, Amsterdam-internasjonen, på beina. Da disse forsøkene strandet, ble de under press fra massene og fagbevegelsens stadig voksende klasseånd tvunget til å forbli i WFTU. Men de var der ikke for å styrke WFTU, men for å ta organisasjonen innenfra og gjøre den til sitt instrument. Hvis de ikke klarte dette, kunne de i alle fall forsøke å lamme, undergrave og ødelegge den innenfra. Derfor beholdt de masken og fortsatte kampen. De blokkerte arbeidet med å opprette fagseksjoner i WFTU og saboterte systematisk en hel serie av WFTUs beslutninger.

Dette er fakta som viser at helt fra opprettelsen av WFTU dukket to motsatte linjer opp i dagen. På grunn av den politiske situasjonen kunne de ikke utkrystallisere og konkretisere seg før seinere.

Da de engelsk-amerikanske imperialistene ble klar over at de ikke kunne gjøre WFTU om til et instrument for seg sjøl ved hjelp av sine reformistiske faglige ledere, satte de i gang med å undergrave organisasjonen, og forsøkte å knuse den faglige enheten som fantes i WFTU. Med dette for øye begynte de å samle styrkene sine og lete etter et påskudd for å slå til og ødelegge organisasjonen.

Et slikt påskudd ga «Marshall-planen» dem. Ved WFTUs Eksekutivbyrås møte i november 1947, krevde CIOs delegasjon at denne planen skulle diskuteres, trass i at

spørsmålet ikke var satt på dagsordenen. Dette forslaget ble nedstemt av flertallet. Den 28. januar 1948 sendte sentralstyret i det britiske TUC (LO), som støttet CIOs syn, et ultimatum til WFTU og krevde: *»enten må (Eksekutiv)-byrået i WFTU møtes midt i februar med Marshall-planen på dagsordenen, eller så vil TUC anse seg å ha frihet til å innkalle et separat møte for de faglige organisasjonene som støtter planen»*.¹⁷

Uten offisielt å fjerne seg fra organisasjonen, men utenfor den og i strid med den, innkalte så de britiske tradeunions i mars 1948 en konferanse av «Marshallplan»-landene som opprettet «Den konsultative faglige komiteen for gjennomføringen av programmet for europeisk gjenreisning». Dette var en splittelsehandling som hadde til formål å gjøre endelig slutt på enheten innenfor WFTU.

Andre splittelsestiltak fulgte. I januar 1949 hadde WFTUs Eksekutivbyrå møte, og da forlangte representanten for det britiske LO (TUC) at WFTUs funksjoner skulle *opphøre*. Dette forslaget ble fulgt av et ultimatum som sa at *»Sentralstyret (i TUC) har dessuten besluttet at dersom WFTU nekter å godta opphøret av sine funksjoner, vil TUC trekke seg ut»*¹⁸

Dette forslaget tok sikte på å likvidere WFTU, men det ble ikke godtatt av WFTUs Eksekutivbyrå. Derfor forlot de britiske, amerikanske og hollandske faglige representantene møtesalen og trakk seg ut av WFTU for godt. Splittelsen var en realitet.

Holdningen til de britiske og amerikanske fagforeningslederne og dem som fulgte dem skyldtes ikke rent faglige forhold. Først og fremst var det et politisk standpunkt som hang sammen med den amerikanske imperialismens plan om å skaffe seg hegemoniet og spille den ledende rolle overalt. Årsaken til splittelsen var altså ikke om en godtok «Marshall-planen» eller ikke. Det var bare et påskudd. Som det seinere er blitt klart, kom splittelsen etter en lang og detaljert forberedelse i USAs utenriksdepartement, sammen med CIA.

Strategien og taktikken for å ødelegge WFTU var allerede utarbeidet ved Genevemøtet i 1949, der representanter for den amerikanske regjeringa og noen ledere i CIO deltok. Så tidlig som i 1947 ser en sporene etter den amerikanske regjeringas utsendinger som spilte »fagforeningsfolk» og slo seg ned som sosiale eller faglige attachéer i de amerikanske ambassadene i de land som mottok Marshall-hjelp. Hovedoppgaven deres var å forberede grunnen for en ny faglig internasjonal.

En annen spesialoppgave ble overlatt til den Amerikanske Arbeidsføderasjonen (AFL), som ikke hadde deltatt i opprettelsen av WFTU, men som fra 1946 var opptatt med å lage komplott mot WFTU. Det sambandsbyrået som ble opprettet i Brüssel hadde til formål å sabotere WFTUs arbeid. Byråets president, Green, innrømte 17/11 1948 at han hadde fordelt 160 mill. dollars for finansieringen av nye fagorganisasjoner i Europa.

Etter splittelsen ble det dannet en ny organisasjon i London, 28. november 1949: Den Frie Faglige Internasjonale (FFI). Det er ingen hemmelighet at denne organisasjonen ble skapt på initiativ fra og under oppsyn av imperialismen og etter en hemmelig avtale mellom den engelske utenriksministeren, »fagforeningsmannen» E. Bevin og J. F. Dulles, leder for det republikanske parti og seinere USAs utenriksminister. Klassesamarbeid, aktiv støtte til Atlanterhavspakten (NATO) og dets instrumenter, og kamp mot kommunistene og de andre progressive kreftene, osv. — det var hovedoppgavene for FFI.

Etter at FFI var dannet ble det satt i verk en stor splittelses- og korrupsjonskampanje. Den ble direkte støttet av USAs utenriksdepartement og CIA. Opprettelsen av et vesttysk LO (DGB), CGT-Force Ouvrière i Frankrike, og seinere Den Italienske Konføderasjonen av Arbeidernes Fagforeninger (CISL) i Italia var resultater av denne. Dette innrømmes av George Meany, president i AFL, som i 1951 erklærte: *»Da den kommunistiske trusel var stor i Frankrike og Italia i etterkrigsårene, fikk de liberale fagforenings-*

folkene hjelp av sine amerikanske kolleger som var attachéer ved ambassadene og som skaffet materiell hjelp for å opprette en antikommunistisk fagbevegelse.»¹⁹ Til og med regjeringene i disse landa bidro til å opprette faglige utbryterorganisasjoner. Det skulle være tilstrekkelig å minne om at den franske regjeringa ga 40 mill. Francs til opprettelsen av CGT-FO.

Lederne for de reformistiske landsorganisasjonene støttet de tiltak som deres regjeringer kom med og som utløste angrep på levestandarden, de demokratiske rettighetene og den faglige friheten. Da det brøt ut generalstreik blant gruvearbeiderne i Storbritannia i 1947, uttrykte for eksempel formannen i Gruvearbeiderforbundet seg slik i en tale til de streikende: *»Denne ikke-offisielle streiken må bekjempes av alle lojale medlemmer. Vi vil ikke tolerere den . . . Regjeringen må med alle midler arbeide for å få en slutt på disse kriminelle angrep som setter produksjonen i fare.»²⁰*

Det rabiante anti-kommunistiske hysteriet som raste på denne tida hadde til formål å angripe den progressive fagbevegelsen og dens ledere. Tewson, som da var generalsekretær for det britiske TUC, ga i november 1949 kategoriske instruksjoner til de faglige lederne som påla dem å kjempe med alle midler mot *»den kommunistiske infiltrasjonen»* i fagforeningene.

Men WFTU ble ikke svekket, selv etter at det britiske TUC, CIO og andre reformistiske landsorganisasjoner hadde trukket seg ut. Tvert imot, den fikk en ny blomstring, og de tallrike konkrete aksjonene den satte i verk til forsvar for arbeidernes mest vitale interesser, fikk dens autoritet og prestisje til stadig å stige blant massene. Så langt fra å sitte med hendene i fanget når borgerskapet angrep, marsjerte arbeiderklassen fram og tok offensiven. WFTU holdt trofast på sine prinsipper og hjalp i denne perioden aktivt fram store bevegelser i arbeiderklassen og fagbevegelsen til kamp for økonomiske og politiske krav. Dette arbeidet kan en se i dokumenter, i resolusjoner, i solidaritetshandlinger og

praktiske tiltak. WFTU utfoldet stor aktivitet på det internasjonale plan for å mobilisere alle sunne krefter i fagbevegelsen til forsvar for freden og for arbeidermassenes enhetsfront.

Hele denne perioden forkastet WFTU prinsippene om klassesamarbeid og avviste opportunismen og reformismen på det faglige området, samtidig som den sloss for å sette ut i livet den proletariske internasjonalismens og arbeider-solidaritetens prinsipper for å styrke klassens enhet. I denne sammenheng var fordømmelsen av splittelsesmakerne en viktig oppgave. I den resolusjonen WFTUs Eksekutivkomité sendte ut etter sitt møte i Budapest i mai 1950, uttales det: *»Den Faglige Verdensføderasjonens Eksekutivkomité fordømmer lederne for den gule Internasjonale og alle som forråder arbeiderklassen og betrakter den som agenter for den engelsk-amerikanske imperialismen i arbeiderklassens rekke.»*^{2 1}

WFTU satte seg bestemt imot den amerikanske imperialismens hegemoni og globale politikk, og den fordømte dens forskjellige politiske, økonomiske og militære organisasjoner. I WFTUs resolusjon som la fram dens økonomiske og sosiale program kan en lese: *»'Marshall-planen', 'Vest-alliansen' og 'Atlanterhavspakten' er ledd i den samme aggressive, engelsk-amerikanske imperialistpolitikken som stræber etter verdenshegemoni.»*^{2 2}

WFTU inntok en riktig holdning til de jugoslaviske fagforeningenes splittelsesaktivitet. Dens Eksekutivkomité besluttet, gjennom resolusjonen *»Om forræderiet til de jugoslaviske LO-lederne»* (juni 1950), å bryte med dem og ekskluderte dem fra Eksekutivkomitéen og Hovedstyret.

Kampen mot kolonialismen fikk en enorm framgang i og med seieren for den store kinesiske revolusjonen som førte til at Folkerepublikken Kina ble dannet. Dette var en avgjørende historisk hending for hele menneskeheten, for det betydde en radikal styrkeendring til fordel for sosialismen, og en tredjedel av klodens befolkning frigjorde seg fra undertrykking og føydal-borgerlig utbytting. Samtidig

betydde det et uvurderlig bidrag til støtte for de undertrykte folks kamp.

Den Faglige Verdensføderasjonen (WFTU) var, i sin første periode som ble avsluttet henimot 1960, en organisasjon som nøt stor prestisje og som i hovedsak tok riktige og positive standpunkter, fylt av klasseholdning og anti-imperialistisk ånd.

ANDRE DEL

***Om visse sider
ved den verdensomspennende
fagbevegelsen***

KAPITTEL 1

DEN MODERNE REVISJONISMEN I FAGBEVEGELSEN – EN NY VARIANT AV OPPORTUNISMEN OG REFORMISMEN!

Etter Andre verdenskrig inntraff en del begivenheter som ble av stor historisk betydning og som skulle føre til omfattende endringer i verden. En rekke land slo inn på den sosialistiske veien. De revolusjonære bevegelsene for nasjonal og sosial frigjøring fra kolonialismens og imperialismens åk, skjøt kraftig fart.

Også i styrkeforholdet mellom kapitalistene skjedde store forandringer. På det økonomiske, politiske og militære plan styrket den amerikanske imperialismen sin stilling betraktelig, slik at den overlegent ble den ledende av kapitalistene. Den ble imperialismens bastion og verdens politimann.

Nye fenomener dukket opp i verden og førte med seg viktige hendinger. Statsmonopolkapitalismen og den teknisk-vitenskapelige revolusjonen utviklet seg sterkt. I visse land fikk kapitalismen en mer eller mindre fredelig framgang som førte med seg en midlertidig og relativ bedring av arbeidernes økonomiske vilkår. Nye industrigreiner så dagens lys. I disse ble det investert store kapitalmengder, og dette førte til tallmessig vekst i arbeiderklassen, en »nyrekruttering» som kom fra småborgerskapet og – særlig – mellom- og fattigbønder, og som brakte med seg sine synspunkter og sin vakkende holdning.

Disse og andre forandringer ble tolket og vurdert på forskjellig vis innenfor venstrekreftene. Gradvis kunne en se framveksten og konsolideringen av en ny opportunistisk strømning blant venstrekreftene. Det var den moderne

revisjonismen, og dens politiske og ideologiske plattform ble også tillempet i fagbevegelsen. Denne strømmingen benekter klassekampens uomgjengelige nødvendighet, den propaganderer tesene om en angivelig forandring av imperialismens natur og den gradvise omformingen av kapitalismen til sosialisme gjennom nye former for kapitalistisk utvikling. Den anstrenger seg for å lede arbeiderne bort fra veien med revolusjonær kamp for nasjonal og sosial frigjøring og støtter den fredelige sameksistensen som – ifølge denne strømmingen – også skal utgjøre fagbevegelsens basis.

De generelle betingelser og årsaker som stimulerte til at den moderne revisjonismen oppsto og bredte seg er mange og har sine karakteristiske trekk. Uten å ville forsøke å analysere dette problemet – det er ikke formålet med denne studien – kan vi likevel slå fast at den moderne revisjonismen er et produkt av bestemte samfunnsøkonomiske betingelser som på sin side er påvirket så vel av objektive som subjektive faktorer.

Degenereringen av fagforeningene i Sovjetunionen og i de andre landa der revisjonistene har makta

Da Khrustsjov-gruppa greip makta i Sovjetunionen førte det til dyptgripende forandringer i hele det politiske, økonomiske og samfunnsmessige liv, både i basis og i overbygning. Sjølsagt, hadde ikke de sovjetiske fagforeningene, som var viktige ledd i systemet med proletariatets diktatur, gått fri for den generelle prosessen av oppløsning og degenerering. Khrustsjov-revisjonistene måtte først trampe under foten de prinsippene og grunn-normene som de faglige organisasjonene var bygd opp etter og fungerte etter. De måtte forkaste de leninistiske tankene om arbeiderklassens ledende rolle. Alt dette ble ført til torgs under ei sosialistisk maske, i Lenins navn.

De grunnprinsippene angående fagforeningenes rolle som gradvis ble brutt og erstattet med nye revisjonistiske linjer og rettesnorer, både i Sovjetunionen og i de andre landa der revisjonistene kom til makta, kan oppsummeres slik:

1. Fornektelse av arbeiderklassens ledende rolle

Inntil da hadde arbeiderklassen vært den ledende politiske kraft i landet. Den revisjonistiske hovedlinja gjorde klassen til et økonomisk vedheng, en arbeidskraft som ikke skulle lede, men oppfylle planene, arbeide og produsere for det nye revisjonistiske borgerskapet. Nå da revisjonistene har tømmene i statssakene, begrenser arbeiderklassens rolle seg til produksjonens område. Det kan ikke lenger være spørsmål om dens ledende og kontrollerende rolle som makthavende klasse.

På samme vis forandret fagforeningenes funksjoner seg grunnleggende. Deres oppdragende og politiske rolle ble erstattet med økonomisme som hovedlinje.

2. Styrking av de kapitalistiske tendensene

Da den nye økonomiske reformen ble satt i verk i Sovjetunionen og etter hvert i de andre revisjonistiske landa, ble den bolsjevistiske økonomiske politikken som tok sikte på å bygge sosialismen og kommunismen oppgitt. I stedet kom en ny linje som gikk ut på å oppmuntre de kapitalistiske tendensene til profittjakt, til å la personlige interesser ha forrang for fellesinteresser, til å la kortsiktige interesser dominere over de langsiktige. Denne linja ble hoveddrivkraft for produksjonen og for arbeidernes produktive virksomhet. I og med at denne linja ble slått fast, påskyndet det oppløsninga av den sosialistiske eiendommen til en spesiell form for kapitalistisk eiendom. Dette vekket til live tendensene til privateiendom, til

individualisme, og det bidro til at det ble skapt et nytt privilegert borgersjikt som rådet over store inntekter.

De revisjonistiske fagforeningene dyrker de materielle stimuli og regner dem som »et meget sterkt våpen» og »et nytt og effektivt redskap», og de skal spille en svært viktig rolle i iverksettelsen av denne reformen. Denne linja går så langt som til å erstatte det oppdragende arbeidet med materielle stimuli. I artikkelen »Den trettende månedlønn» skrev *Trud*, organet for de sovjetiske fagforeningene 16/2 1969: *»Vi har nå mulighet til å bekjempe parasittene, kadrene som har skulket arbeidet, fyllikene og de udisiplinerte ved hjelp av rubelen.»*

3. Dannelsen av arbeideraristokratiet og fagforeningsbyråkratiet

Klassedelingen i Sovjetunionen og de andre revisjonistiske landa blir fra nå av åpenbar. Det nye borgerskapet er sammensatt av bl.a. fagforeningsbyråkratiet og det nye arbeideraristokratiet. Dette sjiktet er både med hensyn til ideologi og økonomi skilt fra arbeiderklassen på helt grunnleggende vis. Det forsvarer interesser som er stikk i strid med arbeiderklassens, og ved hjelp av statsapparatet utbytter og undertrykker det arbeiderklassen og hele det arbeidende folket.

Innenfor denne rammen får fagforeningene nye funksjoner. De skal kontrollere, underkue og binde arbeiderklassen, kvele de klassekonfliktene som uunngåelig oppstår og knekke arbeiderklassens revolusjonære ånd.

Det er nettopp på grunn av denne klassedelinga at det oppstår antagonistiske motsigelser og konflikter i visse revisjonistiske land, som har slått ut i streiker og protester organisert av arbeiderklassen, slik det for eksempel har vært tilfelle i Sovjetunionen, Jugoslavia, Tsjekkoslovakia og andre steder. I desember 1970 brøt det ut en oppstand i

Polen, som ble kvalt i blod og skrekk av den borgerlige, revisjonistiske staten. Den er et levende vitnemål om at det er oppstått to antagonistiske klasser.

4. Byråkratiet og degenerering av fagforeningene

I 'de revisjonistiske landa baserer fagforeningene sin aktivitet på arbeidet til fast ansatte faglige funksjonærer som utgjør en byråkratisert «elite». Det militante faglige arbeidet er blitt erstattet av det tillukkede og innskrenkede arbeidet de faglige byråkratiske apparatene utfører. Disse plasserer seg over de valgte organene og bestemmer alle ting sjøl.

Konsekvensen av denne metoden har vært at de faglige grunnorganisasjonene i revisjonistlandene ikke lenger er ledet av en militant ånd. I stedet råder medlemsmassens apati overfor de problemene som opptar dem. Under slike vilkår er fagforeningene blitt en formell, uvirksom organisasjon. En sovjetisk arbeider som ville forklare sine motiver for å si fra seg jobben som medlem av fagforeningsstyret i en fabrikk, skrev i et brev til *Trud* (13/11 1969): *«Faktum er at vår faglige organisasjon bare eksisterer på papiret. Den driver ikke noen slags virksomhet. Det finnes verken permanente eller midlertidige utvalg.»* Og dette tilfellet er verken isolert eller enestående.

I sin rapport til den 15. Kongressen for de sovjetiske fagforeningene var presidenten, A. Sjeljepin, nødt til å innrømme at det eksisterte «omfattende fravær» og «en utskeiende holdning . . . med hensyn til arbeid og disiplin», «alkoholisme, slapphet, forakt for samfunnets og kollektivets interesser, plyndring av det sosialistiske samfunnet».

I Sovjetunionen og de andre landene der revisjonistene har makta blir fagforeningene helt og holdent stilt i det nye, revisjonistiske borgerskapets tjeneste. De anstrenger seg for å lede medlemmene til ideologisk og politisk degenerering. Økonomisme, teknokratisme, administrativ og byråkratisk

ånd — det er karakteristiske trekk ved fagforeningene i disse landa.

Det er ikke til å unngå at degenereringen av de sovjetiske fagforeningene har fått betydning for deres holdning til internasjonale problemer og til utviklinga av verdens fagbevegelse.

Etter at de sovjetiske revisjonistene hadde ranet til seg makta, varte det ikke lenge før revisjonistiske synspunkter begynte å dukke opp i visse landsorganisasjoner i kapitalistiske land der de til da ikke hadde manifestert seg tidligere. Det var f.eks. tilfelle i CGT i Frankrike og CGIL i Italia. Disse landsorganisasjonene utmerket seg ved sin klassebevisste anti-imperialistiske holdning. Seinere gikk de bort fra denne linja og ble gradvis omskapt til tradeunionistiske og reformistiske organisasjoner.

KAPITTEL 2

DE REFORMISTISKE OG TRADEUNIONISTISKE LANDSORGANISASJONENE, REDSKAPER I HENDENE PÅ MONOPOLENE OG DE KAPITALISTISKE REGJERINGENE

De tradisjonelle reformistiske landsorganisasjonene bygger all sin virksomhet på klassesamarbeidet med borgerskapet og den kapitalistiske staten. Fagforeningenes funksjon i USA har f.eks. vært *»å forsvare og opprettholde den eksisterende orden, og å utvikle og forbedre den»*.¹ Det var den oppgaven S. Gompers, president for den Amerikanske Arbeiderføderasjonen (AFL) fra 1889 til 1924, stilte for denne organisasjonen fra den ble opprettet. Oppgaven er den dag i dag den samme.

I programmet til de britiske tradeunions blir samarbeidet mellom stat og fagforeninger sanksjonert slik: *»Hver dag blir det holdt konsultasjoner mellom TUC (LO) og regjeringsdepartementene – ofte på ministernivå – om alle saker i arbeidslivet og andre nasjonale og internasjonale problemer.»*²

I Vest-Tyskland eksisterer fagforeningene i fabrikkene bare på papiret. I stedet har de en slags intern kommisjon, *»Betriebsrat»* (bedriftsråd), der både arbeiderne og arbeidskjøperne er representert. Denne kommisjonen har til oppgave å overvåke at de avtaler som er inngått mellom arbeidskjøper og arbeidere holdes og å diskutere problemer som angår produksjonen. I Tyskland finnes omlag 300 000 slike organisasjoner som er godkjent og tillatt av de reformistiske faglige lederne i DGB (LO).

I Sveits ble det i 1937 inngått en avtale mellom de reformistiske faglige lederne og arbeidskjøperne som er blitt kjent under navnet *»Arbeidsfreden»*. Ifølge denne avtalen

skal fagforeningene arbeide for å få stanset all direkte kamp mot borgerskapet og ikke ta i bruk streik. Hvis de ikke gjør det, plikter de å betale en skadebot til arbeidskjøperne. Representanten for Den Sveitsiske Faglige Union, R. Muller, kom inn på dette temaet i London i 1968, da han talte ved hundreårsjubileet for grunnleggelsen av TUC. Han sa: » . . . forholdene i arbeidslivet er svært fredelige hos oss. I år feirer vi 15-årsjubileet for den første og siste generalstreiken vi har hatt i Sveits». ³

I Storbritannia, Canada, Australia og de andre kapitalistiske landa blir arbeidskonflikter »bilagt» av organer og institusjoner som den lokale borgerlige regjeringa nedsetter, det vil si arbeidsdomstoler, forliks- og meklingsnemnder, osv. Alt etter hvor viktige de er blir disse organismene opprettet av Arbeidsdepartementet eller av regjeringas underorganer. Når de godkjenner og støtter disse borgerlige organene forventer de reformistiske og revisjonistiske faglige lederne at arbeidskonfliktene skal avgjøres av borgerskapet. De anstrenger seg for å få arbeiderklassen til å tro på illusjonen om at de borgerlige domstolene er »nøytrale», at de styres av rettferdighetens ånd og at de er institusjoner som står over klassene.

Det karakteristiske trekket ved de reformistiske landsorganisasjonene i de kapitalistiske landa er at de er fullstendig tilpasset borgerskapets samfunnsorden, er blitt en integrert del av dens struktur og talerør for monopolene og den kapitalistiske staten, som ofte finansierer dem. I den faglige bulletinen til LO i Sverige står det f.eks.: *»Både LO og de enkelte fagforbundene som er medlem i LO, får fra nå av statsstøtte til de kursene de organiserer. Alt i alt vil denne støtten beløpe seg til 4 millioner kr. pr. år.»* ⁴

Det er for lengst et velkjent og bevist faktum at de fagforeningslederne i de kapitalistiske landa som i tråd med tradisjonene har stilt seg på den bevisste opportunistens og klassesamarbeidets standpunkt både forsvarer og direkte støtter monopolkapitalen og — i særdeleshet — den amerikanske imperialismen. Når lederne i AFL-CIO, i det

britiske TUC, de faglige lederne til det tyske, franske og italienske sosialdemokratiet osv. godkjente »Marshallplanen», den militært aggressive Atlanterhavspakten og andre organer for den amerikanske imperialismen, beviste de nettopp at de er en reserve for monopolkapitalen og redskaper for den imperialistiske politikken deres regjeringer fører ved at de underordnet fagbevegelsen under denne politikken. Disse faglige lederne har rettferdiggjort, godkjent og forsvart de aggresjonene og de militære intervensjonene som den amerikanske imperialismen har stått for overalt i verden, fra Korea til Cuba, over den Dominikanske Republikken, Vietnam, Midtøsten, osv. På AFL-CIOs siste kongress, i 1971, uttrykte USAs president, Richard Nixon, sin takk for den støtte som denne organisasjonen ga til hans utenrikspolitikk, spesielt når det gjaldt Vietnam-krigen.

For å gjennomføre sin politiske, ideologiske og økonomiske ekspansjon på bekostning av de uavhengige statene og for selv å ta plassen til gamle rivaliserende makter, benyttet de amerikanske imperialistene seg også av fagbevegelsen.

Regjeringene i USA tilla — særlig etter 1947 — de amerikanske reformistiske fagforeningslederne meget stor betydning og anså dem som »partnere og medarbeidere».

Med AFL-CIO som mellommann har det amerikanske utenriksdepartementet brukt titalls millioner dollar på å splitte fagbevegelsen, gjennomføre sitt ideologiske sabotasjearbeid, finansiere sine agenter og bearbeide hundrer og tusener av fagforeningsfolk gjennom et enormt nett av skoler og faglige kurs, som ikke bare er holdt i USA, men i særlig grad i utlandet.

I 1961 opprettet man »Det amerikanske institutt for utvikling av den frie fagbevegelse», der man utdanner fagforeningsfolk som skal til Sør-Amerika. Lederne for dette instituttet har ikke lagt skjul på den hjelp de har gitt høyrekrefter som er underlagt amerikanske monopoler i

Brasil, i tidligere Britisk Guyanna, i Den Dominikanske Republikken, og i andre land.

USAs diplomatiske stasjoner utfolder også en omfattende faglig aktivitet. Til stasjonene knyttes »sosial-attachéen» som har til oppdrag å følge, kontrollere og finansiere fagbevegelsen i de land de er akkreditert til.

I. Devies, borgerlig ekspert på afrikansk fagbevegelse, skreiv: *»Siden 60-åra har den amerikanske regjeringa brukt over 13 mill. dollar om året på de internasjonale faglige spørsmål, med sine 48 sosial-attachéer i de utviklede landa, støttet av et stort antall faglige rådgivere.»* Han slår videre fast at: *»det er vanskelig å trekke noen annen konklusjon enn at AFL-CIO, det amerikanske utenriksdepartementet og Central Intelligence Agency (CIA) arbeider sammen etter avtale, i en felles offensiv. Dette blir fullstendig bekreftet av fakta.»*⁵

I 1962 utga George Lodge, tidligere statssekretær for internasjonale spørsmål i USAs arbeidsdepartement, sønn av millionæren og republikanerlederen Henry Cabot Lodge, ei bok han kalte *»Demokratiets spydspisser – Fagforeningene i utviklingslanda»*. Der understreker han det nære sambandet som fins mellom den amerikanske regjeringa og fagbevegelsen, og hvordan det bør bli i framtida. Ifølge forfatteren er boka en appell til regjeringa, til arbeidsgiverne og fagbevegelsen for at de skal øke sin forståelse for hvor viktig arbeiderorganisasjonene i utviklingslanda er for den amerikanske utenrikspolitikken og for »den frie verdens» målsettinger. Lodge appellerer også til de amerikanske monopolene om å spille en spesiell rolle i utlandet. De bør bidra til å opprette »frie» anti-kommunistiske fagforeninger. . . basert på classesamarbeid. Han erklærer også at *»regjeringa, arbeidsgiverne og fagbevegelsen bare er tre forskjellige faktorer i USAs utenrikspolitikk.»*⁶

Disse utsagnene og eksemplene – som lett kan forfleres – beviser klart at lederne for de reformistiske landsorganisasjonene i kapitalistlanda er blitt redskaper som tjener de kapitalistiske monopolene og deres kapitalistiske

regjeringer, og at de samarbeider nært med dem, uansett hvilket ytre skinn eller hvilken demagogi de gir til beste.

Fagforeninger av sosialdemokratisk, tradeunionistisk og revisjonistisk type er integrerte deler av kapitalismen, de er et vedheng til den og de tilpasser seg stadig mer til det borgerlige systemet.

På det internasjonale faglige planet finner de reformistiske og revisjonistiske strømningene sitt uttrykk gjennom tre internasjonale faglige organisasjoner: Den Faglige Verdensføderasjonen (WFTU), Den Frie Faglige Internasjonale (FFI) og Verdens Arbeidskonføderasjon (WCL).

a) På den ene sida finner man altså WFTU, som trass i sin demagogi ikke kan skjule sin opportunistiske linje, at den har overgitt den anti-imperialistiske klassekampen, at den er underlagt de sovjetiske revisjonistenes diktat, osv. Kapitulasjonslinja til lederne i WFTU har ført til sterk krangel, motsigelser og rivaliseringer innen organisasjonen, særlig da Sovjet okkuperte Tsjekkoslovakia. De revisjonistiske lederne i CGIL (Italia) og CGT (Frankrike) o.a. forsøkte å benytte denne anledningen til å frigjøre seg noe fra sovjetisk diktat, svekke det og gjenvinne en viss sjølstendighet. Men de sovjetiske faglige lederne ser ikke med blide øyne på disse landsorganisasjonenes tendenser til »flersentrisme». Særlig gjelder dette italienerne som har satt seg fore å opprette en enhetlig fagorganisasjon for alle de kapitalistiske landa i Europa, der de sjøl kunne ta nøkkelposisjonene og bli herrer.

Sjøl om WFTU snakker om at den er verdensomfattende, har den i virkeligheten mistet sin representativitet, noe en ser av de eksekutivorganene som leder dens aktivitet. Halvparten av de medlemmene som ble valgt til de ledende organene på WFTUs 8. Kongress (Varna, oktober 1973) er europeere.

Det har oppstått en hel kaste av byråkrater i WFTU og

dens underorganisasjoner, de Internasjonale Fagforbundene (ITU), som rår over et enormt apparat av funksjonærer som i hovedsak er valgt med trofasthet mot den sovjetiske politikken som kriterium. Visse av de medlemmene som er valgt til Eksekutivbyrået i WFTU, som f.eks. de argentinske og brasilianske »representantene», representerer ingen ting, bare seg sjøl, etter som de i lang tid ikke har hatt noen som helst forbindelse med organisasjonene i sine land. De hever høye lønninger og farter fra land til land for å delta på diverse kongresser og møter. Også presidenten i WFTU, E. Pastorino, representerer ingenting, for hans fagorganisasjon, Uruguays Nasjonale Arbeiderkonvensjon, er ikke tilsluttet WFTU. Det kunne nevnes mange eksempler av lignende type.

b) På den andre sida finner man FFI og WCL som begge to er for å bevare det kapitalistiske systemet, for klasse-samarbeid og mot kommunismen. FFI er et direkte produkt av imperialismen, den har vært og fortsetter å være i monopolenes tjeneste, først og fremst den amerikanske imperialismen. Dens ledere har alltid tatt stilling for den amerikanske imperialismen i alle grunnleggende spørsmål i den internasjonale politikken. Dette kan en bl.a. se av den lange serien av erklæringer og resolusjoner de har kommet med som støtter og legaliserer den amerikanske imperialismens intervensjoner, komplottter og aggresjoner i alle verdenshjørner.

At AFL-CIO, som er den mektigste reformistiske organisasjonen i USA, har trukket seg fra FFI, skyldes dype motsigelser og kampen om hegemoniet som raser innafor denne organisasjonen. Den er fullstendig degenerert og er i en dyptgående krise.

Sjøl om lederne i FFI og WFTU gjør mye vesen av deres »uavhengighet» av regjeringene, viser fakta daglig at de står i henholdsvis den amerikanske imperialismens og den sovjetiske sosial-imperialismens tjeneste og lar seg lede og manipulere av dem. Alle de tiltak og initiativ som de reformistiske og revisjonistiske faglige lederne har kommet

med under etiketten »faglig enhet» blir oppmuntret og støttet av de to supermaktene, for deres hensikt er å få den internasjonale fagbevegelsen til å tjene deres felles strategi om verdenshegemoni, i den kontrarevolusjonære sovjetisk-amerikanske alliansen.

Sjøl om det er strategiske mål som bringer de to imperialistiske strømningene og de to reformistiske og revisjonistiske linjene i fagbevegelsen sammen og forener dem, følger det like fullt av deres arbeiderfiendtlige natur og karakter at de blir revet opp av uenighet, rivalisering og skarpe motsigelser. Under disse vilkårene er det en helt nødvendig oppgave for arbeiderbevegelsen og den klasseorienterte fagbevegelsen å føre en besluttsom, konsekvent og kompromissløs kamp på to fronter, mot reformismen og revisjonismen, og mot den amerikanske imperialismen og den sovjetiske sosial-imperialismen.

KAPITTEL 3

REFORMISMENS OG REVISJONISMENS SOSIALE BASIS I FAGBEVEGELSEN

Den fullstendige degenereringa av de reformistiske og revisjonistiske fagforeningene har foregått på forskjellige måter og med forskjellige midler. Blant de faktorene som virker i denne retninga kan man nevne arbeideraristokratiet og det faglige byråkratiet.

a. Arbeiderklassearistokratiet

Med utgangspunkt i arbeiderbevegelsen i Storbritannia har de marxist-leninistiske klassikerne understreket at det industrielle oppsvinget følges av anstrengelser fra borgerskapet for å kjøpe opp en del av arbeiderklassen og omforme den til et opportunistisk og reformistisk borgerskap som frykter revolusjonen. Borgerskapet og de kapitalistiske monopolene bruker en svært liten del av sine superprofitter, »smulene fra sitt store bord», for å belønne og korrumpere den mest vaklende delen av arbeiderklassen, først og fremst representert ved fagarbeiderne som får høy lønn. Stalin sier: *»Dette er det øverste sjiktet av arbeiderklassen, den delen av proletariatet som har det best, som har tendenser til å gjøre kompromiss med borgerskapet og underkaste seg de sterkeste for å slutte seg til dem.»*⁷

Historisk har borgerskapet i hvert land kjøpt opp en del av fagarbeiderne, aristokratiet i arbeiderklassen, og klart å løsrive og isolere dem fra proletariatets masser, ved å gi dem lettere jobber, mindre anstrengende, men samtidig bedre betalte stillinger. Den høye lønna, privilegiene og fordelene som de har fått, har ført til at dette aristokratiet gradvis har fjernet seg fra arbeiderklassen ikke bare økonomisk, men også ideologisk. Ved å hjelpe og støtte borgerskapet er

arbeideraristokratiet blitt en femtekolonne og en formidler av borgerskapets ideologi i arbeiderklassens rekker og i fagbevegelsen. Uten dette sjiktets hjelp kunne ikke borgerskapet ha maktet å holde kontrollen over arbeiderklassen. Arbeideraristokrati-sjiktet anstrenger seg på alle vis for å bevare sine posisjoner ved å tjene borgerskapet med usvikelig flid, ved å støtte borgerskapets arbeiderfiendtlige tiltak og politikk, stundom åpent, stundom i hemmelighet.

Borgerskapet er interessert i å øke produksjonen, og dermed sine inntekter. Men det er også interessert i å øke omfanget av arbeideraristokratiet, og dette gjør de ved kunstig øking av antallet graderinger av kvalifikasjoner og arbeidskategorier, ved å skape lønnsforskjeller mellom vanlige arbeidere og spesial-arbeidere og ved å gi spesial-arbeiderne funksjoner og stillinger der de får ansvar for en del av produksjonen eller lignende.

Automatiseringa av produksjonsprosessene i de kapitalistiske landa betyr på ingen måte at arbeideraristokratiet er et fenomen som forsvinner i arbeidernes rekker, slik de borgerlige og revisjonistiske ideologiene hevder. Ifølge dem vil vi fra nå av bare ha en slags middel-arbeiderklasse der alle får høy lønn. Virkeligheten i de kapitalistiske landa er at uavhengig av utviklingsgraden i vitenskap og produksjonsteknikk fortsetter arbeideraristokratiet å eksistere og blir større og større.

b. Det faglige byråkratiet

Det faglige byråkratiet består av mennesker som er fast ansatt i de faglige organisasjonene, dvs. funksjonærer, folk fra det sentrale og lokale faglige apparatet, folk som arbeider i pressa, i opplysnings- og kulturinstitusjoner i tilknytning til fagorganisasjonen. Disse er en mektig støtte og en kraftig brekkstang for borgerskapet. Denne store massen av faglige byråkrater vokser stadig og er utenfor de vanlige medlemmenes kontroll. Det er disse menneskene som i virkeligheten styrer og leder alle disse fagforeningenes

indre og ytre aktiviteter. Dette sjiktet kommer fra arbeiderklassen, men avskjærer seg litt etter litt fra arbeidermassene. Det er like interessert i å bevare kapitalismen som kapitalistene sjøl og vet at det bare kan bevare sine posisjoner dersom det ikke motsetter seg ønskene og krava til det kapitalistiske borgerskapet.

Ifølge offisielle oppgaver, som sikkert er for lave, fantes det i 1961 450 000 mennesker som hadde faglige verv i den amerikanske fagbevegelsen, og av disse var det 60 000 som var fast ansatt, eller med andre ord 1 ansatt pr. 300 fagorganiserte. Tilsvarende tall for Sverige er 1 ansatt pr. 1 700 medlemmer, for Storbritannia 1 til 2 000.

Toppstillingene i fagbevegelsen sikrer de faglige lederne enorme inntekter. Både borgerpressen og fagpressen er nødt til å innrømme at gasjene til faglige ledere i mange tilfeller er høyere enn de som ledere for de kapitalistiske korporasjonene og trustene får. Den tidligere presidenten for den vesttyske fagbevegelsen, L. Rosenberg, hadde for eksempel en lønn på nesten 400 000 D-mark om året. Dave Budge, som er formann for lastebilsjåførenes fagforbund i USA skrøt av at »man betaler meg 25 000 dollar om året, for jeg leder denne institusjonen» (han siktet til det før nevnte fagforbundet). I Vest-Europa og i USA er faglig virksomhet blitt forretning, »business», for lederne. Eksempler som de vi har nevnt finnes i stort antall overalt. *»Teorien om faglig virksomhet som god forretning,»* skriver F. J. Doner, *»har vakt til live en utrolig korrupsjon i privatlivet til de faglige lederne som lever som lorder på lønner fra 30 000 til 75 000 dollar i året, pluss at de disponerer over praktfulle luksusbiler. Denne livsstilen ansporer også deres havesyke og begjær ennå mer.»*⁸

Foruten de feite gasjene de får fra de fagforeningene de leder, skaffer mange faglige funksjonærer seg svære inntekter gjennom de viktige funksjonene de utøver samtidig i det borgerlige statsapparatet, som kongressdeltakere, parlamentarikere, direktører eller funksjonærer i forskjellige

institusjoner som pensjonskasser, trygdeverket, arbeiderbanker osv.

Derfor fører de faglige lederne en rå kamp for å komme til makten, for å beholde den og kontrollere de faglige organisasjonene. De tar i bruk alle midler – svindel, trusler, intriger, like til mord for å holde seg så lenge som mulig i ledelsen for fagbevegelsen.

En undersøkelse som ble gjort av en senats-komite i USA avslører mange tilfeller av korrupsjon og forbrytelser, trass i at undersøkelsen var svært begrenset. Rapporten sier: *»Metodene fra gamle dager, innbefattet forbrytelser, vold i alle dens former, falskneri, utpressing, svindel med fullmakter og en altomfattende korrupsjon har vist seg effektive for å gripe makten i visse lokale fagforeningsseksjoner.»*⁹

Et levende eksempel på dette har man i mordet på lederen for gruvearbeiderforbundet i USA, J. Yablonski og hans familie i desember 1968. I USA står vi i virkeligheten overfor en fagforenings-mafia med tråder som går til CIA.

Det faglige byråkratiet har ikke slått rot bare i fagforeningene. Det har gått videre ut og er blitt en stadig mer trofast samarbeider og et redskap i statens og de kapitalistiske monopolenes hender. Dette fagforeningssjiktet deltar aktivt i alle de organene som den kapitalistiske staten og arbeidskjøperne oppretter.

I de kapitalistiske landa pekes det ofte på at statsfunksjoner blir samlet hos noen få personer. De faglige lederne innehar samtidig viktige stillinger i statsapparatet, i de kapitalistiske selskap og truster. La oss for eksempel ta Storbritannia. Samtidig som han var formann for det britiske TUC (LO) i 1968, var Lord Wright også president for de Konsultative Komiteene for Produksjon og Vitenskap i Storbritannia. Lord Carron var medlem av TUCs Hovedråd og samtidig medlem av Nasjonalrådet for Økonomisk Utvikling. Det samme gjelder Lord Collison, TUCs viseformann, og mange andre. Mengden av *lorder* og *sir'er*

blant disse »forsvarerne» av arbeiderklassens interesser i lederposisjoner i de britiske fagforeningene lar seg ikke lenger telle.

Når slike faglige ledere trer ut av sine faglige funksjoner blir de ofte satt på høye poster i statsadministrasjonen eller i monopolene. Ta for eksempel Arthur Goldberg, tidligere representant for AFL-CIO i Indonesia. Han ble seinere utnevnt til USAs faste representant i FN. Så snart han var løst fra sine funksjoner som generalsekretær for det britiske TUC, ble Walter Citrine medlem i Det Nasjonale Kullrådet og seinere direktør for Elektrisitetsrådet. Om dette skreiv »Revue Internationale du Travail», organ for ILO, i mai 1968: *»Citrine. . . forsto med dyktighet å gå over til den andre sida av bordet, fra arbeider- til arbeidsgiversida.»*

I de kapitalistiske landa er det den letteste sak av verden for de opportunistiske faglige lederne å gå fra faglige stillinger til stillinger i staten eller monopolene, eller tilbake igjen. Under slike forhold er det vanskelig å se noe skille på fagforeningspampen, forretningsmannen og statsfunksjonæren.

Også i de revisjonistiske fagforeningene i kapitalistlandene fins det en byråkrat-kaste som nå nyter mange privilegier og lovbestemte særretter.

Ifølge »Statuttene for arbeidernes rettigheter» i Italia, vedtatt i juni 1970, kan faglige ledere bare avskjediges eller forflyttes når dette godkjennes av deres landsorganisasjoner. De nyter for øvrig godt av betalte fridager og de får vanlig lønn for den tida de er borte fra sitt arbeid og i faglige møter. Ifølge disse statuttene er arbeiderklassens frihet og organisasjonsrett begrenset. Denne retten er etter loven et monopol for de reformistiske, revisjonistiske og fascistiske landsorganisasjonene.

Den loven som den franske nasjonalforsamlinga vedtok i desember 1968 om utøvinga av de faglige rettighetene i bedriftene, gir de faglige lederne rett til å bruke 15 timer pr. mnd. av sin arbeidstid til faglig aktivitet, og bedriften må

betale den tilsvarende lønn, de kan ikke avskjediges så lenge de har faglige verv, osv.

Mens borgerskapet på den ene sida forfølger og straffer alle de som oppofrende slåss for arbeiderklassens virkelige interesser, gir det på den andre sida retter og privilegier til de faglige lederne som samarbeider med det og blir dets redskap.

Arbeideraristokratiet og det faglige byråkratiet må på ingen måte identifiseres med arbeiderklassen, for det representerer bare en ørliten del av klassen, og de interesser de representerer er i strid med arbeiderklassens.

Mange fakta viser at arbeideraristokratiet og fagforeningsbyråkratiet er en integrert del av den kapitalistiske strukturen og at stillingene deres er forbundet med kapitalismens skjebne. Kapitalismen er selve eksistensgrunnlaget deres.

KAPITTEL 4

DEN UNGE FAGBEVEGELSEN I DE NYLIG FRIGJORTE LANDA

Asia, Afrika og Latin-Amerika utgjør i dag det svakeste leddet i det imperialistiske verdenssystemet, for det er der alle vår epokes motsigelser finnes konsentrert og sammenflettet. I disse verdensdelene bor flertallet av verdens befolkning, og de har utviklet seg til mektige revolusjonære stormsenter. Gjennom kampen de fører mot imperialismen, særlig USA-imperialismen, slåss det arbeidende folket der for å gjøre ende på fattigdom, undertrykkelse og kapitalistisk utbytting. Denne kampen har historisk betydning, ikke bare for frigjøringa av og framtida for arbeiderne og hele folket i disse verdensdelene, men den er også en mektig støtte for arbeiderklassen og folket over hele verden. I denne kampen spiller arbeiderklassen og den progressive fagbevegelsen i Asia, Afrika og Latin-Amerika en rolle av første rang.

Arbeiderklassen og fagbevegelsen i disse verdensdelene har oppstått og utviklet seg på forskjellige måter. Det har ført til at bevegelsen har fått forskjellige og særskilte trekk, ikke bare fra en verdensdel til en annen, men også innenfor samme verdensdel. I Afrika har fagbevegelsen for eksempel oppstått og utviklet seg parallelt med kampen for nasjonal frigjøring. I Latin-Amerika er det annerledes, likeså i mange asiatiske land. Der er fagbevegelsen av eldre dato.

Dette problemet er stort og mangesidig. Derfor skal vi her bare stanse ved noen av de allmenne trekkene ved fagbevegelsen i Afrika.

I Afrika som overalt ellers henger utviklinga av arbeiderklassen og dermed fagbevegelsen nøye sammen med de økonomiske og sosiale forhold. Trass i at Afrika har store rikdommer, både på og under jorda, har verdensdelen ikke utviklet egen industri. Årsaken til dette er den hensynsløse

koloniale utbyttinga Afrika ble offer for. Det økonomiske og sosiale nivået er svært lavt. Bare på de områder der kolonialistene høstet mest profitt er produktivkreftene utviklet, som f.eks. i gruvedrift, råvareutvinning, osv.

Et hovedtrekk ved utviklinga av den afrikanske arbeiderklassen er at den vokste langsamt under kolonitida. Den er en relativt ung klasse og har altså utviklet seg lite, både kvalitativt og kvantitativt. Den hensynsløse koloniale utbyttinga og de virkningene den har hatt på det økonomiske livet utgjør fortsatt store hindringer i prosessen med å forme en arbeiderklasse og forene den. Det samme gjør den nasjonale undertrykkinga og mangelen på faglig og demokratisk frihet.

Under disse vanskelige forhold vokste den afrikanske fagbevegelsen fram, og den har naturligvis ikke fulgt den samme utviklingsveien eller benyttet de samme metodene og de klassiske skjemaene som fagforeningene i de industrialiserte landa. Å vurdere fagbevegelsen utenom dens historiske, afrikanske sammenheng ville være feil.

Det grunnleggende trekket ved afrikansk fagbevegelse er at den fra første stund måtte føre hardnakket kamp mot koloniutbyttinga og for nasjonal frigjøring. Disse to kampene henger nøye sammen. Fagbevegelsen ble en integrert del av kampen for nasjonal frigjøring og spilte en viktig rolle i denne. Men dens rolle og plass har forandret seg alt etter som kampen modnet og forholdene endret seg. Den utviklet seg annerledes i de gamle franske koloniene og i Nord-Afrika enn i de britiske og portugisiske koloniene.

Kampen mot kolonialismen og imperialismen er som kjent først og fremst en kamp de undertrykte afrikanske klassene fører mot utbytterklassen, representert ved borgerskapet i de imperialistiske landa. Når den progressive fagbevegelsen deltar i denne kampen styrker den sin klassekarakter. Ved å kjempe for arbeidernes krav, for faglige rettigheter og demokratisk frihet har den progressive fagbevegelsen knyttet sine krav til kampen for nasjonal frigjøring og mot det kolonialistiske og imperialistiske

systemet som ikke bare står for den politiske og militære, men også den økonomiske makten. Derfor viser f.eks. generalstreikene i Nigeria i 1945, i Algerie i februar 1957 og flere andre at det er nær forbindelse mellom de økonomiske og politiske kravene og den nasjonale frigjøringa.

Under kolonitida forsøkte moderlandenes landsorganisasjoner ofte å spille en paternalistisk rolle, i strid med interessene til arbeiderklassen og fagbevegelsen som vokste fram i Afrika. I de britiske koloniene pleide TUC f.eks. å gi fagbevegelsen reint økonomisk karakter og holde den borte fra kampen for nasjonal frigjøring. TUC mente at dette siste var et spørsmål som ikke angikk fagbevegelsen. Det franske CGT gikk på sin side imot at det ble opprettet uavhengige, afrikanske landsorganisasjoner. De afrikanske faglige lederne som deltok på forskjellige internasjonale møter måtte alltid opptre som medlemmer av CGTs delegasjon, og ikke som representanter for sine egne faglige organisasjoner. Oppløsninga av lokale CGT-fagforeninger i Guinea, Senegal og andre land, og opprettelsen av nasjonale landsorganisasjoner i deres sted, ble bekjempet av Frankrikes CGT.

Den faglige situasjonen i Afrika forandret seg fullstendig etter at de fleste landa hadde vunnet frihet og uavhengighet. Nesten overalt ble det dannet nasjonale faglige landsorganisasjoner som er blitt en meget viktig kraft i samfunnslivet i disse landa. Den nye, progressive fagbevegelsens rolle i kampen mot imperialismen, kolonialismen og deres agenter, og i kampen mot all annen undertrykking og utbytting, har vært svært viktig. Den må anses som et betydelig bidrag til verdens fagbevegelse. Disse afrikanske landsorganisasjonene støtter sine regjeringers kamp mot imperialismen og de forsvare den nasjonale uavhengigheten. De kjemper for å utslette restene av kolonialismen og for å sperre veien for nykolonialismen. Samtidig krever de dyptgående sosiale reformer: nasjonalisering av utenlandske monopolbedrifter, jordbruksreform, demokratisering av staten, lovtiltak til støtte for arbeiderne, osv.

Men i kappløpet for å dele verden i innflytelsesområder

forsøker imperialistene og revisjonistene å utnytte Afrika og vinne økonomisk, politisk og ideologisk kontroll. Imperialistenes nasjonale landsorganisasjoner og internasjonale fagorganisasjoner spiller en særdeles aktiv rolle. Særlig må FFI og WFTU fremheves, begge to manipulert av imperialistene og helt avhengige av dem.

FFI, og ganske spesielt AFL-CIO, utfolder en omfattende undergravings- og splittelsesvirksomhet i de afrikanske landsorganisasjonene. I lang tid har det nå fungert et Afrikansk Faglig College i Kampala (Uganda), og i begynnelsen av 1965 ble det Afro-Amerikanske Arbeidersenteret åpnet, med George Meany, presidenten i AFL-CIO, som leder. I følge dets egen rapport brukte senteret i 1972 en million dollar til »opplæring av faglige ledere.» AFL-CIO spanderte dessuten 54 000 dollar til bygging av Fagforeningshuset i Nairobi (Kenya). I Tel Aviv har man opprettet det Afro-Asiatiske Institutt for Faglige og Kooperative Studier, finansiert av FFI og ILO. Bare for å få i stand dette instituttet har AFL-CIO betalt 180 000 dollar. Bulletinen til landsorganisasjonen i Israel, Histadrout, opplyser i sin utgave for november 1970 at over 2 500 elever fra afrikanske land hadde studert ved dette instituttet, og at det var avholdt titalls faglige seminarer.

WFTU er ikke mindre aktiv. Gjennom sin demagogi, gjennom den materielle støtten den sår omkring seg og de mange seminarene den avholder for å skolere faglige tillitsmenn, gjennom kontakter og besøk og på andre måter forsøker WFTU å bane veien for den nye sovjetiske imperialismen. WFTU forsøker å trenge inn i den afrikanske fagbevegelsen og splitte den, og utfolder en intens aktivitet for å arbeide seg inn i rekkene til de afrikanske landsorganisasjonene. Lederne i WFTU, FFI og AFL-CIO forsøker å profitere på forbigående vanskeligheter i den afrikanske fagbevegelsen og anstrenger seg av alle krefter på å hindre og undergrave bevegelsens enhet.

TREDJE DEL

***Kampområdene mellom
de to linjene i verdens fagbevegelse
og Albanias Fagforbunds
holdning***

FØRSTE KAPITTEL

DE ANTAGONISTISKE RETNINGENE I WFTU OG ALBANIAS FAGFORBUNDS ARBEID

Helt siden fagbevegelsen oppsto og ble et motstandssenter mot borgerskapet har man kunnet se to motsatte tendenser, to antagonistiske linjer, skilt fra hverandre av en uoverstigelig kløft: klassekamplinja som forsvarer og representerer proletariatets interesser, og den reformistiske linja som forsvarer borgerskapets interesser.

Disse to linjene gjenspeiler diametralt motsatte holdninger. Kampen mellom disse to retningene skjerpes eller mildnes i bestemte perioder og i samsvar med klassekampen, men den holder aldri opp. Den grunnleggende dialektiske loven om kamp mellom motsetninger har virket og virker fortsatt også i fagbevegelsen, både på nasjonalt og internasjonalt nivå.

Den hårdnakkede kampen som blir ført både i og utenfor arbeiderklassen for klassens mest grunnleggende og vitale interesser blir synlig i den stillingen som arbeider- og fagbevegelsen tar til de nøkkelproblemene som ikke bare interesserer arbeiderklassen, men også de andre lag i folket. I denne kampen går det i dag skarpe skillelinjer mellom de to ideologiene – marxismen-leninismen og den moderne revisjonismen og alle de andre reformistiske og opportunistiske retningene –, og kampen omfatter alle problemene i teorien, i praksisen, i strategien og taktikken for verdens arbeider- og fagbevegelse. Grenseskillet som går mellom de to antagonistiske linjene blir stadig klarere på alle områder.

For arbeiderklassen og den klassebevisste fagbevegelsen er det av enorm betydning, både teoretisk og praktisk, å ha

objektiv kunnskap om og realistiske vurderinger av hvordan disse to linjene settes ut i livet. Det gir klassen anledning til å bli mer militant og til bedre å orientere seg og skille venner fra fiender.

1. Opprinnelsen til meningsforskjellene i WFTU og om hvordan organisasjonen forlot klassekamplinja og den anti-imperialistiske linja.

Etter at Nikita Khrustsjovs revisjonistgruppe hadde grepet makta i Sovjetunionen som et resultat av det store presset de sovjetiske faglige lederne la på WFTU, begynte opportunistiske synspunkter å dukke fram i dagen i denne organisasjonen. Etter hvert ble disse stadig hyppigere og klarere. Det dukket således opp en ny plattform i selve ledelsen av WFTU. I begynnelsen var den kamouflert under et slør av demagogi. Ifølge revisjonistene var årsaken til at man skiftet linje i WFTU at man angivelig måtte anpasse organisasjonen til »de konkrete forhold» og til »de nye betingelser», at man måtte rette opp visse »skavanker», osv. Prosessen med å endre generallinja for WFTU gikk ikke for seg i et strekk. Den utviklet seg gradvis og gikk fra sekundære saker til de grunnleggende hovedspørsmåla.

De forandringene som foregikk i WFTU var verken isolerte eller tilfeldige. De hadde direkte forbindelseslinjer til den nye plattformen til Khrustsjov-revisjonistene, som reviderte hele linja og politikken til Sovjetunionen. Det er et faktum at vi ikke står overfor feil begått av en eller annen person, eller en feilaktig taktisk tenking, men derimot har å gjøre med ei ny linje i WFTU, en ideologisk og politisk plattform som særlig utkrystalliserte seg etter den 20. kongressen til Sovjetunionens Kommunistparti. Det er grunnen til at WFTUs generallinje og standpunkter gjennomgikk en radikal endring og ble dominert av opportunisme, reformisme og revisjonisme. Derfra stammer

alle de motsigelsene som dukket opp i WFTU. Og det er også derfor at WFTUs ledelse, og særlig de sovjetiske faglige lederne, er direkte ansvarlig overfor arbeiderklassen og den internasjonale fagbevegelsen for den situasjonen som ble skapt, for det angrepet som ble gjennomført på enheten i organisasjonen og for den splittelsen som oppsto i WFTU.

Fra og med møtet i den 10. sesjonen i WFTUs Hovedstyre, i begynnelsen av juni 1960, forsøkte revisjonistene å tvinge igjennom sine synspunkter. Ifølge disse skulle WFTU i sine skrifter ikke lenger angripe den amerikanske imperialismen og dens overhode, Eisenhower. I stedet skulle man godkjenne den såkalte »Camp David-ånden»⁺ som revisjonistene påsto eksisterte. Revisjonistene, og først og fremst de sovjetiske, la på dette hovedstyremøtet også fram sine opportunistiske og revisjonistiske synspunkter og teser på kardinalspørsmål som f.eks. hvilken holdning man skulle ta til den amerikanske imperialismen, til den fredelige sameksistensen, osv.

Denne nye faglige plattformen ble lagt fram til diskusjon på møtet i WFTUs Eksekutivbyrå i november 1961 i Moskva, et møte som drøftet rapporter og dokumenter som skulle presenteres for WFTUs 5. Kongress. Presidenten i WFTU, A. Novella, som også ledet CGILs delegasjon, gjorde alt han kunne for å snu opp ned på det programdokumentet som skulle legges fram for kongressen til godkjenning, og som ble kalt »Utkast til faglig handlingsprogram til forsvar for arbeidernes interesser og retter i den nåværende etappen.»

Ifølge Novella var det for mye »partiånd» i programutkastet. Derfor foreslo han at det skulle omarbeides på et nytt grunnlag som kunne godtas også av fagorganisasjoner som ikke var medlemmer av WFTU. I det konkrete utkastet han la fram ble det blant annet foreslått at den amerikanske

⁺ Etter møtestedet mellom Khrustsjov og Eisenhower under USA-besøket i 1959. (O.A.)

imperialismen ikke skulle nevnes direkte, at man for å styrke freden skulle legge stor vekt på kontakt og forhandlinger, særlig mellom regjeringssjefer, og utkastet formulerer tesen om overgang fra kapitalismen til sosialismen ved »reorganisering av strukturen». Også når det gjaldt problemet med faglig enhet la Novella fram lignende opportunistiske og reformistiske synspunkter.

Bak Novellas utkast skjulte de sovjetiske revisjonistene seg. Det er grunnen til at disse tesene også ble tatt opp av den tidligere presidenten for de sovjetiske fagforeningene, V. Grisjin. Han presset på for at tesene og programmet til Sovjetunionens Kommunistpartis 22. Kongress skulle legges fram i programutkastet og rapportene til WFTUs 5. Kongress. De revisjonistiske faglige lederne oppnådde ikke de resultatene de etterstrebet. På WFTUs 5. Kongress ble de nødt til å godta det faglige handlingsprogrammet.

Dette programmet var et viktig dokument, og det var en stor seier for fagbevegelsen at det ble vedtatt. Det var i sin helhet gjennomsyret av anti-imperialistisk klasseånd, både når det gjaldt analysen av den internasjonale situasjonen og defineringen av fagbevegelsens rolle og oppgaver. Men utviklinga har vist at den revisjonistiske ledelsen i WFTU ikke satte det ut i livet. Sjøl når de snakket i det faglige handlingsprogrammets navn, har disse lederne i praksis brutt programmet ved å gi det en vilkårlig og opportunistisk tolkning.

De sovjetiske revisjonistene tok sikte på å oppnå at forhandlingene i WFTUs 5. Kongress på den ene sida skulle tjene til å oppnå »enhet» og skape et felles bruhode med lederne i de opportunistiske og reformistiske faglige organisasjonene, og på den andre sida at de kunne brukes til å angripe og bakvaske de klassebevisste fagorganisasjonene som var medlemmer i WFTU. Dette var også hensikten med den talen Khrustsjov holdt på kongressen. I Pravdas leder den 4. desember 1961, som omhandler åpninga av den 5. Faglige Verdenskongressen, nevnes ikke den kampen fagbevegelsen må føre mot den amerikanske imperialismen

med et ord. I stedet appelleres til kamp mot »dogmatisme og sekterisme» i den internasjonale fagbevegelsen. Dette påstås å være de viktigste hindringene for bevegelsens enhet.

Perioden etter WFTUs 5. kongress er karakterisert av at de fleste lederne i WFTU på nytt har forlatt klasseplattformen og det anti-imperialistiske programmet. Videre har en sett en stadig tydeligere utvikling i retning av opportunisme og reformisme, og en fullstendig underkastelse under Sovjetunionens revisjonistiske linje. Dette førte til at det sto fram to antagonistiske, stridende linjer i WFTU, linjer som etter hvert har krystallisert og konkretisert seg. På den ene sida står klassesamarbeidslinja og linja for oppgivelsen av arbeiderklassen og fagbevegelsens anti-imperialistiske kamp. Denne linja forsvares av de moderne revisjonistene, med de sovjetiske faglige lederne i spissen. På den andre sida står klassekamplinja, den anti-imperialistiske linja, som trofast og konsekvent er blitt forsvart av Albanias Fagforbund, Kinas fagbevegelse og andre progressive, faglige organisasjoner.

2. Albanias Fagforbund – en fortropp i verdens fagbevegelse

Arbeiderklassen i Albania har alltid, og trass i at den i utgangspunktet var tallmessig liten, kjempet for sine rettigheter. På tross av mange vansker maktet klassen å skape de første faglige organisasjonene i visse byer og for enkelte yrker. Gjennom arbeidet sitt bidro disse til en gradvis herding av klassebevisstheten. Arbeiderklassens kamp og organisasjon nådde et nytt og høyere nivå etter at Albania ble okkupert av det fascistiske Italia 7. april 1939.

Etter at Albania var blitt frigjort fra den nazistiske og fascistiske okkupasjonen og utbytterklassene var styrta, fødtes Albanias Fagforbund (AFF), under helt nye, historiske betingelser. AFF ble grunnlagt 11. februar 1945 på initiativ av Albanias Kommunistparti (i dag Arbeidets

Parti i Albania) og kamerat Enver Hoxha, lederen for partiet og det albanske folket.

AFF ble med i WFTU fra starten. En kan dele AFFs innsats i WFTU i tre hovedperioder, hver med sine spesielle trekk.

Første periode

Det er den perioden da WFTU sto på klassekampens og anti-imperialismens standpunkt. AFF slåss i denne tida konsekvent for å sette WFTUs program ut i livet og støttet aktivt de forskjellige aksjonene WFTU satte i gang. Etter at de reformistiske lederne i 1949 hadde skapt splittelsen i WFTU, forsømte Albanias arbeiderklasse og fagforbundene på ingen måte å avsløre og fordømme de reformistiske splittelsesmakerne.

AFF støttet også det korrekte standpunktet WFTU tok da organisasjonen i 1950 fordømte den revisjonistiske ledelsen i den jugoslaviske fagbevegelsen og slo fast at den drev »fraksjonsvirksomhet». Tida har seinere til fulle vist at dette prinsipielle standpunktet var riktig.

Andre periode

Denne begynner i 1960 da ledelsen i WFTU gradvis fjernet seg fra klassekamp- og anti-imperialist-linja, og begynte å følge og praktisere ei ny, opportunistisk linje: khrustsjovrevisjonistenes generallinje.

På denne tida utfoldet Albanias Fagforbund en omfattende aktivitet i WFTU med sikte på at organisasjonen skulle gå tilbake til sine gamle standpunkter, at den skulle korrigere de feil som var begått og ta tiltak for at de ikke skulle gjenta seg. AFF slåss for at striden og motsigelsene i WFTU skulle løses i arbeiderklassens kameratslige ånd, gjennom en åpen og rettfram konfrontasjon mellom synspunktene, gjennom en konstruktiv prinsippdiskusjon. AFF fyllte på denne måten sin internasjonalistiske plikt overfor arbeiderklassen og den internasjonale fagbevegelsen og forsvarte klassens anti-imperialistiske enhet.

AFF førte en seig og utrettelig kamp og holdt seg alltid til prinsippet om at i prinsippaker finnes ikke – og kan ikke finnes – en »mellomvei». Motsigelser kan ikke løses ved å tilsløre dem, bare ved å blotte dem og slåss med dem.

Ved alle de internasjonale faglige møtene, ved alle møter i WFTU og Den Internasjonale Fagforeningsunionen førte representantene fra arbeiderklassen i Albania, Kina – sammen med andre progressive, faglige klasseorganisasjoner – en hardnakket kamp for at alle dokumenter, vedtak og resolusjoner skulle gjennomsyres av arbeiderklassens og anti-imperialismens ånd og at de direkte skulle tjene proletariatets kamp. De tok aktiv del i diskusjonene om de grunnleggende problemene som de forskjellige organene i WFTU tok opp, og de gikk imot de opportunistiske synspunktene som revisjonist-lederne i WFTU sto for, samtidig som de fremmet konkrete og konstruktive forslag.

Sentralrådet i AFF kom med omfattende forslag angående en lang rekke grunnleggende dokumenter i WFTU og dens underavdelinger. Kommentarer og konkrete forslag ble lagt fram på den 4. Internasjonale Gruvearbeiderkonferansen i 1964 angående utkastet til statutter for denne. Det samme ble gjort på den 2. Internasjonale Faglige Konferansen om Arbeiderkvinnenes Problemer som ble holdt samme år for å diskutere utkastet til »Erklæring om arbeiderkvinnenes økonomiske og sosiale rettigheter». AFF la også fram endringsforslag til kommisjonen som skulle revidere WFTUs statutter og forskriftene for »Den Faglige Verdenskomiteen for Antimonopolistisk Samarbeid og Aksjonsenhet». Dette nevnt som eksempler.

De konkrete forslagene stanget mot motstanden fra de moderne revisjonistene, med de sovjetiske revisjonistene i spissen. De forsøkte dels ved press eller tvang, dels med demagogi – og ikke alltid med hell – å få forslagene fjernet eller forpurret.

På disse møtene var kampen mellom de to linjene meget hard. Striden sto om arbeiderbevegelsen og fagbevegelsens grunnspørsmål, som spørsmålet om krig og fred, om fredelig

sameksistens, om den nasjonale frigjøringskampen, om kampformene og målene for arbeiderklassen i de kapitalistiske landa, om den internasjonale fagbevegelsens enhet, osv.

På WFTUs 5. Kongress i 1961 gikk AFFs delegasjon mot de revisjonistiske standpunktene på en lang rekke grunnleggende spørsmål. Delegasjonen forkasta den revisjonistiske varianten som anbefaler å erstatte kampen mot imperialismen med økonomisk kamp mot monopolene. Lederen for delegasjonen fordømte den aggressive politikken til den amerikanske imperialismen, påviste hvilken fare den representerte for arbeiderklassen og fagbevegelsen, og erklærte: *»Vår delegasjon er av den oppfatning at den (den amerikanske imperialismen – forf.anm.) representerer den største fare for arbeiderne og folkene og freden i verden. Denne faren kan bare avverges og freden bevares ved at vi nådeløst avslører imperialismens aggressive karakter og dens demagogi, dens komplottter og hele dens undertrykker- og utbytter-politikk . . .*¹

På den 13. sesjonen i WFTUs Hovedstyre, som ble holdt i Budapest i oktober 1964 og som diskuterte de tesene som skulle være grunnlagsdokumentene for WFTUs 6. Kongress, la AFFs delegasjon fram sitt syn på de viktigste sakene, med en omfattende argumentasjon til støtte for sine meninger. AFF forkastet den rapporten som Eksekutivkomiteen i WFTU la fram og kalte den *»et revisjonistisk dokument som ikke tjener arbeiderklassens og den klassebevisste, anti-imperialistiske fagbevegelsens interesser.»* AFFs delegasjon avslørte WFTUs kapitulasjonslinje og understreka: *»De sovjetiske faglige lederne går i spissen for å fremme den farlige og skjebnesvangre kursen som vil undergrave WFTUs enhet. For å sette igjennom den arbeiderfiendtlige politikken de er blitt pålagt å føre i vår organisasjon, forsøker de å vende WFTU bort fra dens tradisjonelle linje, klassekampens og anti-imperialismens linje, og tvinge på organisasjonen en politikk som betyr underkastelse under imperialismen.»*²

I det øyeblikk ledelsen i WFTU stilte seg fullstendig

under de sovjetiske moderne-revisjonistenes politiske og ideologiske avhengighet og til punkt og prikke begynte å følge deres kapitulasjonistiske generallinje, mistet WFTU sin uavhengighet og begynte å vedta dokumenter og å innta standpunkter som fullstendig samsvarte med de sovjetiske revisjonistenes syn.

Det var for eksempel tilfellet med WFTU-ledelsens støtte til »Moskvatraktaten som delvis stans i prøvene med kjernefysiske våpen.» Før det hadde vært noen diskusjon om dette meget viktige dokumentet, før det var fattet noe som helst vedtak om det, erklærte WFTUs generalsekretær dagen før traktaten ble undertegnet at han betraktet avtalen som »et steg i retning av internasjonal avspenning, i retning av et klima med fredelig sameksistens . . .»

I en erklæring av 21. august 1963 behandler AFFs sentralråd Moskvatraktaten om delvis stans i prøvene med kjernefysiske våpen og forkaster hele traktaten. Erklæringen understreker at *»Moskvatraktaten utgjør et nytt, farlig revisjonistisk-imperialistisk komplott mot den sosialistiske leiren, mot de folk som er fratøvet sin frihet og mot verdensfreden. Den er en djevelsk felle for fredskreftene og tjener utelukkende den amerikanske imperialismen.»* Sentralrådet fordømmer også uttalelsen fra generalsekretæren i WFTU som godtok og støttet denne bedrageriske traktaten. *»Denne uttalelsen svarer ikke til WFTUs riktige linje og til dens anti-imperialistiske klasseinnretning. Den er videre i motstrid til ånden i WFTUs Faglige Handlingsprogram».*³

I den erklæringa han kom med den 17. september 1963 viser sekretæren i WFTU at han konsekvent forsvarer sin splittelsesvirksomhet. Han ikke bare støtter Moskva-traktaten fullt og helt, men kommer også med et offentlig og fullstendig grunnløst angrep på de kinesiske fagforeningene og kaller deres holdning »dypt feilaktig.»

Sentralrådet i AFF sendte 13. desember 1963 et brev til WFTU der det enda en gang fordømmer Moskvatraktaten

og peker på WFTU-ledelsens splittelsesmakeri. Her skriver AFF: *»Vi er videre meget foruroliget over det faktum at på et tidspunkt da man går inn for å unngå enhver kritikk eller offentlig fordømmelse av de reaksjonære lederne i FFI eller de jugoslaviske faglige ledernes undergravingsvirksomhet mot WFTU og mot enheten i den internasjonale fagbevegelsen, gir man seg uhemmet og offentlig til å angripe faglige organisasjoner som er medlemmer av WFTU. Slike handlinger tjener ikke til å bevare enheten i WFTUs rekker og utgjør en alvorlig fare for organisasjonen...»*⁴

På samme vis var den hilsningsadressen som WFTUs generalsekretær sendte til Nikita Khrustsjov på hans 70-årsdag og der han forherliger dennes forræderhandlinger, et splittelsesforsøk og en provokasjon mot de sunne faglige kreftene som kjempet i WFTU.

I et brev av 28 mai 1964 returnerte AFFs sentralråd denne adressen og avslørte Khrustsjovs forræderi og splittelsesvirksomhet og hans fiendtlige holdning til Albania. Brevet sier bl.a.: *»Albanias Fagforbund appellerer enda en gang om at man stanser disse handlingene som skader WFTUs autoritet og som setter dens enhet i fare. Men det synes som om visse grupper i WFTUs ledelse ikke ønsker å holde seg til fornuften og den korrekte vei. De tar dermed på seg et tungt ansvar overfor arbeiderne og de fagforeningene som er medlemmer i WFTU.»*⁵

De sovjetiske faglige lederne som var sjefene i WFTU manglet argumenter for å angripe AFF åpent, og måtte derfor ty til en lang rekke diskriminerende og restriktive tiltak mot AFF og dets delegasjoner. De opptrådte arrogant og uverdige, smidde renker og drev bakvaskelse.

Splittelsesmakeriet til de sovjetiske fagforeningslederne gikk etter hvert over til åpne angrep på arbeiderklassen og AFF i presse og radio. Denne virksomheten ble fulgt opp av andre i WFTU som gjennom utpressing, press og alle slags trusler forsøkte å få AFF til å underkaste seg. Men AFF holdt seg trofast til de prinsippene som var blitt slått fast. Etter 1962 holdt WFTU-ledelsen opp å trykke noen som

helst informasjon om den albanske arbeiderklassens arbeid og liv i propagandaskrifter, trass i at den hadde en rikholdig dokumentasjon om dette. Den gikk så langt som til å utelate Albania blant de som ble oppført som sosialistiske land i dokumentene til WFTUs Hovedstyres 13. sesjon.

Denne diskrimineringslinja viser hvilken ånd som rådde i WFTU, og den ble fulgt opp i underorganisasjonene (fagforeningsunionene). På den Internasjonale Bygningsarbeiderkonferansen som ble holdt i 1963 forsøkte man med alle mulige midler å hindre at AFF fikk medlemsstatus, og det var bare AFFs delegasjon som ikke fikk plass i konferansens presidium. Likeledes ble det albanske flagget ikke heist ved konferansen. På den internasjonale faglige konferansen om arbeiderkvinnenes problemer i Bucurest i 1964 ble den albanske delegasjonen med overlegg strøket fra lista over deltakere i den underkommisjonen som skulle utarbeide Erklæringa, trass i at deltakerne var utpekt av konferansen og den albanske delegasjonen hadde lagt fram et eget endringsforslag. Ved den internasjonale gruvearbeiderkonferansen i Moskva i 1964 hadde man endra teksten på AFFs innlegg i oversettelsen fra fransk til russisk, osv.

WFTU-ledernes forsøk på diskriminering av og press mot AFF var utallige, men de lyktes ikke å knekke AFFs vilje til å bekjempe revisjonistenes forræderi til siste slutt.

På Hovedstyrets 13. sesjon sa AFFs delegasjon: *Vi vil erklære at etter at Khrustsjovs revisjonistgruppe offentlig har angrepet Folkerepublikken Albania og satt i gang en vill bakvaskelse mot vårt land, har visse ledere i WFTU endret sin holdning mot AFF. I klar motstrid til de proletariske moralnormene har en del av lederne i WFTU gitt sin støtte til disse anti-sosialistiske tiltaka mot Folkerepublikken Albania, utelukkende fordi landet ikke bøyer seg for deres diktat.»⁶*

Tredje periode

Denne begynner med den 6. Faglige Verdenskongressen som ble holdt i oktober 1965 i Warszawa. Karakteristisk for perioden er at de sovjetiske faglige lederne fullstendig underla seg ledelsen i WFTU og uhemmet tok i bruk udemokratiske metoder.

Da den 6. WFTU-kongressen var under forberedelse fikk AFFs Sentralråd seg forelagt materiale og dokumenter som angikk kongressens arbeid. AFF la da på forhånd fram sine meninger om de problemene som skulle diskuteres på kongressen, kom med konkrete forslag til dagsordenen og uttrykte sine synspunkter på hvordan diskusjonene skulle gjennomføres. I den anledning sendte AFFs Hovedstyre et brev til generalsekretæren i WFTU den 1. september 1965, der man bl.a. slo fast: *»Hovedstyret i AFF konstaterer med beklagelse at kongressens dagsorden, dens grunnlagsdokumenter og dens diskusjonsgang følger den feilaktige linja som visse ledere i WFTU har fulgt etter den 5. Faglige Verdenskongressen, og som er stikk i strid med Det Faglige Handlingsprogrammet. Dette har de gjort, trass i bestemt og grunnlagt motstand fra mange nasjonale organisasjoner som er tilsluttet WFTU. Dersom en fortsetter å følge denne feilaktige linja og gi avkall på prinsippene om arbeidernes og verdens fagbevegelses anti-imperialistiske klassekamp vil det på ingen måte sikre et vellykket resultat for kongressens arbeid. Tvert imot vil det medføre stor fare for enheten i den internasjonale fagbevegelsen, for WFTUs prestisje, for dens eksistens og dens virksomhet.»*⁷ Og det skulle vise seg at AFFs bekymringer var vel berettiget. Dette ble klart under diskusjonene på den 6. WFTU-kongressen.

De grunnleggende motsigelsene som eksisterte mellom to motsatte linjer i WFTU ble enda mer skjerpa på det 14. sesjonsmøtet i Hovedstyret, og særlig på den 6. kongressen som ble innkalt umiddelbart deretter.

På det 14. sesjonsmøtet til WFTUs Hovedstyre hadde den revisjonistiske ledelsen åpent og klart forbrudt seg mot de

proletarisk-demokratiske prinsippene. AFFs delegasjon tok opp spørsmålet om utkastet til regler for den 6. kongressens arbeid og erklærte: *»... Det kan ikke fravikes at alle delegasjoner må garanteres retten til fritt å uttrykke sine meninger, og at de, hver gang de finner det påkrevet, må kunne legge fram sine organisasjoners synspunkter, enten disse meningene og synspunktene behager den ene eller annen part eller ikke.»* AFF foreslo at følgende paragraf skulle føyes til reglene: *»Det er kategorisk forbud mot å avbryte den delegat som har ordet i Kongressens plenumsforhandlinger. Presidiet garanterer ro og orden under forhandlingene og vil ta tiltak for å hindre støy, rop, avbryting av høyttalesoverføringen eller andre handlinger som hinderer at meninger fritt får uttrykkes.»*⁸

Dette forslaget ble ikke vedtatt fordi det var i åpen motsigelse til den måten de sovjetiske revisjonistene oppførte seg i WFTU på.

Ved plenumsforhandlingene til Kongressen og i dens kommisjoner utfoldet representantene for arbeiderklassen i Albania omfattende aktivitet for å bringe fram i lyset årsakene til motsigelsene i WFTU og avslørte gjennom fakta og argumenter de revisjonistiske faglige lederes demagogi og svik, med de sovjetiske i spissen. Lederen for AFFs delegasjon erklærte på WFTUs 6. Kongress: *»Alle vet at det er motsigelser om prinsipper i WFTU. Det er unyttig og skadelig for arbeidernes sak å tilsløre dem. Som det allerede er blitt sagt, trengs det i stedet at motsigelsenes opphav blir påvist. . . Opphavet til motsigelsene ligger i at visse ledere i WFTU fører ut ei feilaktig linje som de får diktet fra de sovjetiske, faglige lederne. Dette fører også til at man bryter prinsippene for demokrati, likhet osv.»*⁹

AFFs Sentralråd betrakta spørsmålet om revidering av WFTUs statutter som et stort og grunnleggende prinsippsspørsmål. Ettersom dette skulle diskuteres på den 6. Faglige Verdenskongressen, sendte AFF sine kommentarer og et meget detaljert endringsforslag til WFTUs Kommisjon for Revidering av Statuttene. På den 6. kongressen erklærte

AFFs representant: *»Etter vårt syn må endringene i statuttene klart vise at WFTU er en arbeidernes klasseorganisasjon og at den utgjør en del av proletariatets allmenne frigjøringsbevegelse. WFTU kan ikke løsrives fra denne bevegelsen.»* Han minnet om de motsigelsene som var oppstått om dette spørsmålet, og sa: *»De vanskelighetene vi har møtt gjenspeiler de to linjene som står mot hverandre i WFTU og de dypt motstridende holdningene som finnes når det gjelder definisjonen av WFTUs karakter, målsettinger, metoder og oppgaver.»*¹⁰

Den 6. WFTU-kongressen var helt, under de sovjetiske fagforeningsbossenes kontroll, og disse – sammen med deres tjenere – brøt de mest elementære regler for proletarisk og faglig demokrati. De frykta at den åpne konfrontasjonen med de klassebevisste faglige kreftene skulle avsløre deres forræderi. Derfor satte de i gang en voldsom bølge av bakvaskelser, angrep og uverdige provokasjoner. De gikk så langt som til å koble ut mikrofoner, nekte enkelte ordet, organisere alle slags forstyrrelser, trampe med føttene, rope fornærmelser, hyle, skrike ut trusler, og en lang rekke andre udemokratiske virkemidler som ble tatt i bruk under arbeidsmøtene. Formålet med alt dette var å hindre delegasjonene fra AFF, Kina og de andre faglige organisasjonene som sto på klassekamplinja å uttrykke sine meninger fritt. Sannhetens røst skulle bringes til taushet.

De revisjonistiske lederne i WFTU gikk så langt som til å forfalske AFF-delegasjonens tale. Dette ble gjort i den offisielle rapporten fra den 6. Kongressen i WFTU, der man tillegger de albanske representantene ord og meninger som er oppdiktet fra ende til annen.¹¹

WFTU-ledelsens frekkhet nådde høydepunktet under den 16. sesjonen i WFTUs Hovedstyre som ble holdt i desember 1966 i Sofia. Etter diktat fra de sovjetiske faglige lederne ble deltakerne på vilkårlig vis påtvunget beslutningen om å frata den kinesiske delegasjonen retten til å delta i sesjonens arbeid.

Delegasjonene fra AFF, fra fagforeningene i Folkerepublikken Vietnam og Sør-Vietnam, fra Ceylon, fra Indonesia, m.fl. protesterte mot denne splittelseshandlingen og forlangte vedtaket annullert.

Da delegasjonen fra AFF reiste seg for å uttrykke sin mening, ble den blankt nektet ordet, og den ble utsatt for grove fornærmelser, like til fysiske overgrep fra det hemmelige bulgarske politi som med makt rev mikrofonen fra AFFs delegasjon.

I en pressemelding stempler AFFs delegasjon til den 16. sesjon i WFTUs Hovedstyre politivolden som ble utøvd mot delegasjonen og utvisningen av den kinesiske delegasjonen som *»typisk fascistiske handlinger, uten sidestykke i historien til verdens fagbevegelse, og alvorlige politiske provokasjoner rettet mot WFTU fra khrustsjov-revisjonistene og deres medsamsvornes side»*.¹²

I en vurdering av resultatene fra den 16. sesjonen i WFTUs Hovedstyre erklærte L.Saillant om denne nedrige splittelseshandlingen: *»Det var nødvendig å ta denne beslutningen for å bevare de grunnleggende prinsippene for internasjonal arbeidssolidaritet og den proletariske moralen.»*¹³

Det var dermed skapt en ny situasjon der de revisjonistiske lederne kontrollerte og manipulerte møtene i WFTU og i underordnede organer fullstendig som de lystet. Føderasjonen var blitt et vedheng til den sovjetiske politikken.

De mest elementære normene for faglig demokrati ble brutt uten minste skrupler. Normal møteavvikling ble ikke respektert. De klassekamp-orienterte faglige organisasjonenes røst var brakt til taushet i WFTU. Under slike forhold fantes det ikke lenger noen mulighet for å føre kamp innad, og AFF sluttet å delta på WFTUs møter, samtidig som kampen utenfor organisasjonen ble ført videre med full kraft.

Den væpna aggresjonen som de sovjetiske revisjonistene og deres satelitter foretok overfor Tsjekkoslovakia, førte til forvirring og uorden i WFTUs rekke. De motsigelsene som

fantas i organisasjonen dukket fram i dagen. Under press fra den offentlige opinionen over hele verden så enkelte av lederne seg nødt til å »fordømme» invasjonen den første tida, av taktiske grunner. De gjorde det i forsiktige ordelag, i et ufullstendig dokument. Men snart etter snudde de om og støttet invasjonen fullt ut. Det ble avholdt en mengde hemmelige møter i WFTU, under de sovjetiske faglige ledernes formynderi. Lederne for Frankrikes CGT og Italias CGIL ble etter tur kalt til Moskva for å stå til rette for sitt »opprør». Under disse vanskelige og ugunstige forholdene besluttet revisjonistene å utsette den 18. sesjonen i WFTUs Hovedstyre »på ubestemt tid». Den var opprinnelig fastsatt til 5. oktober 1968.

På grunn av det inntrufne foretok den 7. WFTU-kongressen i 1969 enkelte »utrensninger» i ledelsen. På bakgrunn av hans »opprørshandlinger» fjernet de sovjetiske revisjonistene generalsekretæren i WFTU, L.Saillant. Han hadde hatt denne stillingen fra WFTU ble dannet. Nå ble han i stedet gitt tittelen »ærespresident». Dette vaktskiftet ble grunnlagt med plumpe argumenter som at »livet er hardt, og vi må være klar over at våre krefter avtar i livskvelden. . . Han har ikke lenger krefter til å være president (sic!).»¹⁴ Men noe seinere ble Saillant likevel utpekt til Konføderasjonssekretær for CGT i Frankrike.

AFF hadde straks fordømt den fascistiske aggresjonen mot Tsjekkoslovakia som en »avskyelig imperialistisk volds-handling» og en »uhyrlig forbrytelse». I et brev til WFTU forlangte AFF at det til dagsordenen for den 18. sesjonen i Hovedstyret skulle føyes til et punkt som ble formulert slik: *»Fordømmelse av den aggresjonen som de væpna styrkene fra Sovjetunionen og fire andre land i Warszawapakten har foretatt mot Den Sosialistiske Republikken Tsjekkoslovakia, og støtte til arbeiderklassen og folket i Tsjekkoslovakia i deres kamp for å oppnå frihet og nasjonal uavhengighet.»*¹⁵ Dette forslaget ble, i strid med WFTUs statutter, ikke lagt fram for Hovedstyret. I den erklæringa som AFFs Sentralråd offentliggjorde om

saka, sto det å lese: *»Dette faktum bekrefter det som AFFs Sentralråd har hevda gang på gang de siste årene, nemlig at WFTU er blitt et lydig instrument for de revisjonistiske lederne i de sovjetiske fagforeningene, og at all virksomhet i WFTU er underlagt sovjetisk diktat.»*¹⁵

Gjennom de to siste periodene har revisjonistenes taktikk i WFTU endret seg etter forholdene og den generelle politiske konjunkturen. I hovedregel har de forsøkt å tilsløre motsigelsene i WFTU for å unngå åpen polemikk for enhver pris, for å unngå at ideene konfronteres. Dette er blitt gjort med demagogisk grunning om enhet og om at man må studere de sakene som ifølge revisjonistene »forener oss» og »fører oss nærmere hverandre». De ønsker å skape et falskt inntrykk av at selv om motsigelsene manifesterer seg nå og da, vil »tida læge alle sår».

I begynnelsen anstremte de seg for at tesene deres skulle bli godtatt uten oppstyr og uten at de sjøl stilte seg til skue. Derfor brukte de gjerne stråmenn. Denne taktikken ble ikke av lang varighet. Etter den 22. kongressen til Sovjetunionens Kommunistparti grep de sovjetiske revisjonistene til brutale inngrep for å få sin plattform godtatt av WFTU. For å oppnå dette drev de intens virksomhet overfor faglige delegasjoner fra forskjellige land. Spesiell oppmerksomhet ble viet valget av »ivrige» delegater som støttet de revisjonistiske tesene og som angrep de faglige organisasjonene som sto på klassekamplinja. Med dette for øye ble det organisert besøk og rundreiser i Sovjetunionen og andre revisjonistland for dem.

Etter Khrustsjovs fall forandret revisjonistene taktikk. Ei tid forsøkte de å vise seg »mer forsonlige». På møter og i dokumenter nevnte de ikke lenger saker som allerede var avslørt, som Kuba-krisa, Moskvatraktaten, osv. På dette viset ønsket de å skape inntrykk av at noe var i gjære, at motsigelsene i WFTU kunne overvinnes, at striden skyldtes »subjektive» årsaker og ikke angikk prinsipper. Denne subtile demagogien tok sikte på å skape en illusjon av at selv i WFTU ville saker og ting endres. Den lille pausen ga

revisjonistene anledning til å omgruppere styrkene sine for å sette i verk desto villere angrep seinere.

Overfor den revisjonistiske taktikken med å tilsløre den prinsipielle uenigheten og det faktum at det fantes to motstridende linjer i WFTU, og overfor deres anstrengelser for å få møtene i WFTU til å gli »uten sammenstøt», svarte AFF med åpen polemikk. De sovjetiske revisjonistene ble gjennom faktiske påvisninger avslørt og fordømt som ansvarlige for splittelsen, som demagoger som under et dekke av »anti-imperialistiske» ord i virkeligheten står fullstendig i imperialismens tjeneste.

Albanias Fagforbund, ledet av Arbeidets Parti, har i den proletariske internasjonalismens og arbeidets solidaritetens ånd alltid ført uforsonlig og kompromissløs kamp mot opportunismen, reformismen og revisjonismen, både i og utenfor WFTU. AFF forsvarer dermed arbeiderklassen og arbeidernes vitale interesser og prinsippene om klassekamp og anti-imperialistisk kamp i verdens fagbevegelse.

KAPITTEL 2

FAGBEVEGELSEN – EN DEL AV DEN ANTI-IMPERIALISTISKE KLASSEFRONTEN

Helt siden slutten av 1800-tallet er det i arbeider- og fagbevegelsen blitt ført en lang prinsippstrid om bevegelsens karakter, dens rolle, dens oppgaver og om hvilke forbindelser som bør finnes mellom fagforeningene og arbeiderklassens politiske partier.

Som på alle andre områder møter en her to stridende tendenser. I går som i dag står to diamentralt motstridende syn mot hverandre, og mellom disse har det helt opp til våre dager foregått en stor prinsippstrid.

På den ene sida står den opportunistiske, reformistiske og revisjonistiske linja som godtar det kapitalistiske systemet og går inn for klassesamarbeid, som krever at fagbevegelsen skal holdes isolert og borte fra proletariatets allmenne politiske bevegelse for nasjonal og sosial frigjøring, at derr ikke skal blande seg i avgjørelsen av de store problemene til enhver tid, at den skal være en sosial-reformistisk bevegelse og at den skal nøye seg med å slåss for øyeblikkets økonomiske krav. Innenfor rammene av de lovene som det borgerlige systemet legger skal den underkaste seg borgerskapet og bli et vedheng til og en del av det kapitalistiske systemet.

På den andre sida står linja for klassekamp, anti-imperialisme og revolusjon. Denne linja krever at fagbevegelsen må bli et senter for motstand mot den kapitalistiske utbyttinga, et redskap for arbeiderklassens endelige frigjøring, en skole i proletariatets klassekamp, en del av den allmenne revolusjonære fronten, en viktig kraft i kampen for å avskaffe den kapitalistiske utbyttinga og knuse borgerskapet, og for sosialismens seier.

De viktigste områdene der de to antagonistiske linjene

har slåss mot hverandre har vært spørsmålene om arbeiderklassens og fagbevegelsens mål, standpunkter og meninger, og om hvilken vei som bør følges.

Det er blitt ført en kontinuerlig og omfattende ideologisk kamp i fagbevegelsen mellom de to linjene om de grunnleggende problemene i fagbevegelsen. La oss studere noen av disse områdene.

1. Om den økonomiske kampen i fagbevegelsen

Et viktig aspekt ved reformismen og revisjonismen på det faglige området består i at de ønsker å begrense til bare å befatte seg med arbeiderklassens øyeblikkelige økonomiske krav.

Slik sier generalsekretæren i det italienske CGIL det: *»Vi vil gå inn i forhandlinger, vi vil føre dem til ende, vi vil undersøke om forhandlinger på fabrikkene er mulige, vi vil finne ut i hvilken grad man er villig til å gi oss bedre lønn, en mer høvelig arbeidstid, og så videre. Vi ønsker bare at disse problemene løses. Så snart en kollektiv arbeidsavtale er underskrevet tar kampen også slutt.»*¹⁶ Dette er en typisk trade-unionistisk holdning.

Borgerskapets klasseinteresser krever også at fagforeningene er enkle redskaper for arbeiderklassens økonomiske kamp og at de forblir organisasjoner som har til hovedoppgave å slutte avtaler på toppen med kapitaleierne og slik bestemme betingelsene for kjøp av arbeidskraft.

Både revisjonistene og reformistene i fagbevegelsen gir øyeblikkets økonomiske krav forrang når de anbefaler »rent faglig kamp». Dermed rennonserer de på arbeiderklassens politiske kamp mot borgerskapet og imperialismen. På denne måten forsøker de bevisst å lede fagbevegelsen bort fra proletariatets allmenne politiske bevegelse, fra løsningen av de viktigste politiske og sosiale problemene.

Revisjonistledelsen i WFTU har gjort disse prinsippene til sine og anstrenger seg med alle midler – på internasjonale

møter, i pressa og ellers — på å føre fagbevegelsen inn i reformismens og trade-unionismens spor. I konklusjonene fra møtet i Hovedstyret i WFTU i desember 1968 kan man f.eks. lese følgende: *»Å forsterke den faglige karakteren av WFTU vil altså på den ene sida si å rette mer oppmerksomhet mot de yrkesmessige problemer, mot kravene og mot de aktivitetene som er fagforeningenes egentlige eksistensgrunnlag. . .»*¹⁷

Den økonomiske kampen som de faglige organisasjonene fører har visselig sin betydning. Den er en av de formene klassekampen tar. Men en fagbevegelse på klassekamplinja må aldri skille arbeidernes økonomiske og faglige krav fra de politiske, for de første kan bare bli oppfylt når de er kombinert med utholdende politisk kamp. Om dette ikke skjer, glir en over på den reformistiske syndikalismens standpunkt. Da åpner en veien for trade-unionismen og omformer fagforeningene til rent økonomiske og yrkesmessige organisasjoner.

Om dette skrev Lenin: *»Om arbeiderklassen begrenser seg til økonomisk kamp, mister den sin politiske uavhengighet, den blir hengende på slep etter de forskjellige partiene og forråder sin store parole: Arbeiderklassens frigjøring må være arbeidernes eget verk.»*¹⁸

Det monopolistiske borgerskapet i de kapitalistiske landa har både den politiske og den økonomiske makten i sine hender. I alle sine handlinger er det sikret total støtte fra den kapitalistiske staten. På denne måten har både monopolene og borgerstaten det samme mål og den samme klassekarakter. Når statsmakten er blitt et redskap for monopolene og brukes av dem for å undertrykke arbeiderklassen, er det umulig å skille arbeiderklassens og fagbevegelsens kamp for økonomiske krav fra den politiske kampen. De to delene er flettet sammen, og det er den politiske kampen som er den viktigste av disse. Utbytterkarakteren ved borgerstaten gjør det uomgjengelig nødvendig for arbeiderklassen, enten den vil eller ikke, å gjøre opprør, å slåss for sine rettigheter, å streike, å demonstrere,

osv. Når den fører denne kampen, stanger arbeiderklassen ikke bare mot arbeidskjøperne og monopolene, men også direkte mot de politiske organene, mot politiet, mot hæren. Ved hjelp av sitt byråkratisk-politimessige apparat går borgerstaten direkte inn i oppgjøret av arbeidskonflikter, den utsteder arbeiderfiendtlige lover, undertrykker arbeiderklassen og begrenser de demokratiske frihetene og de faglige rettighetene, osv. Den forsvarer interessene til monopolborgerskapet.

Som et resultat av den sterkere konsentreringen og akkumuleringen av produksjon og kapital på det nasjonale og internasjonale planet, og som en følge av aksellerert utvikling i den teknisk-vitenskapelige revolusjonen, har en i de avanserte kapitalistiske landa vært vitne til en hurtig og hittil uovertruffen vekst i de kapitalistiske monopolens makt. Denne utviklingen har særlig vært sterk de siste tiår. Det karakteristiske trekket ved disse monopolene er at deres virksomhet når langt utenfor de nasjonale grensene og foregår i mange land, for ikke å si verdensdeler.

Disse internasjonale monopolene, eller »multinasjonale selskaper» som borgerskapet og revisjonistene kaller dem for å skjule deres utbytter- og undertrykkerkarakter, er et av de karakteristiske trekk ved de utviklede kapitalistiske landa i vår tid og er en av hovedformene for den imperialistiske ekspansjonen.

I dag er det et meget begrenset antall store monopoler som er den ledende hovedkrafta i det politiske og økonomiske livet i den kapitalistiske del av verden. Flere av de »multinasjonale selskapene» er økonomiske enheter som disponerer kolossale mengder kapital, til tider mer enn budsjettene i mange industrialiserte stater. I noen tall: *»På lista over de 100 land og selskaper som har et nasjonalprodukt eller et omsetningsbeløp som er større enn 2 milliarder dollar pr. år, er 54 selskaper og bare 46 er land.»*¹⁹ Årsproduksjonen til industrimonopolet »General Motors Corporation» i USA, kalt verdens mektigste monopol, er større en nasjonalproduktene i Sverige, Nederland,

Belgia og Sveits tilsammen. I 1968 hadde selskapet en hær av ansatte på nesten 800 000 personer og et omsetningsbeløp på 22,8 milliarder dollar. Det engelsk-hollandske monopolet i matvareindustrien, Unilever, er å finne i 70 av verdens land, kontrollerer mer enn 500 bedrifter og har over 324 000 arbeidere og funksjonærer.

Tredjedelen av alle de internasjonale monopolene tilhører den amerikanske monopolkapitalen. Disse monopolene som direkte tjener den amerikanske imperialismens interesser og politikk, har ikke bare rent økonomisk, men også en uttalt politisk og militær karakter. De bidrar også til å styrke ekspansjonismen og hegemoniet. I de land der de har sine fangarmer, tvinger monopolene sin vilje og sin politikk igjennom, en politikk som er strid med de nasjonale interessene til de arbeidende massene. Eksempelene på dette er mangfoldige og megetsigende.

FN og dets spesialiserte institusjoner har organisert diverse møter og konferanser om monopolenes virksomhet. Flere ekspertgrupper er blitt nedsatt, både av ILO og av de reformistiske og revisjonistiske landsorganisasjonene. De »krever å øve kontroll» med monopolenes aktiviteter både på nasjonalt og internasjonalt plan. Men dette er bare demagogi som har til hensikt å dempe klassekampen i de kapitalistiske landa, knuse folkenes og de uavhengige lands motstand mot monopolenes ekspansjon og inngi arbeiderne illusjoner om at disse problemene kan løses gjennom drøftinger og resolusjoner.

Det er med all mulig grunn arbeiderne og den klassebevisste fagbevegelsen over hele verden er meget urolig over de skjebnesvangre konsekvensene de internasjonale monopolene fører med seg for de arbeidende massene og for den nasjonale sjølråderetten. Erfaringene viser mer og mer tydelig at økonomisk og politisk uavhengighet, sjølråderett og nasjonal sjølkjensle bare kan bevares når en med alle midler avslører og setter seg imot den økonomiske og politiske ekspansjonspolitikken imperialismen fører

gjennom sine store monopoler og andre former for nykolonialisme.

Albanias Fagforbund har på mange internasjonale møter avslørt og tilbakevist alle de reformistiske og revisjonistiske standpunktene som betrakter fagforeningene som et redskap begrenset til utelukkende å føre arbeiderklassens økonomiske kamp. AFF har alltid stått på det standpunkt at man i stadig høyere grad må koordinere kampen mot monopolene med alle former for politisk kamp. De økonomiske kampene må nødvendigvis føre til slag på et høyere nivå, til politiske slag, for det er bare disse som kan løse de økonomiske problemene.

Da AFF kritiserte den Faglige Verdenskomiteens Program for Antimonopolistisk Samarbeid og Aksjonsenhet (Leipzig 1963) fordi det ikke la samme vekt på økonomiske og politiske krav, understreket delegasjonen: *»Handlingsprogrammet for den Faglige Verdenskomiteen for Antimonopolistisk Samarbeid og Aksjonsenhet må ikke begrense seg til bare de økonomiske sakene. Som det kreves i WFTUs Faglige Handlingsprogram, burde dette programmet gjennomføres av plikten til på alle områder å slåss mot imperialismen, med USA i spissen. . .»*20

2. Om »faglig sjølstyre»

De reformistiske og revisjonistiske faglige lederne i de kapitalistiske landa støtter med store ord den gamle versjonen om at fagforeningene må holdes borte fra »ideologiene». Her finner vi opphavet til deres teser og preik om den »nøytralitet» og det »sjølstyre» (autonomi) som fagforeningene bør ha i forhold til arbeiderklassens politiske parti. De betrakter disse »teoriene» som løsningen på en mengde problemer og som »nøkkelen» til fagbevegelsens enhet. Til støtte for disse tesene trekker de ofte fram lederne i Italias CGIL, som hevder at et viktig aspekt av dette »sjølstyret» skulle være at det er »uforenlig» at mange

faglige ledere har faglige funksjoner samtidig som de fungerer i de politiske partiene eller i statsorganene (parlament, senat, osv.) I Italia har de reformistiske og revisjonistiske faglige lederne hatt en lang debatt om dette. Hensikten med denne debatten har vært å skape stor ideologisk forvirring i arbeiderklassen og fagbevegelsen, trekke dem med i en tom, steril og uendelig diskusjon som i stedet for å løse problemene ville vende arbeiderklassen og fagbevegelsen bort fra klassekampen.

Arbeider- og fagbevegelsens historie lærer oss at ingen sosial bevegelse kan eller bør være uten ideologi, at alle samfunnsmessige bevegelser eller organisasjoner har sine egne politiske oppfatninger som leder deres praktiske handlinger. Som enhver annen bevegelse har derfor også fagbevegelsen sin politiske og ideologiske karakter. Fagbevegelsen kan ikke være fremmed for politikken og ideologien, særlig ikke i våre dager når prosessen med oppdeling i to antagonistiske klasser og klassekampen mellom proletariatet og borgerskapet i alle verdens land går mot høydepunktet. I virkeligheten har fagforeningene fra de ble dannet stått i ideologiske avhengighetsforhold. Men problemet består i å avgjøre hvilken ideologi som har vært den framherskende, om det er den borgerlige, reformistiske og revisjonistiske ideologien eller proletariatets revolusjonære klassekamp-ideologi.

Lenin førte uforsonlig kamp mot fagforeningenes såkalte »sjølstyre» i forhold til arbeiderklassens politiske partier. Denne »autonomien» kalte han »en hyklersk, kontra-revolusjonær tilsløring», »borgerlig narrespill», og »passiv underkastelse under borgerskapet». Han påviste hvilken stor skade det ville påføre den tyske fagbevegelsen om tesene om faglig sjølstyre ble godtatt, og skrev:». . . Dette har hatt til følge et opportunistisk avvik i de tyske fagforeningene, og det på en så åpenbar måte at sjøl en så forsiktig mann som Kautsky i dette spørsmålet bare har kunnet innrømme at det dreier seg om et avvik.»^{2 1}

Når de reformistiske og revisjonistiske faglige lederne

anstrenger seg for å holde arbeiderklassens og fagbevegelsens aksjoner innfor de borgerlige livrammene, slik at de ikke skal skade det kapitalistiske systemet, forsvarer de i virkeligheten borgerskapets orden og styre. De velger nettopp det som passer borgerskapet. Alt deres prat om at fagforeningene skal være »apolitiske» er bare bedrag og demagogi.

Albanias Fagforbund baserer sitt synspunkt på erfaringene fra den klassebevisste arbeider- og fagbevegelsen. AFF har ment og mener fortsatt at arbeiderklassen på grunn av sin stilling som utbyttet klasse i det kapitalistiske samfunnet og sin revolusjonære karakter aldri må gå bort fra eller oppgi klassekampen, kampen mot kapitaleierne. Følgelig må arbeiderklassen også slåss mot borgerskapets regjering, som bare er et blindt og lydige redskap for monopolene. Fagbevegelsens endelige mål er å frigjøre arbeiderklassen fra den kapitalistiske utbyttinga. Derfor har den gjennom sin virksomhet politisk og ideologisk karakter, og den må ikke avskjæres fra ideologien til den klasse den tilhører.

AFF forsvarer for øvrig også resolutt det standpunkt at arbeiderklassen i sin bitre og mangfoldige kamp har behov for en generalstab og et hovedkvarter, dens proletariske, politiske parti, som må være den ledende, organiserende og inspirerende krafta i denne kampen. Uten et virkelig marxist-leninistisk parti vil arbeiderklassens og fagbevegelsens kamp møte nederlag, den vil henfalle til spontanisme og underlegge seg borgerskapet.

3. Om visse reformistiske og revisjonistiske standpunkter i fagbevegelsen

De borgerlige ideologene gjør alt de kan for å vise at i våre dager, i monopolkapitalismens epoke, har det skjedd radikale endringer i hele det kapitalistiske samfunnets struktur, at kapitalismen har forandret seg og at den gradvis skal ha mistet sin klassekarakter, sin utbytterkarakter. Ved

at de støtter opp under disse tesene og argumentene tjener sosialdemokratene og de moderne revisjonistene direkte monopolborgerskapet.

De borgerlige sosiologene, reformistene og revisjonistene tyr til alle slags midler og metoder for å skaffe deres ideologiske bagasje innpass i fagbevegelsen, for å propagandere deres synspunkter og deres »teorier», slik at de kan manipulere arbeiderklassen og fagbevegelsen og på det ideologiske planet narre og villed dem. De reformistiske fagforeningslederne utgjør en viktig base for denne aktiviteten.

Både reformismen og revisjonismen dyrker de borgerlige »teoriene» og ideene som tar sikte på å gjøre arbeider- og fagbevegelsen til et vedheng til det borgerlige systemet, uten perspektiver og mål. De forsøker å drukne dem i et ideologisk kaos. I våre dager har vi sett dem spre »teorien» om »strukture reformer». Ifølge denne »teorien» kan forholdet mellom klassekreftene og det kapitalistiske samfunnets struktur endres innenfor de betingelsene borgersamfunnet stiller og innenfor rammene av dette samfunnets lovverk. På denne måten skal monopolenes makt gradvis omformes til offentlig makt. Dermed kan kapitalismen gå over i sosialisme langs den »legale veien». Ifølge dem kan sosialismen bygges innenfor rammene av det kapitalistiske systemet, slik at det ikke blir nødvendig at arbeiderklassen med vold knuser statsapparatet, uten klassekamp, men gjennom »nasjonaliseringer», »planøkonomi», »offentlig kontroll» over investeringene, arbeidernes medinnflytelse over »leding og styring» av de kapitalistiske bedriftene, osv.

I tesene fra CGILs (Italia) 7. Kongress sies det: »*Aksjon for reformer er en kampstrategi som tar sikte på å erobre stadig større muligheter til arbeiderkontroll over samfunnets utvikling. Følgelig endrer den styrkeforholdet mellom klassene.*»²²

Virkeligheten og erfaringen har vist at reformer under kapitalismen ikke er avgjørende, at de ikke kan endre forholdet mellom klassene i det kapitalistiske samfunnet, at

de ikke fører til kvalitative forandringer når det gjelder arbeiderklassens plass i samfunnet og ikke løser arbeidernes vitale problemer. De har sin betydning når de er i de arbeidende massenes interesser og blir brukt til å utvikle og styrke klassekampen. Reformene kan ikke i noe tilfelle erstatte den revolusjonære kampen, men bør være en støtte for denne.

I de kapitalistiske landa snakkes det mye om nasjonaliseringer av bedrifter eller monopoler. Revisjonistene og reformistene presenterer dette som »steg mot sosialismen», tiltak som »svekker kapitalismen og direkte bidrar til å forbedre arbeiderklassens økonomiske stilling», osv.

På WFTUs 6. Kongress som behandlet disse sakene, erklærte representanten for CGIL: *»Vi mener spesielt at statskapitalismen skaper nye og mer avanserte betingelser for vår kamp, at den gir konkrete vilkår for et demokratisk alternativ som, med utgangspunkt i arbeidernes og store folkegruppers økonomiske og sosiale krav, bidrar til å tilfredsstille disse kravene og gjennom en demokratisk prosess redusere monopolenes makt.»*²³

Virkeligheten har vist at når borgerstaten nasjonaliserer bedrifter eller monopoler skjer dette i monopolkapitalismens interesse, for å tjene den. Slike nasjonaliseringer er bare en mystifikasjon. Sannheten er at nasjonaliseringene skjer når monopolene er i vanskeligheter. For å overvinne vanskene ber de den borgerlige staten nasjonalisere bedriftene deres, mot vederlag. Det hender at staten foretar nasjonaliseringer i bransjer som går med tap, slik at monopolborgerskapet på dette viset kan redde seg fra falitt og flytte investeringene sine til andre bransjer der profitten er større. Det finnes mange eksempler på nasjonaliseringene som er gjennomført på arbeidernes bekostning.

Nasjonaliseringene i de kapitalistiske landa har så langt fra forbedret arbeiderklassens kår. De har bare økt utbyttinga. De er ingen »sosialisering» av produksjonsmidlene. De må vurderes fra klasse-synsvinkelen og sees i sammenheng med den allmenne svekkelsen av monopolene og imperialismen.

Betrakter man dem utenfor denne ramma, er de bare et narrespill.

Reformer i det kapitalistiske samfunnet må verken forkastes eller bli gjenstand for overdreven dyrkelse. Man må ha en kritisk og realistisk holdning til dem.

a) Om arbeiderklassens rolle

De borgerlige og revisjonistiske ideologene forsøker å benekte arbeiderklassens revolusjonære karakter og dens historiske og ledende rolle i vår epoke. De anstrenger seg for å framstille det moderne kapitalistiske samfunnet som »fornyet», som et »velstandssamfunn». Ifølge dem har monopolkapitalismen utviklet seg og er ikke lenger så undertrykkende og utbytende som den engang var. For øyeblikket skal det foregå en avproletariseringsprosess i det kapitalistiske samfunnet, slik at arbeiderklassen gradvis er i ferd med å forsvinne, at den borgerliggjøres og integreres i kapitalismen. På denne måten opphører arbeiderklassen å være proletarisk, for motsetningene mellom den og kapitalismen svekkes mer og mer. Dette »nye» samfunnet har de døpt med forskjellige navn, som »folkekapitalismen», »ny-kapitalismen», »konsumsjonssamfunnet», »industri-samfunnet», osv.

Under disse betingelsene – om vi skal tro disse ideologene – har arbeiderklassen mistet sin kampinnstilling. Den er ikke lenger interessert i revolusjonær omforming av samfunnet. Konsekvensen av dette skulle være at fagforeningene burde samarbeide med kapitalismen og rydde av veien motsigelsene gjennom forhandlinger, innenfor borgersystemets rammer og lovverk.

De viktige endringene i verden har ikke forandret kapitalismens karakter og natur. Den er så langt fra blitt »folkelig». Tvert imot er den blitt grusommere, mer aggressiv og mer undertrykkende. Utbyttinga og forarminga av arbeiderklassen ikke bare fortsetter, men blir stadig hardere. Dette er en lovmessighet i det kapitalistiske samfunnet. For eksempel: i det mest utviklede kapitalistiske landet, USA,

kontrollerte de 7,4% av folket som utgjør monopolborgerskapet (1969) 65,4% av den nasjonale rikdommen. I Storbritannia fikk arbeiderne i 1963 bare 26% av nasjonalinntektene. Den største delen 74%, gikk til borgerskapet.

Det er et ubestridelig faktum at den proletariseringa som klassesdifferansieringa i det kapitalistiske samfunnet nødvendigvis fører med seg foregår raskere og raskere. Mens arbeiderklassen i begynnelsen av dette århundret talte omlag 30 mill. arbeidere sysselsatt i produksjonen, er tallet nå 220 mill. bare i de utviklede kapitalistiske landa. Det er også et viktig faktum at arbeiderklassen ikke bare utgjør en tallmessig stor styrke. Den er også ei mektig sosial og politisk kraft som resolutt slåss mot kapitalistisk undertrykking og utbytting.

Borgerskapet benytter subtil sosialpolitikk. Når vi kan notere en viss relativ forbedring av levevilkåra for en del av arbeiderklassen i de utviklede kapitalistiske landa, skyldes dette først og fremst arbeiderklassens og de arbeidende massenes kamp, og i tillegg innflytelse fra de sosialistiske ideene. Borgerskapet blir nødt til å gi arbeiderne enkelte konsesjoner, ofte rent midlertidig. Dette gjelder f.eks. lønn, sosiale trygder, fritid, osv. Men dette skyldes ikke borgerskapets humanisme eller storsinnethet, men er i hovedsak et resultat av arbeiderklassens objektive rolle i den samfunnsmessige produksjonen.

I et forsøk på å spekulere i disse forandringene har man utarbeidet tesen om »konsumsjonssamfunnet» for å vise den påståtte avskaffelsen av klassene i det kapitalistiske samfunnet og arbeiderklassens endrede stilling, økonomisk og sosialt. Men arbeiderens individuelle konsumsjon forandrer ikke hans plass i samfunnet. Denne konsumsjonen tar utelukkende sikte på arbeidskraftens reproduksjon, slik at den skal være i stand til å produsere og til å tåle det djevlelske arbeidstempoet.

Under den teknisk-vitenskapelige revolusjonen er kapitalistene interessert i at arbeideren i så stor grad som mulig øker sitt utdannelsesnivå og forbedrer sine yrkeskvalifika-

sjoner, slik at han kan møte den stadig mer sammensatte mekaniseringen av produksjonen. Dermed kan arbeideren skaffe dem stadig flere produkter og større profitt.

Trotskistene og anarkistene forneker også arbeiderklassens rolle og lederplass. De betrakter studentene og de intellektuelle som revolusjonens hovedkraft. Trotskistene og anarkistene sverger til arbeiderbevegelsens spontanitet og godtar dermed ikke nødvendigheten av proletariatets parti og arbeiderklassens organisering i fagforeninger, som de anser som »byråkratiske«. Disse to retningene har våknet til liv igjen i fagbevegelsen de siste åra som en følge av revisjonistenes forræderi og det faktum at det i bevegelsens rekker har glidd inn småborgerlige skikt som vakler mellom venstre og høyre. Stikk i strid med erklæringene fra representantene for disse retningene, trass i deres »venstre«-fraser og deres »revolusjonære« ord, slutter de i alle de viktigste sakene opp om de moderne revisjonistene.

De sosiale konfliktene som til stadighet bryter ut i den kapitalistiske verden, den store klassebevegelsen som kan ta de mest voldsomme former, like til blodsutgydelse, er rett og slett revolusjonære stormer som skaker det borgerlige systemet like ned i dets grunnlag. Det typiske trekket ved disse konfliktene er at det først og fremst er arbeiderklassen som driver dem fram, som kaster seg ut i mektige aksjoner mot monopolene og borgerskapets politiske makt, mot imperialismen og kolonialismen. I disse kampene gjennomføres en riktig kombinerings av arbeiderklassens og de øvrige massenes kamp for bedre økonomiske kår med kamp for sosiale og politiske rettigheter. Grunnlaget for disse klassekampene består i hatet og protesten mot det borgerlige samfunnet som roten til alt ondt.

Gjennom kampen viser arbeiderklassen at dens interesser er uforenlige med borgerskapets, at den eneste sikre veien for å frigjøre seg fra den kapitalistiske utbyttinga og undertrykkinga er å ødelegge det kapitalistiske systemet med vold. Arbeiderklassen kan og bør ha hegemoniet over enhver virkelig folkelig revolusjon, ikke bare de sosialistiske,

men også revolusjoner for demokrati og frigjøring. Dette er et overordentlig viktig prinsippsspørsmål. Arbeiderklassen er opphavet til og skaperen av store samfunnsomveltninger. Uansett nivået i klassebevissthet er arbeiderklassen den mest revolusjonære klassen, direkte interessert i avskaffelsen av det kapitalistiske systemet.

Men arbeiderklassens historiske oppgave er nært knyttet til opprettingen av arbeiderklassens revolusjonære politiske parti og til dets rolle som organisator og leder. Disse tesene er av den største prinsipielle betydning. Arbeiderklassens erfaring og praksis har bekreftet at de fortsatt er høyst aktuelle.

b) Om den teknisk-vitenskapelige revolusjonen

Monopolborgerskapet later som om utviklinga i den teknisk-vitenskapelige revolusjonen fjerner klasseforskjellene, omformer kapitalismen, skaper overflod og nye relasjoner i samfunn der nesten alle har rikelig med materielle goder, osv.

På denne måten benytter monopolborgerskapet seg av den teknisk-vitenskapelige revolusjonen ikke bare til å øke sin profitt, men også til å sette i gang en ideologisk offensiv. Gjennom tallrike økonomiske og sosiale »teorier» og doktriner forsøker det å holde fram kapitalismens »progressive» karakter.

Reformistene og revisjonistene glorifiserer teknikk og vitenskap og betrakter dem som avgjørende faktorer for utviklingen av samfunnet. Tekniske framsteg vil, ifølge dem, gradvis omformes til sosial framgang fordi den bringer flere materielle goder, høyner arbeidernes tekniske nivå, minsker forskjellene i kvalifikasjon, osv.

Disse teknokratiske synspunktene og tesene har også trengt inn i fagbevegelsen. Slik sa Bonnaure det på det franske CGT-FOs 9. Kongress: *»Vi lever i en verden som er teknikkens og vitenskapens. I denne verden har ideologien*

ikke lenger sin gamle plass. For ungdommen som er vokst opp under disse vilkår er det ikke ideene som forandrer verden, men vitenskapen. Og hvis ungdommen interesserer seg for noe, er det atomet, ikke sosialismen.»²⁴

De store framsteg mennesket har gjort på teknikkens og vitenskapens område forandrer ikke kapitalismens undertrykkende og utbytende karakter. De er ikke de bestemmende faktorene i samfunnsutviklinga. Jo større denne framgangen er, jo dypere blir kløfta som skiller monopolborgerskapet fra de arbeidende massene. Arbeiderklassens redning kommer ikke fra vitenskapens og teknikkens framgang, men gjennom intensivering av klassekampen mot borgerskapet, gjennom tilegnelsen og konsekvent praktisering av sosialismens store ideer som er blitt ei stor drivkraft for de arbeidende massene i alle verdenshjørner.

Riktignok skal man ikke på noen måte benekte vitenskapens og teknikkens viktige rolle eller deres innflytelse på produktivkreftenes utvikling, like lite som man må se bort fra de endringer de medfører i den sosiale strukturen i det kapitalistiske samfunnet. Men framgang på disse områdene endrer ikke forholdet mellom klassene i det kapitalistiske samfunnet, påvirker ikke selve utbyttingssystemet og kapitalismens natur. Tvert imot, den styrker kapitalismen mer og mer. For under statsmonopolkapitalismen intensiverer den raske utviklinga av vitenskap og teknikk utbyttinga, perfektionerer den, øker arbeidsledigheten og gjør monopolene rikere. Derfor fører ikke automatisering i de kapitalistiske landa til at klassekampen mildnes, men til at den skjerpes kraftig, til at krisa utdypes. Arbeiderklassens kamp retter seg jo ikke mot automatiseringa, men mot de betingelser og de sosiale årsaker som gjør den til ei ulykke for arbeiderklassen.

Den borgerlige og revisjonistiske tesen om at den teknisk-vitenskapelige revolusjonen leger og reformerer det kapitalistiske samfunnet, er en ideologisk avledningsmanøver. Derfor må avsløringen av denne tesens falske og skadelige

karakter være en viktig oppgave for arbeiderklassen og den fagbevegelsen som står på klassekampens linje.

c) Samfunnsmessig »medeie»

Gjennom teorien om »medeie», det vil si medbestemmelsesrett i ledelsen av bedrifter, forsøker monopolborgerskapet å skape illusjonen av at arbeiderne deltar direkte i styringen av de kapitalistiske bedriftene. Dette er en annen demagogi som de reformistiske og revisjonistiske lederne i fagforeningene særlig i Vest- og Øst-Tyskland setter stor pris på. Ifølge denne tesen er forholdene i monopolkapitalismen nå modne for at arbeiderne ikke bare deltar aktivt i produksjonen, men også – på lik linje med sjefene og monopolkapitalistene – i den direkte ledelse av den kapitalistiske bedriften, i planleggingen av produksjonen, i fordelingen av inntektene. På denne måten blir arbeiderne »medeiere og med-direktører» i de kapitalistiske bedriftene.

Det vest-tyske LO, DGB, uttalte i en resolusjon som ble vedtatt på deres 7. Nasjonale Kongress: *»Fagbevegelsens krav om lønnstakernes like rett til å være med på beslutningene på alle samfunnsområder er uttrykt gjennom vår overbevisning om at et virkelig demokratisk system bare er mulig dersom arbeiderne ikke bare deltar i beslutningene i egenskap av samfunnsborgere og gjennom parlamentet, regjeringen og administrasjonen, men får direkte innflytelse over økonomien... For tida er kravet om økonomisk medstyring aktuelt for fagbevegelsen i alle de utviklede, vestlige landa.»*²⁵

Nettopp dette reformistiske bedraget fant ekko hos presidenten for Øst-Tysklands LO, FDGB. På WFTUs 6. Kongress i Warszawa, støttet han ideen om at man skulle propagandere for medbestemmelsesrett.

Monopolene er interessert i at disse formene for arbeidernes »styring» og »deltakelse» i bedriftenes »ledelse» blir så utbredt som overhode mulig og at de støttes av arbeiderklassens organisasjoner. Ernest Benda, tidligere

innenriksminister i Vest-Tyskland, driver denne teorien enda lenger når han i sin bok »Industrielt herredømme og den sosiale staten» forklarer at *»medstyring er bare mulig dersom den ikke fører til at monopolenes makt begrenses og dersom fagforeningene godtar monopolenes stat uten baktanker og forbehold.»*²⁶. De forslag som det franske borgerskapet la fram etter de store streikene i mai–juni 1968, og som gikk ut på at arbeiderne skulle få »delta» i bedriftenes økonomiske og finansielle liv, var bare en gjentakelse av disse demagogiske »teoriene».

Andre teser hveder at »arbeiderne kan legge kapitalen under sin direkte kontroll». Ifølge den tidligere formannen i det reformistiske danske LO, T. Nielsen, burde alle fagforeningsmedlemmer gi en viss månedlig sum til fagbevegelsen, i form av obligatorisk sparing. Følger en hans beregninger, vil det på 20 år akkumuleres en sum på 21 milliarder danske kroner, eller halvparten av Danmarks nasjonalformue. Dermed ville arbeiderne kunne kontrollere hele det økonomiske livet i landet gjennom de aksjer som de skulle kjøpe for denne kapitalen.

Dersom en skal høre på de borgerlige sosiologene og deres lakeier, er vi i dagens kapitalistiske samfunn vitne til en demokratisering av bedriftene, en mer rettvis fordeling av godene, osv. Ifølge dem er eiendomsretten til produksjonsmidlene ikke lenger et monopol for kapitalistklassen. Et stadig større antall arbeidere og funksjonærer deltar direkte i administreringen og ledelsen av de kapitalistiske bedriftene eller blir eiere av kapitalistiske aksjer. Dessuten skal det de siste år liksom ha foregått en revolusjon når det gjelder fordeling av nasjonalinntekten. Kapitalismen får dag for dag en mer sosial karakter, et mer menneskelig ansikt.

Til støtte for disse tesene lager borgerskapets ideologer enorm publisitet for de forskjellige »råd» som fungerer i de kapitalistiske bedriftene. Disse organene har forskjellige navn fra land til land: »bedriftskomiteer» i Frankrike, »interne kommisjoner» eller »fabrikkråd» i Italia, »produksjonsutvalg» i Skandinavia, osv. De er offisielt

anerkjent både av staten og arbeidsskjøperne, og skal angivelig representere arbeiderne. De reformistiske og revisjonistiske fagforeningslederne tar sikte på at disse organene skal tjene som redskaper for klassesamarbeid, for sabotasje og nedleggelse av klassekampen.

Disse »teoriene» er i virkeligheten bare snedig kamuflering av den kapitalistiske utbyttinga og reint bedrageri, for de skaper illusjoner om at arbeiderklassen innenfor rammene til kapitalistsystemet kan være eiere til, og ha ledelsen over produksjonsmidlene, at de kan styre økonomien. Men det virkelige livet har alltid vist at i det kapitalistiske samfunnet tilhører produksjonsmidlene en liten håndfull mennesker, og at de egentlige herrene til produksjonsmidlene er kapitalistene som tillater seg å gi almisser eller små konsesjoner til arbeiderklassen, så fremt deres egne interesser ikke lider noen skade.

Selv det jugoslaviske »sjølstyret» er bare en variant av de gamle anarko-syndikalistiske teoriene som baserer seg på kapitalismens integrering i sosialismen. Overgangen fra sosialistisk eiendom til privat gruppeeidom i Jugoslavia har uvergelig ført til at kapitalismen er gjeninnført, til konkurranse, til kamp mellom arbeiderkollektivene. »Sjølstyret» bryter med det sosialistiske prinsippet om inntekt etter arbeidsinnsats og fører til at et sjikt arbeideraristokrater oppstår og blir rike. Det fører til at utbyttinga av arbeiderklassen skjerpes og til at dens ledende rolle forsvinner. Det er ingen tilfeldighet at Jules Moch, lederen for det franske sosialistpartiet og tidligere innenriksminister, identifiserer »sjølstyre»-organene i Jugoslavia med »bedriftskomiteene» i Frankrike.

»Dagnes Jugoslavia», sier kamerat Enver Hoxha, »bærer alle kjennemerker på et borgerlig land, og det lider av de samme alvorlige og kroniske lidelser som er typisk for kapitalismen, som f.eks. de dype økonomiske krisene, arbeidsløshet, konkurranse, anarkiet, inflasjonen, bitre sosiale og politiske konflikter og nasjonal splittelse.»²⁷

AFF har ført besluttsom og prinsipiell kamp mot disse

reformistiske og revisjonistiske tesene, oppfatningene og handlemåtene i fagbevegelsen. AFF anser at kampen for å avsløre og knuse den sosiale demagogien som borgerskapet og dets øyentjenere bærer fram i fagbevegelsen er en plikt av historisk rekkevidde og en ufravikelig betingelse for arbeiderklassens frigjøring fra den kapitalistiske utbyttinga og for utviklinga av den klasseorienterte fagbevegelsen.

4. Holdninga til den Internasjonale Arbeiderorganisasjonen (ILO)

Et av reformismens og revisjonismens trekk er tendensen til å ville gjøre fagbevegelsen til et vedheng til FNs spesialiserte institusjoner, deriblant ILO.

Som vi allerede har understreket var ILOs oppgave å kvele klassekampen og gi det falske inntrykket at gjennom ILOs virksomhet, ved arbeidslovgiving innenfor borgerstatens rammer, skulle arbeiderklassens problemer løses og dens krav innfris.

Fakta viser at denne organisasjonen ikke har løst et eneste av arbeiderklassens grunnleggende problemer i de kapitalistiske landa, som f.eks. arbeidsløsheten, retten til arbeid, lik rett for kvinnelige arbeidere, reduksjon av arbeidstida, økning av den betalte fritida, forbedring av trygdesystemet, osv. Dette trass i de mange konvensjonene og anbefalingene om disse sakene. Fra den ble dannet og til 1971 har ILO vedtatt 134 konvensjoner som bare har demagogisk verdi, og som sjøl der de er blitt godkjent ikke blir satt ut i livet. ILO har vært og vil forbli et senter for uendelige, akademiske debatter, et sted der man holder vakre taler uten at noe blir oppnådd på det praktiske plan.

Grunnlaget for ILOs oppbygging og hele dens virksomhet er prinsippene om klassesamarbeid, fellesskap og harmoni mellom klassene. Dette gir seg det »originale» uttrykket som dens »trepartisme» (de »tre nøklene») utgjør og som er slått

fast i dens statutter. Ifølge disse er hvert medlemsland i ILO representert i alle dens organer ved staten, arbeidsgiverne og arbeiderne. Staten blir i denne forbindelse betraktet som et organ over klassene, en »mellommann», en »megler» mellom arbeiderne og arbeidskjøperne, staten er representert med to delegater, mens arbeidsgiverne og arbeiderne har hver sin. Ifølge ILOs statutter er det bare regjeringene som kan utpeke den faglige organisasjonen som skal representere arbeiderne i ILO.

Gjennom sin eksistens og sin aktivitet i mer enn et halvt århundre, ved sin struktur og sine metoder, har ILO alltid tjent borgerskapets og imperialismens interesser, spesielt den amerikanske imperialismen som for å tvinge sin vilje igjennom har tydd til alle tenkelige midler, fra utpressing til finanspress. USA bruker hvert år en sum på 3,7 mill. dollar for å holde ILO ved like. I 22 år (fra 1948) satt David Morse, tidligere vise-statssekretær i USAs Arbeidsdepartement, som generaldirektør i ILO.

I 1954 sluttet også Folkerepublikken Albania seg til den Internasjonale Arbeidsorganisasjonen. Formålet var å bidra til å utvikle arbeidernes revolusjonære kamp, avsløre imperialismaktens og de opportunistiske og reformistiske landsorganisasjonenes folkefiendtlige politikk. Folkerepublikken Albanias delegasjoner slåss på de forskjellige sesjonene i ILO for å støtte arbeiderklassens rett og folkenes nasjonale og revolusjonære frigjøringsbevegelser. På ILOs 47. sesjon var Albanias delegasjon blant de 32 afrikanske og arabiske delegasjonene som forlot møtesalen i protest, for å boikotte de fascistiske representantene fra Sør-Afrika. Også revisjonistene – med den sovjetiske delegasjonen som leder – trakk seg tilbake fra sesjonen, men på rent formelt vis. Allerede dagen etter vendte de tilbake. Men de klarte ikke å overbevise de afrikanske delegasjonene om å delta i konferansen.

Representanten for arbeiderne i Folkerepublikken Albania påpekte på denne 48. sesjonen hvilken dyp krise ILO var inne i, og sa: *»Den situasjonen ILO er inne i*

innebærer at ILO må komme ut av blindgata og bli en organisasjon som svarer til arbeidernes krav og ønsker. Det problemet som stiller seg i dag er ikke en enkel gransking av ILOs virksomhet og struktur, men en radikal endring av disse. For krisa er nært knyttet til innretningen av ILOs virksomhet og struktur.»²⁸ I det brevet som Folkerepublikken Albanias utenriksminister ved denne anledningen sendte generaldirektøren i ILO for å meddele ham at Folkerepublikken Albania trakk seg ut av organisasjonen (30. juli 1965), uttales det spesielt: » . . . Så lenge ILO ikke radikalt endrer sitt program, sine statutter og sin virksomhet slik at den blir til gagn for arbeiderklassen, de undertrykte folk og de nylig frigjorte landa, og så lenge den ikke er omgjort til en virkelig demokratisk organisasjon, ville det bare oppmuntre de vestmaktene som kontrollerer ILOs politikk dersom Folkerepublikken Albania fortsatte å delta i denne organisasjonen.»²⁹

KAPITTEL 3

FAGBEVEGELSENS HOLDNING TIL IMPERIALISMEN OG DEN NASJONALE FRIGJØRINGSKAMPEN

Fagbevegelsens holdning til imperialismen er et av de avgjørende spørsmål i bevegelsen. Også når det gjelder behandlinga av dette spørsmålet har man sett to diamentralt motstridende linjer.

For arbeiderklassen er kampen for fred uadskillelig fra den kampen klassen fører for å få igjennom sine krav, for å forsvare sine seire og for å oppnå bedre arbeids- og livsvilkår. Men for å forsvare freden er det uomgjengelig nødvendig å slåss mot den som setter den i fare, som undertrykker og utbytter arbeiderklassen og folkene. Denne reelle fienden er imperialismen, som vil eksistere så lenge samfunnet er delt i antagonistiske klasser. Imperialismen, med den amerikanske imperialismen i spissen, har vært og er fremdeles et senter for krig og aggresjon, den største utbytter av folkene og bastionen for verdens reaksjon.

De revisjonistiske WFTU-ledernes holdning til den amerikanske imperialismen begynte å svekkes fra det øyeblikk disse underkastet seg sovjetisk diktat. Fra da av ble kursen gradvis forandret, og på det faglige planet ble linje for anti-imperialistisk kamp og klassekamp erstattet av fredelig sameksistens. I WFTUs dokumenter, i pressa, på konferansene og på kongressene talte man i eksalterte vendinger om å mane bort krigsfare, man snakket om de amerikanske imperialistledernes »medgjørlige» holdning og om at imperialismen hadde forandret vesen. Det ble også hevdet at »sameksistensen dreper imperialismen», og at sameksistensen burde bli ansett som »WFTUs generallinje», osv. Rapporten fra den 13. sesjonen til WFTUs Hovedstyre understreker følgende: *»Den fredelige sameksistensens*

politikk er det eneste alternativet i vår tid dersom man ønsker at menneskeheten skal spares for de fryktelige følgene av en kjernefysisk krig. Spørsmålet om krig og fred stiller seg i dag for menneskeheten på følgende måte: krig eller fredelig sameksistens.»³⁰

Seinere endra lederne i WFTU taktikk. I rent demagogiske hensikter begynte de å snakke mot den amerikanske imperialismen. Men anti-imperialismen deres har en hul klang. Den er bare ei maske for å vende bort arbeiderklassens oppmerksomhet, et middel til å kamuflere deres opportunistiske og kapitulasjonistiske linje.

Prinsippene om fredelig sameksistens er gyldige i forholdet mellom land med ulike sosiale systemer, men den klassekamporienterte fagbevegelsen kan ikke godta fredelig sameksistens som generallinje for sin aktivitet. Å godta noe slikt ville være å anvende classesamarbeid i all faglig virksomhet, det ville være å rennonsere på den anti-imperialistiske klassekampen. Historisk er det bevist at utbytterne ikke kan sameksistere på fredelig vis med de utbyttede, at kampen mellom dem er permanent og uunngåelig. Proletariatets frigjøring er direkte knyttet til kampen mot den kapitalistiske utbyttinga og til imperialismens undergang. Derfor må ikke sameksistensen ofre proletariatets og de undertrykte folkenes revolusjonære kamp, den må ikke undertrykke den politiske og ideologiske kampen mot imperialismen.

Historia kan til nå ikke oppvise et eneste eksempel på at imperialistene av egen, fri vilje har lagt ned våpnene. Folkene må avvæpne dem, og på dette området må den klassekamporienterte fagbevegelsen ta på seg en viktig rolle. For jo mer omfattende, bitter og massiv kampen mot imperialismen er, jo større er mulighetene for arbeiderklassens seier.

AFFs holdning til spørsmålet om imperialismen, og i første rekke USA-imperialismen, har vært og er at dette er en prøvestein, et kriterium for å vurdere all virksomhet i fagbevegelsen. AFF har uten å nøle bekjempa og overalt og

til alle tider avslørt den store faren som imperialismen med USA-imperialismen i spissen representerer. AFF betrakter derfor den fredelige sameksistensen på det faglige plan som et grovt opportunistisk standpunkt, et standpunkt som er i motstrid til arbeiderklassens og den klassebevisste fagbevegelsens interesser.

Holdningen til den nasjonale frigjøringsbevegelsen er et essensielt spørsmål for fagbevegelsen.

De nasjonale frigjøringsbevegelsenes karakter og mål gjør at de er rettferdige og progressive bevegelser, og de er uunngåelige under imperialismen. De er en meget viktig faktor og en stor anti-imperialistisk kraft som direkte bidrar til folkenes frigjøring og til å svekke imperialismen. For den klassekamporienterte fagbevegelsen har det vært og er fortsatt en meget viktig internasjonalistisk plikt både å knytte sine krav til arbeiderklassens interesser og samtidig gi vilkårsløs støtte til den nasjonale frigjøringskampen og til de andre revolusjonære bevegelser. Lenins lære om dette er fortsatt aktuell: *»Den revolusjonære bevegelsen i de utviklede land,»* sier han, *»vil i virkeligheten ikke bli annet enn et narrespill dersom en ikke oppnår den mest omfattende og nære enhet mellom den kampen Europas og Amerikas arbeidere fører mot kapitalen og de hundrer på hundrer av millioner 'koloni'-slaver som kapitalen undertrykker.»*³¹

I en epoke da man kan konstantere generell øking i den revolusjonære kampånd, da millioner av mennesker har våkna og reist en heroisk kamp i Asia, Afrika og Latin-Amerika for å knuse den grusomme kolonialismen og ny-kolonialismen og gjenerobre sin rett, i en tid da man burde intensivere solidariteten med de undertrykte folkenes nasjonale frigjøringskamp, gjør de reformistiske og revisjonistiske fagforeningslederne alt de kan for å bagatellisere betydningen av disse bevegelsene. De sprer illusjoner om at frihet og uavhengighet kan gjenerobres gjennom politiske traktater, gjennom forhandlinger med imperialismen, gjennom resolusjoner og vedtak i FN, ved hjelp av påvirkning og hjelp fra utlandet, osv. De har til og med gått så

langt som til å hevde at »fagforeningene ville forandre karakter dersom de støttet de væpna kampene.»

Revisjonistlederne i WFTU forsøker gjennom mange resolusjoner og dokumenter å få oss til å tro at kolonialismen er nesten fullstendig likvidert allerede. Generalsekretæren i WFTU sier det slik: *»Året 1960 er blitt kalt Afrikas år, for nå kimer dødslokkene for kolonialismen i dens siste bastion.»*³²

Den tidligere presidenten for de sovjetiske fagforeningene, V. Grisjin, sa i sin tale på WFTUs 5. Kongress i 1961: *»Vi appellerer til De Forente Nasjoner om å gjøre sin plikt overfor menneskeheten for så raskt som mulig å oppfylle den deklarasjonen som Hovedforsamlingen vedtok i fjor, på Sovjetunionens forslag, og som tar sikte på å gi uavhengighet til alle kolonifolk. Måtte året 1962 bli det året da kolonialismen blir fullstendig og endelig likvidert fra vår klode.»*³³

De revisjonistiske faglige lederne inntar en tvetydig holdning til den nasjonale frigjøringskampen. For å redde ansiktet og for ikke å komme i opposisjon til de folkene som slåss mot imperialismen, kolonialismen og ny-kolonialismen, støtter de demagogisk disse kampene i ord, mens de i virkeligheten gjør alt for å sabotere dem.

Det mest typiske eksemplet på dette er det vietnamesiske folkets heroiske kamp. Revisjonistlederne i WFTU fulgte Khrustsjovs parole om at væpnet kamp var en gnist som risikerte å tenne en ny verdenskrig. Derfor inntok de den første tida en helt passiv holdning til de nasjonale frigjøringskampene, særlig den i Vietnam. De gikk så langt som til ikke å nevne den amerikanske imperialismens aggresjoner i sine dokumenter og vedtak. I august 1964 sendte de et budskap til FN der de ba om at FN måtte intervenere og at vietnamspørsmålet måtte settes på FNs dagsorden. Dette førte til motstand og protéster fra Vietnams Fagforeningsføderasjon.

Under dekke av å søke solidaritet og støtte til det vietnamesiske folkets væpnete kamp har den revisjonistiske

WFTU-ledelsen anstrengt seg for å utvide samarbeidet med de reformistiske fagforeningene, som på sin side har hjulpet og støttet USA-imperialismens aggresjon i Vietnam. Et klart vitnesbyrd om dette er det faktum at de revisjonistiske sjefene i WFTU insisterte på at det skulle organiseres en Verdenskonferanse for solidaritet med Vietnam der også FFI og AFL-CIO skulle inviteres til å delta. Men Vietnams fagbevegelse forkastet tanken om en slik konferanse og ba i stedet om at Den Internasjonale Faglige Solidaritetskomiteen med Vietnams Folk og Arbeidere skulle kalles sammen igjen i Hanoi.

Revisjonistene saboterte møtet i denne komiteen og erstattet den med en «ekstraordinær sesjon» i WFTUs Hovedstyre. Den ble holdt i Moskva i april 1968, og ble helt og holdent manipulert av dem.

Også når det gjelder de arabiske folkenes kamp inntar WFTU en demagogisk og tvetydig holdning. Midt under sionist-imperialistenes aggresjon sendte sekretæren i WFTU telegrammer til den Internasjonale Føderasjonen av Arabiske Fagforeninger, til de egyptiske, syriske og jordanske landsorganisasjonene, og samtidig til Histadrout, den israelske landsorganisasjonen som er et redskap for den israelske regjeringens aggresjonspolitik. Så langt fra å fordømme aggresjonen, stilte WFTU-sekretæren de israelske angriperne og deres ofre, de arabiske folkene, på lik linje. Videre støttet WFTU-lederne Sikkerhetsrådets resolusjon av 22. november 1967, en resolusjon som ble forkastet av arbeiderne og av en lang rekke arabiske landsorganisasjoner.

De revisjonistiske faglige lederne har inntatt en defaitistisk sabotasje-holdning når det gjelder det palestinske folkets nasjonale frigjøringskamp. De har betraktet denne kampen som et spørsmål utelukkende om «flyktninger». Seinere, da det palestinske folkets tapre kamp ble en uomgjengelig realitet og utgjorde spydspissen i de arabiske folkenes frigjøringskamp begynte de revisjonistiske fagforeningslederne, med de sovjetiske i brodden, å føre ut ei ny linje. De utropte seg sjøl til venner og forsøkte å få mest mulig

demagogi ut av dette. De anstrengte seg for å utnytte kampen for å utvide sin egen innflytelse over den arabiske fagbevegelsen.

Både ved å organisere kampanjer og aksjoner og ved å legge fram en mengde solidaritetserklæringer og resolusjoner på en lang rekke faglige internasjonale møter har AFF energisk støttet og hjulpet den kampen arbeiderne i fagbevegelsen i Asia, Afrika og Latin-Amerika fører for nasjonal og sosial frigjøring, mot rasediskriminering, osv. Først og fremst har AFF støttet det vietnamesiske og de andre indokinesiske folkenes heroiske kamp, arabernes og palestinerne kamp og kampen til folkene i de portugisiske koloniene, m.fl.

Det var takket være et forslag fra AFF – et forslag som fikk støtte fra andre progressive landsorganisasjoner – at ledelsen i WFTU så seg nødt til å sette spørsmålet om en mer effektiv hjelp til det vietnamesiske folkets kamp på dagsorden for WFTUs 6. Kongress, som egen sak. Dessuten har AFFs delegasjoner lagt fram en mengde resolusjoner til støtte for de nasjonale frigjøringskampene på møtene i WFTUs Hovedstyre og i WFTUs underavdelinger, som f.eks. på den 4. Internasjonale Jord-, Skog- og Plantasjearbeiderkonferansen i 1962, på den 4. Internasjonale Konferansen for Arbeidere i Kjemisk og Petrokjemisk Industri i 1963, på den 3. Faglige Verdenskonferansen for Undervisning i 1965, m.fl.

KAPITTEL 4

TO DIAMENTRALT MOTSTRIDENDE LINJER OGSÅ ANGÅENDE ENHETEN I VERDENS FAGBEVEGELSE

Både på nasjonalt og internasjonalt plan har faglig enhet vært et permanent ønske og en bydende nødvendighet for arbeiderklassen. For faglig enhet betyr at klassen er bedre organisert og i stand til å føre en mer effektiv kamp mot fiendene. Arbeiderklassens og fagbevegelsens enhet er ikke et mål i seg sjøl, men en grunnleggende betingelse. Den var et nøkkelproblem i fortida og vil være det i framtida.

Man må imidlertid ikke gjøre som reformistene og revisjonistene, nemlig å forklare årsakene til at slik ekte faglig enhet stundom ikke oppnås ved å hevde at arbeiderklassen forkaster sin egen ideologi, eller ved å hevde at problemet er faglig »sjølstyre». I stedet må årsakene søkes ved å studere den ideologiske innflytelsen borgerskapet øver over en del av proletariatet, ved å se på proletariatets klassesammensetning — deler av klassen har småborgerlig opphav —, ved å granske borgerstatens og monopolenes undertrykking av og innblanding i fagbevegelsen og ved å kaste lys over den undergravingsvirksomheten de reformistiske og revisjonistiske fagforeningslederne driver.

Som for de andre grunnleggende problemene i fagbevegelsen, finnes det to forskjellige standpunkter, to diamentralt motstridende plattformer også i spørsmålet om enhet.

Sett fra arbeiderklassens synsvinkel er enheten et stort prinsippspørsmål, en objektiv nødvendighet basert på arbeiderklassens grunnleggende interesser og på den kampen som blir ført mot klassefienden, imperialismen og de reaksjonære lederne av de reformistiske og revisjonistiske fagforeningene. Erfaringene har vist at reell enhet oppnås og

utvikles på grunnplanet, i kampen og i de konkrete aksjonene til forsvar for arbeiderklassens interesser.

Sett fra den reformistiske og revisjonistiske synsvinkelen er enhet et spørsmål som først og fremst er av taktisk natur, et spørsmål som endres alt etter omstendighetene og som avhenger av de generelle konjunktorene og av situasjonen i fagbevegelsen. Dette tjener deres klassesamarbeid og lammer arbeidernes og fagbevegelsens aksjoner mot borgerskapet. For reformistene og revisjonistene er enhet et forlik som gjøres på topp-plan, bak arbeidernes rygg og på bekostning av deres interesser. Den er et resultat av forhandlinger og hemmelige avtaler mellom reformistiske og revisjonistiske faglige »ledere», arbeidskjøperne og borgerskapets regjering.

Så lenge WFTU sto på klassekampens og den anti-imperialistiske kampens standpunkt var det enhet i WFTUs rekker. Men denne enheten brast da WFTU-ledelsen fulgte og praktiserte Khrustsjov-revisjonistenes ideologiske og politiske plattform. Angrepet på klassens enhet kom klart og tydelig fram i den talen Nikita Khrustsjov holdt på WFTUs 5. Kongress i 1961, der han appellerte til representantene for alle verdens faglige organisasjoner, uten unntak, om å »finne et felles språk, en felles plattform» og å »sette seg ved det samme bord». Etter denne »anbefalingen» skrev generalsekretæren i WFTU, L. Saillant: *»Vi kan konstantere at Nikita Khrustsjovs vise råd svarer til de behov vi har for øyeblikket. Det er mer aktuelt i dag enn i går, det gir et eksakt svar på hvordan vi skal klare å bevare den enheten som hele det internasjonale proletariatet har behov for.»*³⁴ Når han uttrykte seg slik, ser det ut til at Louis Saillant hadde glemt hva han sa fire år tidligere, på WFTUs 4. Kongress i 1957: *»For oss er spørsmålet om enhet ikke et spørsmål om omstendighetene. Det er ikke en holdning som er sterk den ene dagen og svakere den neste. Det er ikke en tilfeldig og skiftende holdning . . .»*³⁵

Den revisjonistiske linja som er blitt fulgt av WFTU har skapt motsigelser som har ført til splittelser. I strid med

statutter og vedtak og til tross for at det fantes motsatte synspunkter og meninger i organisasjonen, godkjente WFTU-lederne egenmektig en lang rekke grunnleggende vedtak og dokumenter som undergravde WFTUs enhet og splittet organisasjonen. I stedet for at beslutningene på demokratisk vis ble fattet av valgte organer og etter konsultasjoner mellom de nasjonale landsorganisasjonene som var tilsluttet WFTU fikk en nå sovjetisk diktat. Det finnes tallrike eksempler på dette. La oss bare nevne de revisjonistiske WFTU-ledernes holdning til Moskvatraktaten om delvis stans i forsøkene med kjernefysiske våpen, eller erklæringa av 17. september 1963, der man angrep de kinesiske fagforeningene, eller støttebudskapet til Nikita Khrustsjov den 31. desember 1963 angående løsning av konflikter på fredelig vis, eller hilsningstelegrammet som WFTU sendte Khrustsjov på hans 70-årsdag, osv. Slike splittende dokumenter og standpunkter finnes også når det gjelder Kuba-krisa, det vietnamesiske folkets kamp, m.m.

Jo mer revisjonistlederne i WFTU appellerte til enhet, jo mer saboterte de den. Deres rop var bare en maske for å kamuflere deres svik. Når de på den ene sida, både innenfor og utenfor WFTU, angrep og bakvasket fagbevegelsen i Albania og Kina og de andre landsorganisasjonene som sto på klassekamplinja, førte de på den andre en stor tilnærmings- og samarbeidskampanje med alle de reformistiske og opportunistiske faglige »lederne». Faglige delegasjoner på topp-plan ble utvekslet. På mange av møtene i WFTU og dens underorganisasjoner var organisasjoner tilsluttet FFI, den kristne WCL og andre organisasjoner flere enn de organisasjonene som var medlemmer av WFTU. Et eksempel: av de 47 delegasjonene som deltok på den 4. Internasjonale Gruvearbeiderkonferansen i Moskva, var bare 26 tilsluttet WFTU, mens det ved WFTUs 7. Kongress i Budapest i 1969 deltok 135 delegasjoner, og derav var bare 63 medlemmer av WFTU eller dens underorganisasjoner.

Strebingen etter faglig »enhet» er ikke en følge av at de gule fagforeningene har forandret holdning. De står nå som

før på antikommunismens grunn, de støtter fortsatt imperialismen, spesielt USA-imperialismen. Det skulle bli WFTUs egen politiske og ideologiske linje som ble offer for store, grunnleggende endringer, etter som den revisjonistiske ledelsen sto på synspunkter som de delte med klassisk reformisme og trade-unionisme.

Komplottet mot WFTUs enhet fortsatte på den 6. Kongressen, der den tidligere presidenten for de jugoslaviske fagforeningene, V. Tempo med revisjonistledelsen i WFTUs samtykke krevde at WFTU skulle likvideres og at det skulle «opprettes en ny faglig verdensorganisasjon på en bredere basis».

Da Nikita Khrustsjov i 1961 åpent angrep Arbeidets Parti i Albania og dets ledelse, tok lederne for de sovjetiske fagforeningene straks opp denne linja og angrep AFF i pressa og på de forskjellige faglige møtene. De brøt helt ensidig og uten noen som helst forklaring all forbindelse med AFF. Ifølge WFTUs statutter og for å bevare enheten i organisasjonen, pliktet WFTU-ledelsen å gripe inn for å stanse disse angrepene og bakvaskelsene av en medlemsorganisasjon. Det motsatte skjedde. Ledelsen viste at den bare var et redskap i de sovjetiske revisjonistenes hender, og den stemte villig med i disses anti-albanske kor.

Revisjonistledelsen i WFTU var ikke bare lenge fullstendig taus når det gjaldt AFF, den godkjente med overlegg at AFF ble angrepet. Den sluttet seg sjøl til kampanjen og inntok en nedverdiggende og diskriminerende holdning til AFF.

I all sin virksomhet har AFF latt seg lede av den tese som sier «. . . *parolen om å kjempe for enhet er ikke en lettvint parole som brukes med taktiske formål for øye. Den utgjør et meget alvorlig, grunnleggende og prinsipielt problem, både i nåtid og framtid. . .*» (Hoxha)^{3 6} AFF har slåss for å oppnå og beholde grunnplansenheten i fagbevegelsen gjennom anti-imperialistisk aksjonsenhet etter prinsippet om klassekamp, mot reaksjonære faglige ledere og borgerlige agenter i fagbevegelsen. AFF mener at denne

enheten svarer til arbeiderklassens interesser og behov i videste forstand – det vil si å se det kapitalistiske utbyttersystemet lagt i grus.

AFF har med kraft kjempet for å bevare klasseenheten og den anti-imperialistiske enheten i WFTU, og har brennemerket den undergravingsvirksomheten de sovjetiske fagforeningslederne og deres tjenere i WFTU driver. Ved den 13. sesjonen i WFTUs Hovedråd i Budapest i 1964 erklærte AFFs delegasjon: *»For å styrke WFTUs enhet er det uomgjengelig nødvendig å holde fast på prinsippene og å fordømme de sovjetiske faglige lederne, deres arbeiderfiendtlige politikk og deres splittelsesaktivitet. . .»*³⁷

I ei pressemelding som AFFs delegasjon ga om de splittelsestiltakene revisjonistlederne i WFTU – på Sovjets diktat – kom med på Hovedstyrets 16. sesjon i Sofia, blir det uttalt: *»Både utvisninga av den kinesiske delegasjonen fra møtet og de voldshandlinger som den albanske delegasjonen er blitt utsatt for utgjør deler av en plan som er lagt av de sovjetiske faglige lederne som hersker som konger i WFTU.»*³⁸

KAPITTEL 5

OM FORMENE FOR KLASSEKAMP I FAGBEVEGELSEN

Historia viser at formene og metodene for arbeiderklassen og fagbevegelsens kamp er mange og varierte. Imidlertid har streikene vært og er en av de mektigste former i klassekampen. Streikene har en helt spesiell betydning for de oppdrar arbeiderne og fagbevegelsen til klasseånd og solidaritet, til hat mot borgerskapet og dets redskaper. Engels understreker at *»Streikene er en skole i kamp, der arbeiderne forbereder seg til det store oppgjøret som nå er blitt uunngåelig.»*³⁹

Fra først av var streikene spontane og isolerte aksjoner. Men etter hvert som arbeiderklassens bevissthet øker, blir de til organiserte aksjoner som er uttrykk for protesten mot den kapitalistiske utbyttinga og undertrykkinga. Gjennom streikene krever arbeiderklassen ikke bare å få de rettigheter som blir nektet den og garantier om arbeid, men også retten til alltid å bli hørt når landets økonomiske, sosiale og politiske problemer avgjøres.

De elendige forholda og den forarminga som de store arbeidende massene levde under i de kapitalistiske landa førte med nødvendighet til skarpe sosiale konflikter. Den sterke veksten i streikebevegelsen, demonstrasjonene, okkuperingene av kapitalistiske bedrifter og institusjoner, liksom de blodige sammenstøtene med det borgerlige politiet og militærapparatet, skyldtes sjølsagt objektive forhold. De baserte seg så langt fra på «følelsesutbrudd». De var derimot det konkrete resultat og uttrykk for en klarere politisk bevissthet i arbeiderklassen og de andre utbyttede massene, de vitnet om at motsigelsen mellom arbeid og kapital skjerpes og at kapitalismen befinner seg i dyp krise.

I de kapitalistiske landa antok arbeidsledigheten enorme proporsjoner. I slutten av 1971 var antallet arbeidsledige i

USA steget til 5,5 mill. eller 6 % av den yrkesaktive befolkningen. I begynnelsen av 1972 var det mer enn 1 mill. arbeidsledige i Storbritannia, mens tallet på arbeidsledige i Sverige var oppe i 107 000 i august 1971, hvilket er det høyeste tallet der siden krigen.

Streikebevegelsen er et produkt av det kapitalistiske systemet. Streikenes egen dynamikk viser at de bare vokser i antall og tiltar i styrke. Mens det på de tjue åra fra 1920 til 1939 ble registrert 17 700 streiker med 81 millioner deltakere, var antallet i tidsrommet fra 1947 til 1966 380 000 streiker med omlag 300 millioner deltakere. Tar vi bare tidsrommet 1965–70 har tallet på streikende arbeidere i de kapitalistiske landa steget til rekord: 312 millioner.

På den 6. Kongressen til Arbeidets Parti i Albania sa kamerat Enver Hoxha: *»Proletariatets og de andre utbyttede samfunnslagenes klassekamp har nådd et slikt omfang hva angår deltakere og hardhet, at den nåværende perioden for det kapitalistiske borgerskapet kan sammenlignes med de mest kritiske perioder det har gjennomlevd.»*⁴⁰

De grunnleggende trekk ved den nåværende perioden er den voldsomme utviklinga av proletariatets klassekamp, denne kampens massekarakter og skjerpede natur, og dertil forverringa av den politiske og sosiale krise i de kapitalistiske landa. Dette merker en særlig ved at arbeiderklassen og de andre utbyttede laga i stadig voksende grad deltar i streikekampene, ved at de streikene som er av politisk karakter får stadig større vekt, ved at økonomiske og politiske krav fletter seg sammen og ved at streikene får et høyere organisatorisk nivå. Streiker og demonstrasjoner for økonomiske krav følges alltid av politiske aksjoner og krav som angår demokratiske friheter og faglige retter, som retter seg mot borgerstatens politiundertrykking, mot imperialismen og mot monopolene.

I de kapitalistiske landa har en for å tjene borgerskapet utarbeidet lovgiving som skal løse arbeidskonflikter i borgerskapets favør. De borgerlige regjeringene tyr ofte til loven for å utsette, stanse og undertrykke streiker, under

påskudd av at det er for å »forsvare de nasjonale interesene». I USA har en f.eks. den arbeiderfiendtlige Taft-Hartley-loven som gir presidenten ubegrensede fullmakter til å gripe inn i enhver kollektivavtale, oppheve streikeretten når han finner det oppørtunt, diktere betingelsene for løsning av »konflikter» mellom arbeidere og arbeidskraftkjøpere, osv. Han kan med loven i ryggen gripe inn og midlertidig utsette streiker i 90 dager. Og fakta viser at USAs president i stadig større grad tar i bruk disse lovene mot arbeiderklassens legitime rett. Det samme finner vi i Storbritannia. Der vedtok Heaths konservative regjering i 1970 loven om »Forholdene i industrien» som begrenser arbeiderklassens streikerett. Lignende lovtiltak for å innskrenke streikeretten er blitt tatt i alle de kapitalistiske landa, i en eller annen form.

De borgerlige ideologene forsøker å sverte streikene og bagatellisere deres revolusjonære klassekarakter. I propagandaen deres vil de ha oss til å tro at streikene »er avlegs», at »de har forandret vesen», osv. C. Harmel slår f.eks. fast: *»Den er død i dag, den heroiske streiken, den opprivende streiken, streiken der man løp risiko, streiken som var et slag, et virkelig slag.»*⁴¹

Lederne i de reformistiske og revisjonistiske fagforeningene gir borgerskapet den aller største hjelp når de anstrenger seg for å unngå kollisjoner mellom de antagonistiske klassene. De forsøker å mildne konfliktene i samfunnet ved å blande seg inn i dem, ordne dem på topp-plan, kontrollere og bremse arbeiderklassens aksjoner. Til tider blir de nødt til å godta enkelte streiker, under press fra arbeiderne og av demagogiske grunner. De utfolder all sin energi — og ikke alltid forgjeves — for at streikene skal foregå i ro og orden, uten demonstrasjoner, uten uro og i respekt for de borgerlige lover og normer. De forsøker å lede streikebevegelsen inn i den borgerlige pasifismens og reformismens spor, de forsøker å gjøre den så apolitisk som mulig. For å bevare orden og fred og unngå »ytterligheter» har revisjonistlederne i CGIL (Italia) opprettet et »faglig

politi» under streiker. Dette er rettet mot de revolusjonære arbeiderne og støtter i virkeligheten borgerstaten. En lignende framferd har ikke sidestykke i fagbevegelsens historie.

For å svekke arbeiderklassens og fagbevegelsens enhet og solidaritet, deres kampånd og klasseenhet, forsøker de reformistiske og revisjonistiske faglige lederne i kapitalistlandene å begrense og undergrave streiker som de ikke har klart å unngå bryter ut. Med dette for øye anstrenger de seg for å holde dem spredt og oppdelt, de prøver å hindre at streikene kommer til å omfatte hele yrkesgrupper og flere sektorer av produksjonen, de vil holde dem isolert til bransjer.

Det er velkjent reformistisk og revisjonistisk praksis at streikedatoen skal annonseres flere dager i forveien, og at arbeiderne i offentlig tjensteyting ikke må streike fordi dette angivelig går ut over folket («tredjemann»), osv. Disse framgangsmåtene kan bare favorisere monopolene og den borgerlige regjeringa slik at de ikke skal overrumples, slik at de skal få tid til å ta tiltak for å undertrykke streiken, erstatte streikende arbeidere med streikebrytere og øve press på de arbeidere som nøler.

Streikene utvikler seg og blir stadig mer utbredt i de kapitalistiske landene i våre dager. Men det betyr ikke at lederne for de reformistiske og revisjonistiske faglige landsorganisasjonene påskynder eller støtter dem. Når streikebevegelsen har vunnet stadig større kraft og styrke skyldes dette ikke de faglige lederne, men arbeiderne. Det er grunnplanet som har presset dem fram og utviklet dem. I Italia hendte dette f.eks. ved de store streikene 19. november 1968, der 20 millioner arbeidere deltok, og ved streikene i 1970, mest kjent under betegnelsen «den hete høsten».

For ikke å bli avslørt eller utmanøvrert hender det ofte at reformistiske og revisjonistiske fagforeningsledere ser seg nødt til sjøl å gå inn i streikeledelsen for å kunne sabotere og undergrave streikene innenfra. Dette er velkjent i Italia,

Frankrike, Storbritannia, Vest-Tyskland og andre kapitalistland. Det mest typiske eksemplet på faglige lederes forræderi finner vi i de store streikene i Frankrike i mai–juni 1968, der mer enn 10 millioner arbeidere streiket. Disse streikene brøt ut mot CGTs vilje, og slett ikke på CGTs initiativ. Presidenten i CGT, Frachon, gikk endatil så langt som å anse denne streiken som et »venstristisk onde».

De franske CGT-lederne ble skremt av at streiken varte så lenge og av den politiske karakteren den antok. De forsøkte å sabotere den ved å appellere til »ansvar» og »måtehold». Men da de så at de sto i fare for å isolere seg fra arbeiderne, begynte de å støtte streiken å gå inn i ledelsen av den, slik at de derfra kunne undergrave den. Hovedhensikten deres var at det straks måtte komme i gang nye forhandlinger med arbeidskjøperne og regjeringa.

Både staten og arbeidskjøperne i de kapitalistiske landa gir bare legal streikerett for visse faglige landsorganisasjoner. Enhver streik som settes i gang utenfor disse landsorganisasjonene og uten deres samtykke betraktes som ulovlige, både av landsorganisasjonene, arbeidskjøperne og staten. I de siste åra har det vært en lang rekke tilfeller der arbeiderklassen på egen hånd og uten å konsultere fagforeningslederne, ofte i åpen kamp mot dem, har gått til streik. Det er slike arbeidsstanser borgerskapet karakteriserer som »ville streiker».

Disse ville streikene er et annet trekk ved skjerpingen av motsigelsen både mellom arbeid og kapital, og mellom arbeiderne og de vanlige fagforeningsmedlemmene på den ene sida, og den reformistiske og revisjonistiske ledelsen på den andre. De utgjør en enda høyere form for streikekamp. Det framtreddende trekk ved disse streikene er at de vedtas og ledes av grunnplanet, av arbeiderne. Dermed går de ut over de tradisjonelle rammene for offisiell streik.

Avisa »Le Monde» tok i 1969 opp de »ville» streikene og påpekte at når fagforeningslederne forsøkte å vinne arbeidskjøpernes tillit, risikerte de å miste en del av arbeidernes tillit.

Disse streikene fant særlig sted i siste halvpart av 60-åra og brøt ut i mange kapitalistiske land. I Storbritannia var det årlige gjennomsnittet i årene 1964–67 2 150 «ville» streiker mot 84 «offisielle». I 1967 lammet en «vill» streik de engelske dokkene i 7 uker i sammenheng. Arbeiderne valgte sine egne organer, streikekomiteene, for å lede og organisere arbeiderne under arbeidsstansen.

Borgerskapet betrakter ennå Sverige som det klassiske «arbeidsfred»-landet, «velferds-samfunnet», osv. Men i 1969 ble Sverige rystet av store, månedslange streiker i gruvene ved Gøteborg, i Norrbotten, osv. Det svenske sosialdemokratiet har styrt landet i mer enn 40 år, men har på ingen måte svekket kapitalismen i dens grunnlag. Tvert imot, utbyttinga skjerpes, reallønna går ned, og dette fører til at protestbevegelsen vokser. Det framgår av statistikkene at i 1965 kom Sverige på siste plass blant de ti rikeste kapitalistiske landa når det gjaldt arbeidsdager tapt på grunn av sosiale konflikter. I 1968, derimot, var landet på 5. plass på den samme rankinglista.

Streikebevegelsen bare vokser i styrke. Nye grupper og utbyttede sjikt engasjerer seg mer og mer i den. Verdien av streikene måles ikke – slik reformistene og revisjonistene gjør det – i en og annen kortsiktig, økonomisk gevinst, men framfor alt i de moralske og politiske resultatene de bringer. For det er bare gjennom aksjoner og konkret klassekamp proletariatet øker sin revolusjonære ånd og styrker sin bevissthet.

Derfor har AFF alltid og med alle midler støttet og hjulpet streikene, masseaksjonene og andre former for proletariatets klassekamp mot monopolene, borgerskapets makt, imperialismen og dens redskaper, mot de reformistiske og revisjonistiske faglige lederne.

I den solidaritetserklæringa Sentralrådet i AFF sendte til de franske arbeiderne under generalstreiken i mai–juni 1968, blir det uttalt: *»Vår arbeiderklasse og dens organisasjon – Albanias Fagforbund – sender sine varmeste hilsener til arbeiderklassen og studentene i Frankrike og støtter*

uforbeholdt deres modige aksjon. AFF solidariserer seg fullstendig med deres rettferdige kamp mot monopolene og deres undertrykkelsesapparat. Vi avslører og fordømmer den forræderiske virksomheten som revisjonist-ledelsen i Confederation Generale du Travail de France (CGT) driver. Arbeiderne og AFF forsikrer de franske arbeiderne at de står ved deres side til den endelige seier er vunnet, til den kapitalistiske undertrykkinga og utbyttinga er avskaffet.»⁴²

FJERDE DEL

***For en revolusjonær
fagbevegelse på klassekampens
grunn***

For en revolusjonær fagbevegelse på klassekampens grunn

Fagforeningene i de kapitalistiske land har, som arbeiderklassens mest omfattende organisasjon, rike tradisjoner i kamp og organisering. I hovedsak har de spilt en positiv rolle i forsvaret av arbeiderklassens interesser og retter.

Lederne i de reformistiske og revisjonistiske landsorganisasjonene har imidlertid inntatt standpunkter og satt i gang en virksomhet som viser at de definitivt har forlatt klassekampens standpunkt og som gjør at de gradvis er i ferd med å miste all tillit og velvilje både hos medlemmene og i selve arbeiderklassen.

Dette er grunnen til at medlemsmassen fjerner seg stadig mer fra disse landsorganisasjonene. Den allmenne likegyldigheten er et nytt fenomen som ikke skyldes tilfeldigheter, men som er konsekvensen av de vanlige fagorganiserte medlemmenes stadig voksende misnøye med landsorganisasjonene og deres reformistiske og revisjonistiske ledere. Dette gir seg klare utslag i at medlemstallene i landsorganisasjonene går ned, samtidig med at arbeiderklassen stadig vokser. I Frankrike, for eksempel, hadde den største faglige organisasjonen, CGT, et medlemstall på 3 076 211 arbeidere i 1953, mens den i 1972 var nede på 2 360 000 medlemmer. Det samme gjelder CGIL i Italia. I Storbritannia utgjør de fagorganiserte bare 2/5 av det totale antallet arbeidere, i USA 28 % og i de andre kapitalistiske landa omlag 30–40 %.

Disse og andre fakta viser at vi har å gjøre med et markert skille i medlemsrekkene til de reformistiske og revisjonist-

iske fagorganisasjonene. På den ene sida står massen av fagorganiserte som er skuffet, misfornøyd og villedet av de faglige bossene og av de opportunistiske standpunktene og den klassesamarbeidslinja disse landsorganisasjonene følger. Av denne grunn er det stadig flere fagorganiserte som avslører og setter seg opp mot den praksis og den virksomheten de reformistiske og revisjonistiske landsorganisasjonene og deres ledere driver. På den andre sida står de faglige lederne som utgjør en del av arbeiderklassenes aristokrati og som er borgerskapets agenter. Disse blir mer og mer avslørt av de fagorganiserte massene og deres arbeiderfiendtlige virksomhet blir brakt fram i lyset. Kampen mellom de faglige lederne som er den viktigste hindringa for utviklinga av klassekampen innenfor fagforeningene, på den ene sida, og grunnplanet – det vil si den store massen av fagorganiserte – på den andre kan bare skjerpes og bli mer omfattende.

Dersom arbeiderklassen definitivt skal nå sine mål og frigjøre seg fra den kapitalistiske utbyttinga er det ufravikelig nødvendig at klassen driver denne kampen videre fram. Historiske erfaringer viser imidlertid at arbeiderklassen ikke av seg sjøl kan bli seg sin oppgave bevisst og at den bare kan vinne den endelige seier over borgerskapet dersom den er ledet av sitt revolusjonære, marxist-leninistiske parti. Dette partiet uttrykker arbeiderklassens interesser og lengsler og kan tilføre klassen dens klassebevissthet, dens politiske orientering og dens organisasjonsstyrke og hindre at den blir et offer for reformisme, økonomisme og spontanisme.

Det er en stor framgang for arbeiderklassen og dens klassekamporienterte fagbevegelse at det i et meget stort antall land i verden er dannet slike marxist-leninistiske partier. Disse utgjør nye, revolusjonære krefter som stadig vokser og konsoliderer seg gjennom harde slag i klassekampen. Ved sin politiske plattform og ved den konkrete og systematiske grunnplansaktiviteten de driver er de i ferd med å forberede proletariatet, skolere det politisk og

ideologisk, organisere det og trekke det med i den politiske og økonomiske kampen mot borgerskapet, kapitalismen, imperialismen og deres agenter i arbeiderklassen og fagbevegelsen. Dette massearbeidet i arbeiderklassen er absolutt nødvendig. Det ville være en stor feil om det ikke ble drevet. Noe slikt ville være å arbeide innenfor lukkede murer, det ville være sekterisme som ville føre til isolering. Det er bare når de slåss i arbeiderklassens rekker at de nye kreftene har alle muligheter til med hell å bekjempe både reformismen og revisjonismen i fagbevegelsen.

For å nå fram til arbeiderklassen legger de nye partiene helt spesielt stor vekt på arbeidet i fagbevegelsen, ut fra det faktum at en bare kan trekke arbeiderklassen med dersom en vinner deres fagorganisasjon for klassens sak. Gjennom fagorganisasjonen knytter partiet seg nært til arbeiderklassen og massene. Lenin sa: *»Knytte fagforeningene så nært som mulig til partiet, det er det eneste riktige prinsippet.»*¹

De nye revolusjonære kreftene i de kapitalistiske landa anser fagbevegelsen som et uomgjengelig middel til å drive arbeiderklassens kamp videre, en kamp som vil gli over i reformisme dersom den begrenset seg til bare øyeblikkets krav og glemte de langsiktige interessene. De betrakter det også som ufravikelig at arbeiderklassen både i og utenfor fagforeningene skolerer seg, slik at den ikke blir hengende i snever økonomisk kamp, men under partiets ledelse utvikler denne kampen til et høyere stadium, til det politiske, som har som endelig mål å ta den politiske makta.

Ettersom det er slik at fagforeningene er »historisk uunngåelige organisasjoner» og »historisk sett helt nødvendige» gir de nye marxist-leninistiske partiene ikke avkall på de tradisjonelle faglige organisasjonene. For dersom de gjorde det, ville de overlata massen av arbeidere til de reformistiske og revisjonistiske faglige ledernes innflytelse. Marxist-leninistene arbeider tvert imot tålmodig for å utvikle klassekampen i fagbevegelsen og avsløre fagforenings-sjefene, slik at arbeiderklassen kan bli kjent med og over-

bevise seg om det narrespillet og det forræderiet den har vært utsatt for fra borgerskapet og dets lydige redskaper, og slik at klassen skal innse hvilken vei den må følge for å frigjøre seg fra kapitalistisk utbytting.

De nye revolusjonære kreftene forsøker å benytte alle tilfeller der proletariatet deltar i klassekamp til å forsvare arbeiderklassens interesser, når det dreier seg om masseaksjoner, streiker, gatedemonstrasjoner og andre motstandsformer som retter seg mot monopolene, borgerskapets politiske makt, kapitalistisk undertrykking og utbytting, osv. Det er riktig å delta i disse aksjonene eller streikene, for de er først og fremst resultat av press fra grunnplanet. De reformistiske og revisjonistiske faglige bossene leder slike aksjoner bare fordi de er nødt til det, for å knuse dem eller for å vinne tilbake sine posisjoner. De spekulerer i streikene i den hensikt å fremme planene til deres kapitalistiske herrer. Når de deltar i slike streiker, når de står fast på arbeidernes krav og marsjerer i takt med dem, gjør de nye, revolusjonære seg bemerket ikke bare ved sine pågående og besluttsomme handlinger, men også ved sitt politiske og ideologiske klarsyn. På denne måten arbeider de for å gi enhver streik og enhver aksjon politisk karakter, for å avsløre de faglige ledernes reaksjonære linje, deres manøvrer og taktikk og deres samband med arbeidsskjøpernes interesser.

De reformistiske og revisjonistiske fagorganisasjonene har virket i mange og lange år, og de har derfor samlet seg stor erfaring i å bedra arbeiderklassen. Til dette formålet har de skapt et omfattende og komplisert system av metoder og arbeidsmåter, av opplæring og organisasjon som tar sikte på å holde arbeiderne under borgerskapets politiske og ideologiske trelldom.

I prosessen med kamp mot de reformistiske og revisjonistiske fagorganisasjonenes og deres reaksjonære leders forræderi er arbeiderklassen i ferd med å kaste på skraphaugen og å knuse alle de anti-proletariske organene som hindrer klassen, alle de tradisjonelle, stive byråkratiske strukturene i

fagbevegelsen. Under ledelse av sitt marxist-leninistiske parti er arbeiderklassen i enkelte kapitalistiske land i gang med å skape en klarere, mer fullstendig og mer revolusjonær plattform. I dette arbeidet studerer de fortidas revolusjonære tradisjoner og trekker nyttige lærdommer av det som er positivt i dem. På denne måten er det på grunnplanet i ferd med å skapes de nødvendige grunnbetingelser for at arbeiderklassen kan samles i en fagbevegelse som virkelig står på klassekampens grunn, en organisasjon med nye, spesifikke trekk. Dette arbeidet foregår uten ordrer eller dekretter. En dag vil nye former for arbeiderklassens arbeid, kamp og organisasjon utvikles, basert på de konkrete betingelsene og på at arbeiderne forkaster reformistenes og revisjonistenes preik. Det er disse nye formene som vil føre klassen fram til dens endelige frigjøring fra den kapitalistiske utbyttinga. Dette krever visselig store anstrengelser, en organisasjon og en langvarig kamp både på det økonomiske og politiske plan, både i og utenfor de reformistiske og revisjonistiske fagforeningene. Bare gjennom denne kampen kan arbeiderklassen bli seg bevisst og forstå at mellom den sjøl på den ene sida og borgerskapet, reformistene og revisjonistene på den andre er det motstridende interesser, og at disse siste ikke vil overgi sine posisjoner i fagbevegelsen uten kamp. Derfor kan det ikke komme til noen forsoning med dem. Uavbrudt kamp må til.

NOEN GENERELLE KONKLUSJONER

Siden den oppsto har fagbevegelsen utviklet seg langs en lang, komplisert og vanskelig vei. For at den historiske analysen av denne veien skal bli eksakt og vitenskapelig må en ta utgangspunkt i marxismen-leninismens ideologi, proletarietets teori, når en skal foreta den. Bare på denne måten kan arbeiderklassen nå fram til generelle slutninger, trekke lærdommer og stille oppgavene for framtida. Enhver konklusjon som trekkes utenfor denne ramma er ikke objektiv og følgelig metafysisk, fremmed og reaksjonær.

Fagbevegelsen oppstår straks etter proletarietet, og den utvikler seg ifølge de konkrete betingelsene og arbeiderklassens bevissthetsmodning i hvert land. Den går derfor igjennom forskjelligartede etapper og former. Det grunnleggende trekket ved fagbevegelsen er at den opprinnelig oppsto ut fra nødvendigheten av å forsvare arbeiderklassens økonomiske interesser og forbedre dens arbeids- og livsvilkår. Men i og med kapitalismens utvikling, styrkingen av proletarietets klassebevissthet og — framfor alt — propaganderingen av de sosialistiske ideene begynner fagbevegelsen gradvis å gå ut over de snevert økonomiske rammene og får en videre sosial og politisk karakter.

I dag er fagbevegelsen ei mektig kraft som borgerskapet så langt fra å overse tvert imot gjør alt det kan for å, knytte til seg. Til dette formålet benytter borgerskapet ideologisk innflytelse og press, den borgerlige statens undertrykkingsapparat og, ikke minst, arbeiderklassens aristokrati og det faglige byråkratiet som er blitt dets agenter.

Både på nasjonalt og internasjonalt plan støter to motstridende linjer i fagbevegelsen mot hverandre. Disse linjene

uttrykker borgerskapets og proletariatets antagonistiske klasseinteresser. De problemene disse to motstridende linjene reiser i verdens fagbevegelse er like gamle som bevegelsen sjøl, og de vil fortsette å eksistere så lenge det fins antagonistiske klasser og klassekamp. Det er også slik at klassekampen er en bydende nødvendighet og en objektiv lov i utviklinga av en klassebevisst fagbevegelse. Dersom en ikke innser denne realiteten, eller dersom en bevisst eller ubevisst forsøker å gå utenom den, er dette ikke noe annet enn politisk blindhet og betyr det samme som å se bort fra loven om klassenes kamp.

De historiske erfaringene fra fagbevegelsen lærer oss at sjøl om det fins tallrike faglige organisasjoner av forskjellige kategorier hva angår program og innretning, så fins det objektivt sett egentlig bare to typer fagforeninger med klart forskjellige linjer, funksjoner og karakteristika. Det er for det første de fagforeningene som står på klassekampens grunn, som ikke begrenser seg til økonomiske krav, men forbereder, skolerer og mobiliserer arbeiderklassen til kampen for å avskaffe utbyttingssystemet og dermed det kapitalistiske herredømmet. Den andre typen er de reformistiske og revisjonistiske fagforeningene som baserer seg på klassesamarbeid og tjener borgerskapet og derfor utgjør en integrert del av den kapitalistiske strukturen. Enhver annen mellomliggende sentrums-linje fører uunngåelig til at man oppgir klassestandpunktet.

Virkeligheten viser at fagbevegelsen ikke kan stå på sida av og løsrive seg fra den store, uforsonlige kampen som nå raser mellom proletariatet og borgerskapet, mellom marxismen-leninismen på den ene sida og reformismen og revisjonismen på den andre. Det som trengs er at bevegelsen organiseres og skolerer i marxist-leninistisk ånd og ideologi. Den må herdes gjennom konkrete aksjoner slik at arbeiderklassen blir seg bevisst sin historiske oppgave. For arbeiderklassen er den avgjørende krafta for å knuse borgerskapet, vel og merke dersom den blir ledet av sin fortropp, det marxist-leninistiske partiet. Erfaringene viser at fag-

bevegelsen bare kan unngå å bli infisert av reformisme og revisjonisme når den er ledet av arbeiderklassens marxist-leninistiske parti.

At det oppstår og blir propagandert opportunistiske, reformistiske, revisjonistiske, trotskistiske o.a. oppfatninger og teorier — det vil si bakstreverske og reaksjonære retninger i fagbevegelsen — er ingen historisk tilfeldighet. Disse retningene er i dag representert ved nasjonale og internasjonale fagorganisasjoner som har forrådt interessene og lengslene til arbeiderklassen og den klassekamporienterte fagbevegelsen og i stedet stilt seg til tjeneste for imperialist-maktenes politikk. Dermed må kampen mot lederne for disse fagorganisasjonene og deres reformistiske og revisjonistiske praksis være en oppgave av første rang, og den må føres til siste slutt.

De reformistiske og revisjonistiske fagorganisasjonenes forræderi stiller arbeiderklassen foran den helt nødvendige oppgaven å føre en resolutt kamp, i og utenfor disse reformistiske og revisjonistiske fagforeningene, for å avsløre de faglige bossene og isolere dem fra arbeiderne. Oppgaven består også i gradvis og gjennom revolusjonær praksis å skape en fagbevegelse som virkelig står på klassekamplinja og som vil være i stand til å føre kampen for å avskaffe det kapitalistiske utbyttingssystemet videre fram.

NOTER

Notetilvisningene i denne utgaven bygger på notene i den franske oversettelsen fra forlaget NBE, Paris 1974. De er korrigert etter jmføring med notene i den engelske oversettelsen fra Forlaget »8. november», Tirana 1974.

Alle sitater i boka er oversatt fra den franske teksten, de er ikke brakt i overensstemmelse med det som finnes spredt i ulike norske utgaver av Marx, Engels, Lenin og Stalin. Vi har derfor valgt å angi Kotas egne kilder. Ved noen Lenin-sitater har vi tilføyd tittelen på den artikkelen eller brosjyra han viser til, som en hjelp til dem som vil finne fram til kilden sjøl i andre utgaver enn dem det er vist til i teksten.

Forlaget Oktober

FØRSTE DEL

Kapittel 1

- 1 – ILO: »L'OIT (ILO) au service du progres social», Geneve. 1969, s. 10.
- 2 – ILO: »L'OIT (ILO) au service de progres social», Geneve, 1969, s. 12.
- 3 – G.Lefrance: »Le syndicalisme dans le monde», Paris 1963, s. 6.
- 4 – Marx/Engels: »Instruksjoner til Det Provisoriske Sentralrådets delegater om særskilte spørsmål». I *Verker*, russisk utg, bd. 16, s. 200–201.
- 5 – TUC: »Trade-Unionism», London 1967, s. 4.
- 6 – Lenin: »Hva må gjøres», kapittel II, »Utvalgte verk», bd. 1, s. 142, fransk utgave fra Editions du Progres, Moskva, 1971.
- 7 – H.Dubief: »Le syndicalisme revolutionnaire», Paris 1969, s. 7.
- 8 – J.Reynaud: »Les syndicats en France», Paris 1963, s. 83.
- 9 – G.Lefrance: »Le syndicalisme dans le monde», Paris 1963, s. 18.

Kapittel 2

- 10 – Marx/Engels: »Utvalgte verker», bd. 1 s. 472, fransk utgave fra Editions du Progres, Moskva. (Marx: »Lønn, pris og profit», punkt 14.)

- 11 – Lenin: »Fagforeningenes nøytralitet», i »Verker», bd. 13, s. 535–536, albansk utgave.

Kapittel 3

- 13 – Lenin: »Proletariatets oppgaver i vår revolusjon», punkt 16, »Verker», bd. 24, s. 63, albansk utgave.
14 – G.Lefranc: »Le syndicalisme dans le monde», Paris 1963, s. 55.
15 – ILO: »L'OIT (ILO) au service du progres social», Geneve 1969, s. 38.

Kapittel 4

- 16 – Raportul Conferintei–Congres de constituire a Federatiei Sindicale Mondiale, s. 323. Editura Confederatiei Generala Municipii din Romania.
17 – Rapport fra Den Faglige Verdenskonferansen, County Hall, London 1945, Fransk utg. s. 66.
18 – WFTU: »Rapport d'activite de la Federation Syndicale Mondiale», Milano 1949, s. 53.
19 – Samme sted, s. 53
20 – George Meany: »The last five years». Tale til Catholic Labour Alliance, Chicago III, 13/3 1951.
21 – G.Lefranc: »Le syndicalisme dans le monde», Paris 1963, s. 93.
22 – WFTU: »Rapport d'activite de la FSM – Resolutions adoptees par le IIe Congres Syndical Mondial», Wien 1953, s. 99.
23 – Samme sted, s. 54.

ANDRE DEL

Kapittel 2

- 1 – G.Lefranc: »Les syndicalisme dans le monde», Paris 1963, s. 30.
2 – TUC: »Trade-Unionism», London 1967, s. 1.
3 – TUC 100. Trade Union Congress 1968, Rapport, s. 103. Blackpool, 1968.
4 – LO-Bulletin fra Sveriges LO, serie III, nr. 4, 1970.
5 – Ioan Davies: »African Trade Unions», London 1966, s. 201.
6 – WFTU: »La Presse syndicale», nr. 13, juli 1964.

Kapittel 3

- 7 – Stalin: »Enda en gang om det sosial-demokratiske avviket i vårt parti», albansk utgave, Tirana 1951, s. 11.
8 – F.J.Doner: »AFL–CIOs dekadanse», rapport til UEs 27. internasjonale kongress, California, august 1962.
9 – ILO: »Den faglige situasjonen i USA», Geneve 1960, s. 102.

TREDJE DEL

Kapittel 1

- 1 – WFTU: »Den 5. Faglige Verdenskongressen». Arbeidsrapport, Moskva 1961, s. 732.
- 2 – AFF, Sentralrådets arkiver, 1964.
- 3 – AFF, Sentralrådets arkiver, 1963.
- 4 – AFF, Sentralrådets arkiver, 1963.
- 5 – AFF, Sentralrådets arkiver, 1964
- 6 – Samme sted.
- 7 – AFF, Sentralrådets arkiver, 1965.
- 8 – WFTU: »Den 6. Faglige Verdenskongressen», Warszawa, oktober 1965, s. 51.
- 9 – samme sted. s. 475.
- 10 – samme sted, s. 769.
- 11 – samme sted, s. 870.
- 12 – AFF, Sentralrådets arkiver, 1966.
- 13 – »WFTU og dens ansvar», Sofia 1966, s. 81.
- 14 – WFTU: »Den 7. Faglige Verdenskongressen». Budapest 1969, s. 879.
- 15a – AFF, Sentralrådets arkiver, 1968.
- 15b – samme sted.

Kapittel 2

- 16 – L.Lama i »Unita», det italienske kommunistpartiets dagsavis, 12. oktober 1969.
- 17 – WFTU: »Foran den 7. Faglige Verdenskongressen», Berlin 1968, s. 71.
- 18 – Lenin: »Tvingende oppgaver for vår bevegelse», »Verker», bd. 4, s. 383, fransk utgave, Moskva 1959.
- 19 – Den franske dokumentasjonen »Problemes economiques» nr. 1267, 12. april 1971, s. 5.
- 20 – AFF, Sentralrådets arkiver, 1963.
- 21 – Lenin: »Den internasjonale sosialistkongressen i Stuttgart», »Verker», bd. 13, s. 89, albansk utgave.
- 22 – CGIL: Information, teser til den 7. Kongressen, nr. 19/1969, s. 36.
- 23 – WFTU: »Den 6. Faglige Verdenskongressen», Warszawa 1965, s. 399.
- 24 – »Les etudes sociales et syndicales», nr. 127–128, april–mai 1966, s. 7.
- 25 – UIS Commerce: »Travailleurs du commerce», bulletin nr. 38, juli–september 1966, s. 1–2.

- 26 – «Le Magazine», månedsorgan for FDGB (Øst-Tyskland), nr. 11, 1968. s. 6 i fransk utgave.
- 27 – Enver Hoxha: Rapport til Arbeidets Partis 6. Kongress, Tirana 1971. Fransk utgave s. 253.
- 28 – ILO: «Arbeidsberetning», 48. sesjon, Geneve 1964, s. 285.
- 29 – Arkivene til Utenriksdepartementet i Folkerepublikken Albania.

Kapittel 3

- 30 – WFTU: «WFTUs Hovedstyres 13. sesjon», Budapest 1964, s. 15.
- 31 – Lenin: «Den kommunistiske internasjonales 2. Kongress», «Verker», bd. 31, s. 301, albansk utgave.
- 32 – L.Saillant: «WFTU i alle verdens arbeideres tjeneste», s. 122.
- 33 – WFTU: «Den 5. Faglige Verdenskongress», Moskva 1961, s. 394.

Kapittel 4

- 34 – WFTU: «Verdens Fagbevegelse», månedsblad, nr. 12, 1963.
- 35 – WFTU: «Den 4. Faglige Verdenskongress», Leipzig 1957, s. 81.
- 36 – Enver Hoxha: «Det nye, sosialistiske Albania har eksistert i 20 år». Fransk utgave, Tirana 1964, s. 76.
- 37 – AFF, Sentralrådets arkiver 1964.
- 38 – AFF, Sentralrådets arkiver 1966.

Kapittel 5

- 39 – Engels: «Forholdene for de arbeidende klassene i England». I Marx/Engels: «Verker», russisk utgave bd. 2, s. 448.
- 40 – Enver Hoxha: «Rapport til Arbeidets Partis 6. Kongress», Tirana, 1971. Fransk utgave s. 10–11.
- 41 – «Les etudes sociales et syndicales», nr. 139–140, mai–juni 1967, s. 1.
- 42 – AFF, Sentralrådets arkiver, 1968.

FJERDE DEL

- 1 – Lenin: «Verker», «forord til samlingen *Tolv år*», bd. 13, s. 113, albansk utgave.

BIBLIOGRAFISK OVERSIKT – sammenfatning

1. På albansk.

- 1 – Marx/Engels: Utvalgte Verker, bd. 1. »Det Kommunistiske manifest», s. 13–51 og s. 371–419.
- 2 – Lenin: Utvalgte Verker, bd. 1, »Hva må gjøres», s. 128–186.
- 3 – Lenin: Utvalgte Verker, bd. 2. »Radikalismen, kommunismens barnesykdom», s. 635–643.
- 4 – Lenin: Verker, bd. 13, »Fagforeningenes nøytralitet», s. 535–547.
- 5 – Lenin: Verker bd. 32, »Fagforeningene, den akutte situasjonen og Trotskis feil», s. 1–29.
- 6 – Lenin: Verker, bd. 32, »Enda en gang om fagforeningene, den aktuelle situasjon og Trotskis og Bukarins feil», s. 64–112.
- 7 – Stalin: Verker, bd. 7, »Om resultatene av arbeidet til SUKP(b)s 14. konferanse», s. 103–107.
- 8 – »Om fagforeningene» (verk som inneholder utdrag av Marx, Engels, Lenin og Stalin), Triana 1967.
- 9 – Enver Hoxha: »Det nye sosialistiske Albania har eksistert i 20 år», 1964, s. 26–76.
- 10 – Enver Hoxha: »Beretning fra Sentralkomiteen i Arbeidets Parti», lagt fram på APAs 5. Kongress, Tirana 1966, s. 5–35 og s. 149–187.
- 11 – Enver Hoxha: »Beretning fra Sentralkomiteen i Arbeidets Parti», lagt fram på APAs 6. Kongress, Tirana 1971, s. 8–53 og s. 202–240.
- 12 – Enver Hoxha: Hilsningsadresse til AFFs 7. Kongress, Tirana 1972.
- 13 – G.Nushi: Beretning fra Sentralrådet i AFF og AFFs oppgaver i forhold til beslutningene på APAs 4. Kongress, lagt fram på AFFs 5. Kongress, Tirana 1961.
- 14 – T. Jakova: Beretning fra Sentralrådet i AFF og AFFs oppgaver i forhold til beslutningene på APAs 5. Kongress, lagt fram på AFFs 6. Kongress, Tirana 1967.
- 15 – R.Marko: Innlegg på APAs 6. Kongress, Tirana 1971.
- 16 – R.Marko: Beretning fra Sentralrådet i AFF og AFFs oppgaver for å sette i verk vedtakene på APAs 6. Kongress, lagt fram på AFFs 7. Kongress, Tirana 1972.

- 17 – V.Kapo: Kampen mellom de to motstridende linjer i Den Internasjonale, Demokratiske Kvinneføderasjonen, studie, Tirana 1965.
- 18 – F.Shehu: Angående visse aktuelle problemer i kampen mot den moderne revisjonismen, rapport lagt fram for den 1. Nasjonale Konferansen for Samfunnsstudier, Tirana 1969.
- 19 – Arbeiderklassen i de revisjonistiske land må gå ut på gatene og gjenopprette proletariatets diktatur, artikkel i Zeri i Popullit, 24. mars 1968.
- 20 – Q.Kocani: AFFs kamp i verdens fagbevegelse, budskap til jubileums-sesjonen ved 25-årsjubileet for stiftelsen av AFF, Tirana 1970.
- 21 – AFFs Sentralråds arkiver.

2. På andre språk.

- 1 – G.Lefranc: Le syndicalisme dans le monde, Paris 1963, Presses Universitaires de France.
- 2 – J.Meynaud, A.Salah-Bey: Le syndicalisme africain, Paris 1963. Payot.
- 3 – A.November: L'évolution du mouvement syndical en Afrique Occidentale, Paris 1965. Mouton.
- 4 – H.Dubief: Le syndicalisme Revolutionnaire, Paris 1969, A.Colin.
- 5 – ILO: L'OIT au service du progres social, Geneve 1969.
- 6 – ILO: La situation syndicale aux Etats-Unis, rapport fra en ILO-komite, Geneve 1960.
- 7 – TUC: Trade Union, andre utgave, London, januar 1967.
- 8 – Trade Union Congress, 1968, TUC 100. Rapport, London.
- 9 – Ioan Davies: African Trade Unions, Penguin African Library, 1966.
- 10 – Grupo di studio IBM: Capitale imperialistico e proletario moderno, Sapere udizioni 1971 (Italia).
- 11 – S.Malet: Strategia sindacale e prospettive rivoluzionarie, Sapere edizioni, 1972.

3. World Federation of Trade Unions (WFTU).

- 1 – Rapport fra den Faglige Verdenskonferansen, 1945, County Hall, London.
- 2 – WFTUs beretning 1945–1949. Milano 1949.
- 3 – WFTUs beretning 1949–1953.
- 4 – Den 4. Faglige Verdenskongressen, beretning. Leipzig 1957.
- 5 – Den 5. Faglige Verdenskongressen, beretning. Moskva 1961.
- 6 – Den 6. Faglige Verdenskongressen, beretning. Warszawa 1965.
- 7 – Den 7. Faglige Verdenskongressen, beretning. Budapest 1969.

- 8 – Referater fra WFTUs Eksekutivkomite, Paris 2/2 1949.
- 9 – Rapport og vedtak, Hovedstyrets sesjon, Peking 1960.
- 10 – Internasjonale faglige dokumenter og tekster, Moskva 1961.
- 11 – For å fremme den internasjonale faglige dialog og enhet, plenumskonferanse i Den Faglige Verdenskomiteen for Antimonopolistiske Drøftinger og Aksjonsenhet, Leipzig 1963.
- 12 – WFTUs Hovedstyres 13. sesjon, Budapest 1964.
- 13 – WFTU i vår tid, 10 spørsmål og svar, 1965.
- 14 – Øyeblikkets krav i vår kamp, WFTUs Eksekutivkomites 32. sesjon. Nicosia, Kypros, 1966.
- 15 – WFTU og dens ansvar, Hovedstyrets 16. sesjon, Sofia 1966.
- 16 – Velferd, Frihet, Fred, dokumentene fra WFTUs Eksekutivkomites 34. sesjon. Praha 1967.
- 17 – Leningradforsamlingen, Leningrad, oktober 1967.
- 18 – Eksekutivkomiteens 34. sesjon: Utviklingen av WFTUs arbeid i FN og dens underorganisasjoner, Praha 1967.
- 19 – Foran den 7. Faglige Verdenskongressen, Berlin, DDR, 1968.
- 20 – L.Saillant: »WFTU i alle verdens arbeideres tjeneste» 1945–1960.

4. Dokumenter og artikler.

- 1 – Dokumentariske noter og studier: Le syndicalisme mondial, La documentation francaise, 25/5 1960, nr. 2670.
- 2 – Dokumentariske noter og studier: Les syndicats sovietiques, La documentation francaise 27/4 1965, nr. 3185.
- 3 – Frank J.Doner: Decadance de l'AFL-CIO. Rapport au XXVIIe Congres International de l'UE, Long Beach, California, 30/8 1962.
- 4 – Le mouvement revolutionnaire et les problemes du monde actuel, i Economie et politique, marxistisk økonomisk tidsskrift, nr. 124, november 1964.
- 5 – Sohyo News, brevveksling mellom Jay Leverstone (direktør for AFL-CIOs utenriksavdeling) og Seuchi Suzuki (visedirektør i Sohyos internasjonale kontor), nr. 243, 25. februar 1965.
- 6 – Elements de la politique syndicale: Vers un syndicalisme de classe et revolutionnaire. Av en gruppe arbeiderledere fra Venezuela. September 1969.
- 7 – Crise dans le mouvement syndical, av en gruppe faglige ledere, Caracas, 21. oktober 1970.
- 8 – Problemes economiques: Problemes du Travail, La documentation francaise (uketidsskrift). 12/4 1972. Nr. 1267.

5. Periodiske faglige tidsskrifter.

- 1 – Mouvement Syndical Mondial (WFTU)

- 2 – La presse syndicale (WFTU)
- 3 – La Vie Ouvriere, uketidsskrift fra Frankrikes CGT.
- 4 – L'Information fra CGIL (Italia)
- 5 – Rassegna Sindacale (CGIL)
- 6 – Troud, organ for sentralrådet i de sovjetiske fagforeningene.
- 7 – La Magazine, månedsblad fra FDGB (DDR).

6. Marxist-leninistiske blad.

- 1 – Nuova Unità, sentralorgan for Italias Kommunistiske Parti (PCI)
- 2 – L'Humanite Rouge, fransk, marxist-leninistisk avis.
- 3 – The Worker, organ for Storbritannias Kommunistiske parti (marxist-leninistisk).
- 4 – Cuadernos Marxista-Leninista, organ for Spanias Kommunistiske parti (m-l).
- 5 – The Australian Communist, organ for Australias Kommunistiske Parti (marxist-leninistisk).
- 6 – Communist Review, organ for New Zealands Kommunistiske Parti.

Oktober

NYTT OPPLAG
NÅ: 5500!

V. I. Lenin

**DEN PROLETARISKE
REVOLUSJONEN OG
RENEGATEN
KAUTSKY**

Lenins flengende kritikk av den smarteste talsmannen for opportunismen omkring Oktober-revolusjonen. Ei grunnbok for alle som vil skjelne mellom falsk og ekte marxisme. Ubehagelig for alle som kler sin borgerlige politikk i marxistiske fraser!

Kr 28,50

**BOKA FÅR DU I BOKHANDLENE
OG OKTOBER-BOKHANDLENE**

Forlaget Oktober A/S, boks 6875, St.Olavs pl. Oslo 1

Oktober

*Aleksandr
Serafimovitsj* **JERN
STRØMMEN**

Kr 32,50

Spennende arbeiderroman fra borgerkrigens Russland.
Et av den tidlige Sovjetlitteraturens klassiske verker.

**BOKA FÅR DU I BOKHANDLENE
OG OKTOBER-BOKHANDLENE**

Forlaget Oktober A/S, boks 6875, St.Olavs pl. Oslo 1

Oktober

NÅ: 2 500 SOLGT!

**POLITISK
ØKONOMI
LÆREBOK**

Den beste framstilling på norsk av marxismens
politiske økonomi. Laget under vegledning av
sentralkomiteen i SUKP (b) og Josef Stalin.
Ikke til å unnvære for arbeidsfolk i ei krisetid.

Kr 39,50

**BOKA FÅR DU I BOKHANDLENE
OG OKTOBER-BOKHANDLENE**

Forlaget Oktober A/S boks 6875, St.Olavs pl. Oslo 1

7

Verdens fagbevegelse:

EN GARANTI FOR IMPERIALISMEN ELLER EN SKOLE I KLASSEKAMP?

Hvem skal fagbevegelsen tjene – arbeiderklassen eller borgerskapet? Kampen om dette er like gammel som fagbevegelsen sjøl. Den står i alle land i verden.

I denne boka gir den albanske fagforeningslederen Filip Kota en sammenfatning av historia om denne kampen. Han forklarer hvorfor den må oppstå på nytt og på nytt.

Boka viser hvorfor de reformistiske og revisjonistiske lederne fører reine felttog mot dem som slåss for arbeiderklassens interesser.

Den avslører hvordan USA og Sovjet arbeider for å gjøre verdens fagbevegelse til redskaper for imperialistiske supermaktsinteresser.

Marx sa at fagbevegelsen må bli *ei løftestang i kampen for å avskaffe lønns-slaveriet*. Kota viser at dette er ei oppgave som kan løses. Metoden er å støtte seg på massene, isolere de borgerlige lederne, og reise en klassebevisst fagbevegelse skritt for skritt i sjølve kampen.

Filip Kota

er født i 1923 i Korça i Albania. Som ung gymnasiast deltok han i den nasjonale frigjøringsbevegelsen, og sloss mot fascismen med våpen i hånd.

Etter frigjøringa i 1944 studerte han historie ved Universitetet i Tirana.

I dag er han medlem av Sentralrådet i Albanias Fagforbund og leder for dets Internasjonale utvalg.

Boka "To linjer i verdens fagbevegelse" ble første gang utgitt i Albania i 1973, og er allerede utgitt på engelsk, fransk og svensk.